Under Dusken

1914-2009 95 ÅR

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 1 95. ÅRGANG 13. JANUAR - 27. JANUAR

8 NTNU SPARER, DYSLEKTIKERNE RAMMES

12 / FLYTTE-UENIGHETER VED HIST **30 /** FLERE HAR SPISEFORSTYRRELSER **48 /** SVARTEBØRS PÅ NETT

12

34

48

Nyhet

8 TILRETTELEGGING
NTNU MÅ KUTTE I TILBUDET TIL STUDENTER MED FUNKSJONS-NEDSETTELSER

12 SAMLOKALISERING
HIST VIL FLYTTE TØH TIL KALVSKINNET. TØH-LEDELSEN VIL BLI PÅ MOHOLT

20 DAGSORDEN
ER DU EN MATSNOBB? DET HAR BÅDE POSITIVE OG NEGATIVE VIRKNINGER

Reportasje

30 SPISE-FORSTYRRELSER
STADIG FLERE STUDENTER SLITER, OG ØKNINGEN ER STØRST BLANT GUTTER

34 PORTRETTET
SUZETTE PAASCHE, SKANDINAVISK SUPERDIREKTØR

40 ET YRKESSTOLT BRYGGERI
HUMLE FRA TSJEKKIA OG MALT FRA SKOTTLAND MØTES I TRONDHEIM OVER EN ØL

Kultur

48 SVARTEBØRS
ULOVLIGE INNLEGG HAR LIGGET UTE PÅ SAMFUNDET.NO I MÅNEDSVIS

52 MINNES HVERDAGEN
I KULTURMINNEÅRET 2009 SKAL VOTTEMØNSTER, COLABOKSER OG BUNKRE FEIRES

62 ANMELDELSER
450 LITER TEATER-BLOD IMPONERTE VÅR ANMELDER

Flyg till Stockholm. Ta en flygbuss till Uppsala. Hälsa på mig. Vi kan äta knäckebröd med smör, gurka, ost, och folköl. Och "alla talar svenska".

Under Dusken
Elgesetergate 1, 7030 Trondheim

Tlf: 73 53 18 13
Fax: 73 89 96 71
E-post: ud@underdusken.no
Annonse: annonse@underdusken.no
Kontortid: 9 - 16, Studentersamfundet

Under Dusken er et selvstendig organ for studenter, utgitt i Trondheim av AS Mediastud. Under Dusken blir delt ut gratis på læresteder i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kommer ut åtte ganger i semesteret. Redaktøren velger selv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglene i Vær Varsom-plakaten for god presseskikk. De som føler seg urettmessig rammet av omtale i avisen, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

REDAKSJON

ANSVARLIG REDAKTØR
Christian Eriksen, tlf: 98 48 83 98

DAGLIG LEDER
Hege Lind, tlf: 97 50 94 99

NYHETSREDAKTØR
Stian Mathisen, tlf: 93 24 98 62

REPORTASJEREDAKTØR
David Bach, tlf: 41 61 51 41

KULTURREDAKTØR
Marit Eline Christensen, tlf: 97 62 02 26

NETTREDAKTØR
Karoline Rossgård Salhus, tlf: 40 23 34 89

FOTOREDAKTØR
Marius Nyheim Kristoffersen, tlf: 47 64 12 96

LAYOUTSJEF
Ingrid Elise Kirknes, tlf: 97 51 70 09

MARKEDSANSVARLIG
Simen Paulsen, tlf: 99 43 88 89

KRONIKK- OG DEBATTANSVARLIG
Kristin Møller Gabrielsen, tlf: 93 80 52 19

ØKONOMIANSVARLIG
Harald Sigurdson, tlf: 48 23 98 77

MASKINIST
Marvin Bredal Lillehaug, tlf: 41 16 02 21

JOURNALISTER
Anne Skalleberg Gjerde, Anne Marit H. Grimsbo, Anniken Volden, Bjørn Grimsmo, Ella Wold, Hanne Brønmo, Hanne Strypet, Inger Sodeland, Jarl Irgens, Karoline Aursland, Kristin Møller Gabrielsen, Pia Farstad Eriksen, Ragnhild Nabben, Sara Myhren Kornberg, Sindre Leganger, Siri Lillevoll, Sveinung Waalengen, Tharald Giæver, Torbjørn Håland og Torgeir Aanes

FOTOGRAFER
Eivind Sponga, Line Skjærvik, Sarah Afeef, Toril Strøm, Severin Sadjina, Susann Jamtøy, Svein Halvor Halvorsen og Simen Maske

NETT
Alexander Stenerud, Isabel Byrkjeflot Nærø, Maria Kråkmo og Karina Nilsen

ILLUSTRATØRER
Asbjørn Hammervik Flø, Bente Aasetre, Marie Myrvang Norum og Øyvind Kvarme

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Brita Sandal (kultur), Stine Krogh Hagen (nyhet), Thea Gunnes (reportasje) Gjermund Gustavsen, Katrine Elise Pedersen og Kristin Malvik

ANNONSE OG MARKEDSFØRING
Anette Moseng, David Sneeggen og Therese Rensel

DATA
Espen Auran Rathne, Håvard Aambø Fosstveit, Vytautas Zaleckas, Johnny Liabø og Vidar Tonaas Fauske

KORREKTUR
Bjørn Grimsmo, Marte Borhaug, Magnus Brattset Drabløs, Morten Fiskvik, Torgeir Jorem, Camilla Sun Kilnes, Bjørn Romestrand og Morten Skipenes Smedsrud

OMSLAGSFOTO
Marius Nyheim Kristoffersen

GRAFISK UTFORMING
Ingrid Elise Kirknes

TRYKK
Grytting

NTNUs sky forskere

LEDER

Norske akademikere skyr offentligheten, slår Morgenbladet opp i årets første utgave. Tallmaterialet bak påstanden har sin opprinnelse i FRIDA-databasen på NTNU, hvor det for 2007 ble registrert at fattige 16 prosent av universitetets forskere driver forskningsbasert formidling.

Om det stemmer at de resterende 84 prosentene av forskerne ved NTNU ikke formidler arbeidet de gjør, er det oppsiktsvekkende dårlig. Som Norges største tekniske universitet har NTNU et stort samfunnsmessig ansvar. Tallenes tale tyder på at det ikke tas alvorlig nok.

Jan Erik Kaarø ved informasjonsavdelingen på NTNU tror det foregår «en viss grad» av underrapportering i systemet. Samtidig sier flere forskere ved universitet at systemet er for tidkrevende og tungvint. Forsker May-Britt Moser viser til at hun har ansatte som tar seg av registreringen for henne, en utbredt praksis blant NTNUs mest mediesiterte etter det Under Dusken kjenner til. Hvis FRIDA er så tungvint at man trenger egne ansatte for å få registrert alt, tyder det på at systemet indirekte har del i det dårlige resultatet.

Om det skulle stemme at forskerne formidler mer enn de formidler at de formidler, er det i utgangspunktet positivt. Men det er likevel noe NTNU som universitet bør ta på alvor. Hvis statistikken er feil, finnes ingen oversikt over hvordan de utfyller en av deres viktigste samfunnsoppgaver.

Uansett kan ikke systemfeil veie opp for de lave tallene. NTNU har et formidlingsproblem – hvor går så veien for å løse dette? Før jul la utredningsfirmaet Econ frem en rapport om finansieringssystemet til universiteter og høyskoler etter innføringen av Kvalitetsreformen, der det frarådes å forsøke belønning som løsning på formidlingsproblemet. Begrunnelsen er at det er vanskelig å beregne hvor god formidlingen er. Kaarø mener det motsatte, men utdyper ikke hvordan det skal gjennomføres.

Forskere som klarer å formidle sin forskning på en pedagogisk og forståelig måte for allmenheten bør få noe igjen for det. Bonuser eller andre goder bør ikke avfeies etter Econ-modellen. NTNU har et ansvar, og det er å få sine sky forskere ut av skyggene.

–

Et godt nytt år ønskes alle våre lesere fra Under Duskens nye redaksjon. Vi blir i løpet av våren å finne i Lucas-bygget, et steinkast fra Samfundet. Ta kontakt med oss dersom dere har innspill, og hjelp oss til å bli enda bedre i året som kommer.

Illustrasjon: Øyvind Kvarme

Skiller ikke navn og nummer

NTNU tar ikke anonymiseringen av studenter alvorlig nok. Det er på høy tid at universitetet tar i bruk kandidatnummer ved eksamen.

STIAN MATHISEN
Nyhetsredaktør

KOMMENTAR

Før jul beviste NTNU nok en gang at ordningen med studentnummer er problematisk. Ved Geografisk institutt ble studenters navn og studentnummer ført opp side om side på lister som viste om studentene hadde fått semesteroppgavene godkjent eller ikke.

«Offentliggjøring åpner opp for en viss trynefaktor på eksamen», uttalte seniorrådgiver Gunnel Helmers i Datatilsynet til Under Dusken i høst.

Det er dette som er grunnen til at studentene har krav på anonymitet: For å gi en nøytral vurdering av eksamensbesvarelsen, skal ikke sensor vite hvilken student som står bak.

Målet med å anonymisere studenten som står bak en eksamensbesvarelse er å ivareta sensors nøytralitet. En sensor som også er foreleser kan komme til å belønne eller straffe studenten for forhold som ikke har noen relevans for eksamensbesvarelsen.

Det skal ikke spille noen rolle hvor ofte studenten har møtt opp til forelesning. Om han har sovnet i undervisningen er helt irrelevant, og det skal ikke tas hensyn til om studenten har smisket seg gjennom semesteret, eller om han er en kverulant av verste sort.
Enten man vil eller ikke, påvirkes sensors vurdering av slike forhold, dersom han vet hvilken student studentnummeret tilhører, selv om sensor streber etter å være nøytral.

For å unngå å sette studentenes anonymitet på spill, bør NTNU benytte seg av kandidatnummer ved eksamen. Kandidatnummer er et tilfeldig generert nummer, som kun er gyldig ved én enkelt eksamen. Dette i motsetning til studentnummer, som følger studenten gjennom hele studieløpet. Studentnummeret har høy anonymitetsverdi ved første gangs bruk, men denne verdien synker over tid. Ved bruk av kandidatnummer vil studenten få den samme anonymitetsverdien ved hver avlagt eksamen.

Ifølge en undersøkelse gjennomført av HiST, en høyskole som selv benytter seg av kandidatnummer, er NTNU en av få høyere utdanningsinstitusjoner i Norge som benytter seg av studentnummer ved eksamen. Universitetene i Oslo, Agder og Stavanger, Norges Handels- og Næringshøyskole og Høgskolene i både Nord-Trøndelag og Østfold er alle blant de mange institusjonene som benytter seg av kandidatnummer.

I universitets- og høyskoleloven finnes det ingen egen bestemmelse vedrørende anonymitet. Derfor er det opp til NTNU å sørge for å ha en ordning for anonymisering som er god nok for et av Norges ledende universitet.

At kontorsjef Bodil Wold ved Geografisk institutt uttaler at hun ikke ser nyhetsverdien i at de publiserer lister med navn og studentnummer, beviser at anonymisering av studentnummer ikke er godt nok innarbeidet blant NTNUs ansatte. Derfor bør NTNU ta i bruk kandidatnummer for å sikre studentene en rettferdig og nøytral behandling.

SIDEN SIST

Dette har hendt:

160 millioner til utdanning

I det salderte statsbudsjettet for 2008 ble det før jul bevilget 160 millioner kroner ekstra til universiteter og høyskoler. De ekstra midlene kommer etter at sektoren ikke fikk dekket økte lønns- og pensjonskostnader tidligere i høst. Pengene som nå kommer er frie midler, men forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland har en klar oppfordring:

– Det er viktig at man bruker dette til å styrke undervisninga, sier hun til NRK.

For NTNU utgjør bevilgningen 21,8 millioner kroner.

– Utspillet er et klart signal fra statsråden. Vi må se på hvordan vi kan etterfølge dette, sier Frank Arntsen, direktør for økonomi og eiendom ved NTNU.

Han jobber med flere forslag til hvordan bevilgningen kan brukes. Forslagene vil presenteres som en styresak i februar.

– Styret vil ta stilling til hvilket formål pengene skal benyttes til. Men tilskuddet er et engangsbeløp, og kan ikke brukes til et varig høyere driftsnivå, sier Arntsen.

Ntnu.no best av de eldste

Nettstedet ntnu.no får fire av seks mulige poeng i Direktoratet for forvaltning og IKT sin årlige vurdering av alle offentlige nettsteder i Norge.

Trondheimsuniversitetets nettsted skårer dermed høyere enn nettstedene til universitetene i både Oslo, Bergen og Tromsø, som får tre av seks stjerner. Universitetene i Agder, Ås og Stavanger får alle fem av seks mulige stjerner, mens nettsidene til Høyskolen i Bergen ble kåret til årets statlige nettsted.

Etikk-stryk for BI

Handelshøyskolen BI får kritikk for manglende etikkopplæring for bachelorstudenter i en fersk undersøkelse. BI har ikke obligatorisk etikkundervisning på bachelornivå, men har litt undervisning på masternivå.

– BI har flere etikkprofessorer og tung kompetanse på feltet. Samtidig har flere av skolens rektorer snakket varmt om hvor viktig det er. Derfor er det skuffende at de ikke har kommet lenger når det gjelder undervisningen av fremtidens økonomer, sier Jørn Bue Olsen, som står bak undersøkelsen, til Aftenposten.no.

11 høyskoler og universiteter med økonomiske fag er undersøkt. Hovedsakelig fagene i skoleåret 2007/2008, men fagplaner for skoleåret 2008/2009 er også gjennomgått. Skolenes egne beskrivelser av fagene er saumfart, i tillegg er studentrepresentanter og faglig ansvarlige blitt intervjuet.

Bue Olsen mener Handelshøgskolen i Bodø er den eneste som bør få godkjentstempel.

Støtter Gaza-befolkningen

Ved å kjøpe et oljemaleri av kunstner Håkon Gullvåg vil NTNU bidra til å støtte befolkningen i Gaza. Malerisalget er del av en aksjon som skal samle inn penger til et proteseverksted drevet av Gaza kommune. NTNU vil også arbeide tettere sammen med Birzeit-universitetet nær Ramallah, og andre palestinske universitet gjennom bidrag til kompetanseheving og kapasitetsbygging.

– Vi er vitne til en fryktelig humanitær katastrofe, og vi på NTNU ønsker å gi vårt bidrag for å støtte den hardt rammede sivilbefolkningen, sier rektor Torbjørn Digernes ved NTNU i en pressemelding.

RENTA GÅR NED: Fra 1. april bli setter Lånekassen renta ned til 0,9 prosent *(arkivfoto: Robin Røkke Johansen/Universitas)*.

Lånekassen setter ned renta

Fra 1. april setter Lånekassen ned studielånsrenta med 0,9 prosent. Den nye rentesatsen for de med flytende rente blir dermed 5,9 prosent, mot dagens 6,8 prosent.

Da de valgte å sette opp studielånsrenta fra 1. januar fikk Lånekassen kritikk fra flere hold, men nå kan forhenværende studenter se fram til å betale mindre i renter på studielånet sitt.

- Renta i Lånekassen har et etterslep sammenliknet med markedsrenta. Studielånsrenta går opp senere enn bankene, og ned senere enn bankene. Ingen taper på det, sier informasjonssjef Astrid Mjærum i Lånekassen i en pressemelding.

Neste fastsettelse av flytende rente i Lånekassen vil offentliggjøres i april og være gjeldende fra 1. juli.

Økonomirotet i NSU

Landsstyret i Norsk Studentunion har satt ned et utvalg som skal gjennomgå organisasjonens fremtidige finansielle situasjon, melder studentavisa Studvest i Bergen. Organisasjonen gikk 900 000 kroner i underskudd i 2007, og skylder medlemslagene sine omtrent 1,5 millioner kroner i tilbakeføringer for 2007 og 2008.

Et av tiltakene som nå settes i verk er et utvalg som skal gjennomgå den økonomiske fremtiden for organisasjonen. Trondheims representant i utvalget er Anne Karine Nymoen, tidligere leder av Studenttinget NTNU.

STUDENTAVISER:

STUDVEST/BERGEN

Trange frivillighetskår

– Studentorganisasjonane får no gjerne mindre støtte, eller inga støtte frå tidlegare sponsorar på grunn av finanskrisa, seier leiar for Springbrettfondet, Øyvind Vågsvær, til Studvest i Bergen.

Ein av dei som merkar trongare tider er Studentersamfunnet. Signala dei har fått tyder på at hovudsponsoren, Bergen Filharmoniske Orkester, ønskjer å redusere støtten grunna finanskrisa.

– Eit eventuelt mellomlegg må vi då få nokon andre til å dekkje. Det vil alltid vere litt ekstraarbeid i forhold til dette, men vi får lese og leite fram andre som kan hjelpe til, seier leiar i Studentersamfunnet, Rebekka Kvelland, til Studvest.

Nyleg signerte Samfunnet ei mindre sponsoravtale med Sparebanken Vest. Dei ønskjer òg at Studentsamskipnaden eventuelt kan verte sponsor.

UTROPIA/TROMSØ

- Urettferdig ordning

Etter fusjonen mellom høgskolen og universitetet skal høgskolestudenter og universitetsstudenter være likestilte. Likevel skal de fleste høgskolestudentene ikke ha ex. phil. og ex. fac.

– Jeg synes det er veldig urettferdig at de skal få slippe ex. phil., og fortsatt få universitetsvitnemål, sier Bjørg Marie Vabø, og får støtte av Silje Tamara Røsvassbukt.

De to førsteårsstudentene ved Universitetet i Tromsø mener likevel ikke det skal være et krav at alle studenter må ta de to eksamenene.

– Det blir feil å kreve at de må ta dem. Jeg synes at de skal velge om de vil ta ex. phil eller ikke. Hvis de velger å ikke ta ex. phil., så bør de få høgskolevitnemål, sier Vabø til Utropia.

Gjøgler med realfag

GNISTENE FLYR: Andreas Wahl lager en gnistfontene av magnesium og tørris (*foto: Øistein Norum Monsen*).

En halv million seere har sett Andreas Wahl gjøre realfagstriks på internett. Han skal få ungdom til å forstå at realfag ikke kun er for gamle menn med bustete hår.

VITENSKAP

TEKST: Stian Mathisen
stianmat@underdusken.no

Leserne av Dagbladet.no har de to siste ukene kunnet se hvordan NTNU-student Andreas Wahl i nettserien Reale triks har gått på vannet, laget varmluftballong av en tepose og gjenskapt sola i en mikrobølgeovn.

– Poenget er at dette skal være enkle ting som folk kan gjøre hjemme, selv om noen av triksene kanskje er litt avanserte. Det er vel ikke alle som har magnesium i huset, sier Wahl, som tar en mastergrad i fysikk ved NTNU.

Videoene har hatt over 500 000 visninger til sammen, men den nøkterne studenten tar de høye seertallene med stor ro.

– Hver person ser jo sikkert flere videoer og noen ser samme video flere ganger hvis de tester ut trikset selv, tror han.

Alle episodene i serien Reale triks er nå tilgjengelige på Dagbladet.no, men Wahl lover at flere episoder kommer om en stund.

Før den tid skal NTNU-studenten gi seg i kast med triks på en annen arena. Reale triks er nemlig basert på Wahls vitenskapsshow Universet på 42 minutter, som han skal reise rundt til skoler og andre institusjoner med i vinter.

– Dette prosjektet skal være med på å vise at realfag ikke bare er tørt og kjedelig, og at biologer, fysikere og matematikere ikke bare er gamle menn med bustete hår. Jeg forventer litt slit, men mye moro, og jeg håper jeg kan åpne publikums øyne for hvor spennende realfag og naturvitenskap er, sier Wahl.

Vitenskapsshowet blir støttet av Forskningsrådet, som et ledd i deres arbeid med å få ungdom interessert i realfag. Ideen til showet fikk Wahl for flere år siden, og da han fikk høre at Forskningsrådet var på utkikk etter alternative måter å få ungdom interessert i realfag på, sendte han inn en søknad hvor han presenterte sin idé.

Arbeidet med å vise mulighetene innen realfag har gitt mersmak for Wahl.

– Å arbeide for å vise hvor spennende og relevant naturvitenskap er, er noe jeg brenner for og som jeg håper at jeg får muligheten til å fortsette med, sier han.UD

UNIVERSITAS/OSLO

Ansetter flere ledere

I 1998 fantes det 160 ledere og mellomledere ved Universitetet i Oslo (UiO). Fram til 2008 har det blitt opprettet ytterligere 104 lederstillinger. I disse stillingsgruppene inngår hovedsakelig avdelingsdirektører og underdirektører, avdelingsledere, kontorsjefer, seksjonssjefer, instituttledere og dekaner. Nå finnes det 31 ledere for hver hundrede professor. I 1998 var tallet 21.

Et ferskt eksempel på utviklingen finner vi i UiOs informasjonsavdeling. På tross av at det er innført ansettelsesstopp i avdelingen, ble ledelsen styrket med en assisterende kommunikasjonsdirektør, blant annet med ansvar for «samfunnskontakt». I tillegg har direktør Siv Nordrum fått 75 000 kroner i lønnstillegg. Hun skal nå konsentrere seg om «ekstern informasjon», ifølge ansattavisa Uniforum.

UD FOR

75 ÅR SIDEN

Fellesutvalget har i sin samfundsgavnlige virksomhet nu kastet sig over frokostkjelleren, idet de har bevirket at de winerbrød som nu utbytes til salg er av et langt mindre kaliber og selvsagt billigere enn de gamle. Hvad som egentlig ligger til grunn for at Fellesutvalget vil tvinge oss til å spise underdimensjonerte winerbrød, er oss ikke meddelt. Om muligens winerbrødkonsumet har en fordummende innflydelse på studentene? Eller det er socialøkonomiske grunner, skal være usagt.

25 ÅR SIDEN

Det som nå kommer ut på vinyl takket være Baker og andre, er foreløpig siste ledd i en utvikling som startet på gatene. I Bronx i -75 var underholdning mangelvare blant de fattige. Gjengmiljøet gikk i oppløsning p.g.a politi og heroin. I stedet for den nye kriminelle ledertypen oppsto en ny: individuelle enreprenører utstyrt med bærbart soundsystem klart til å plugges inn i nærmeste lyktestolpe, og en enorm platesamling. Verden ble mindre farlig, energi ble nå utløst i akrobatisk breakdansing, graffiti og improvisasjon over platespillerens og mikrofonens muligheter.

10 ÅR SIDEN

Om at studenter utnyttes i utelivsbransjen: – Studenter er rett og slett dumme. De har generelt lite erfaring fra arbeidslivet, og de vet lite om det å organisere seg, noe som fører til at ledelsen kan ture frem som de vil. Alle er enige om at lønnen er dårlig. Men når det kommer til noe konkret, feiger de fleste ut, sier Morten Lund-Hoffman, student på ingeniørhøyskolen og bartender på deltid. Slik han opplever det, er ikke ledelsen interessert i å ha organisert arbeidskraft.

Klipp ut

STOR UTDANNINGSMESSE!
Trondheim Spektrum 5.-6. februar

- foredrag om fremtidens arbeidsmarked
- informasjon om studiemuligheter i utlandet
- informasjon fra bedrifter og bransjeorganisasjoner
- informasjon fra norske universitet og høyskoler

- Universiteter
- Høgskoler
- Etterutdanning
- Opplæringskontor
- Organisasjoner
- Bedrifter
- Private skoler
- Utenlandske universitet

Klipp ut og ta med til messa
FRI ADGANG
for én student en av dagene,
verdi 60,-

Åpningstider
Torsdag 5. februar kl 09.00 - 18.00
Fredag 6. februar kl 09.00 - 14.00

Utstillerliste og mer info:
www.tautdanning.no

UTDANNING & YRKE

Forbundet Mot Rusgift
fmr.no

Er du avholds?
- og vil tjene penger på det?

Forbundet Mot Rusgift ønsker kontakt med én eller to studenter som vil gjøre en jobb for å organisere Forbundet Mot Rusgifts arbeid på ditt lærested.

- Jobben lar seg kombinere med studier.
- Opplæring gis i løpet av en helg våren 2009.
- Jobben gjøres i vår-/høstsemesteret 2009.
- Arbeidet vil utgjøre ca 8-10 timerverk pr. uke, fordelt på dag og kveldstid.
- Honorar: Kr 10 000.

For nærmere informasjon: Kontakt forbundsleder Knut T. Reinås på tlf. 97595548, eller send en e-post til: post@fmr.no
Vil du vite mer om oss, gå inn på: www.fmr.no

Søknad stiles til:
Forbundet Mot Rusgift, Torggata 1. 0181 Oslo.
Søknadsfrist: 26. januar 2009.

TRONDHEIMS STØRSTE DATABUTIKK!

PC problemer?
Har PC-en falt i gulvet? Cola i tastaturet? Eller kanskje ville den bare ikke starte da du skulle bruke den. Uansett er sjansen stor for at vi kan hjelpe deg! Vårt verksted utfører det meste av reparasjoner og datagjenoppretting.

acer
Acer eMachine E620
- AMD Athlon 2650
- 2GB minne
- 160GB harddisk
- ATI Radeon Xpress 1200

15,4"
3 995,-

ASUS
Asus PRO50SR-AaP019C
- Intel Dual Core T3200
- 3GB minne
- 320GB harddisk
- Radeon HD3470

15,4"
5 995,-

Canon
Canon Powershot A470
- 7,1 megapiksler
- 3,4x optisk zoom
- 2,5" LCD-skjerm
- Veier kun 160 gram

795,-

8,9"
acer
Acer One A110L
- Intel Atom N270
- 512MB minne
- 8GB SSD harddisk
- Linux

Så langt lageret rekker!
1 995,-

acer
Acer Aspire 2930Z
- Intel Pentium Mobile T3400
- 3GB minne
- 250GB harddisk
- Webkamera og Bluetooth

12,1"
6 995,-

mamoz.no

Mamoz Nardo
Nardoveien 16b
09-20 (10-16)

Mamoz Mercur
Mercursenteret
10-20 (10-18)

Ekte eksperter!

Tilbudene gjelder t.o.m 26.01.2009 eller så langt lageret rekker. Med forbehold om trykkfeil.

Rett svar sto i kursiv

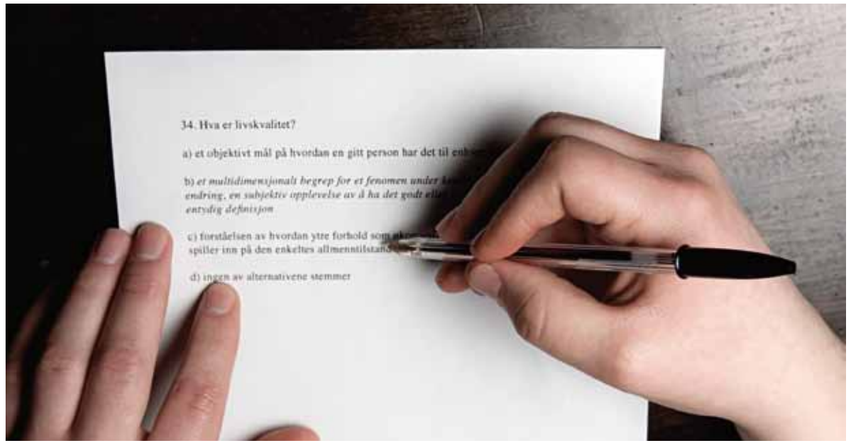
34. Hva er livskvalitet?
a) et objektivt mål på hvordan en gitt person har det til enh
b) et multidimensjonalt begrep for et fenomen under k
endring, en subjektiv opplevelse av å ha det godt
entydig definisjon
c) forståelsen av hvordan ytre forhold som
spiller inn på den enkeltes allmenntilstan
d) ingen av alternativene stemmer

EKSAMENSTABBE: Flere eksamensspørsmål ble ikke tatt med i karaktervurderingen i faget Psykosomatikk og helsepsykologi, fordi rett svar sto avmerket på oppgavesettet *(illustrasjonsfoto: Eivind Sponga)*.

– Dette er sånt som ikke skal skje, sier fakultetet.

EKSAMEN

TEKST: **Kristin Møller Gabrielsen**
krimga@underdusken.no

– Alle spørsmålene på den ene siden hadde det riktige svaralternativet merket av i kursiv, forteller student Linn Palmestrøm.

Hun tok faget Psykosomatikk og helsepsykologi ved NTNU i høst. Eneste vurderingsform i faget var en flervalgseksamen bestående av 25 spørsmål. Av disse hadde fem spørsmål det riktige svaralternativet markert.

Palmestrøm synes det er merkelig at noe sånt kan skje.

– Det er veldig rart at de ikke kontrollerer sånt på forhånd, mener hun.

Rammet 378 studenter

Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) er ansvarlige for emnet.

– Dette er sånt som ikke skal skje. Det er beklagelig, sier seksjonssjef Åse Berg ved SVT.

Feilen, som rammet 378 studenter, oppsto ved gjennomgang og redigering av eksamenssettet før det ble sendt til trykking. Berg understreker at det eksisterer et system for kvalitetssikring mot slike feil.

– Men man har aldri systemer som er 110 prosent vanntette, påpeker hun.

Oppgavene det gjaldt ble ikke tatt med i vurderingen av besvarelsen.

– Det ble håndtert slik med tanke på at alle skal behandles likt. Vi tror det var den beste måten å gjøre det på, forklarer Berg.

Hun innrømmer likevel at studenter som i utgangspunktet ville svart korrekt på de aktuelle spørsmålene kan synes de har blitt rammet negativt.

– Men det er jo en usikkerhet knyttet til enhver eksamen når det gjelder hvilke deler av pensum det blir spurt etter, mener hun.

At den opprinnelige flervalgseksamenen på 25 spørsmål ble redusert til 20, ser hun ikke som problematisk for vurderingsgrunnlaget for karakterene.

– Nei, det er implisitt i måten dette ble håndtert på. Instituttet som ansvarlig fagenhet synes grunnlaget var bra nok, understreker hun.

Melding på It's learning

Ifølge Berg ble det lagt ut informasjon om hendelsen i ettertid på It's learning. Linn Palmestrøm hadde likevel ikke fått med seg at oppgavene som hadde rett svaralternativ i kursiv ble strøket fra karaktervurderingen.

– Nei, det visste jeg ikke, sier hun. UD

– Uholdbart

Studenttingsleder reagerer på eksamensrot.

– At riktig svaralternativ på eksamen er markert i kursiv er et tegn på dårlig kvalitetssikring, mener studenttingsleder Bjørnar Kvernevik.

Han regner med at det hele skyldes en glipp, men at det like fullt er uholdbart.

– Det er ingen tvil om at NTNU må skjerpe seg når det gjelder utforming av eksamenssett, sier Kvernevik.

Han forteller at Studenttinget per i dag ikke har vedtatt noen politikk som angår konkrete saker om kvalitetssikring av eksamensoppgaver.

– Dette er likevel noe Studenttinget kommer til å ha fokus på i tiden som kommer, ettersom det er et problem i dag, poengterer Kvernevik.

Han legger til at dette er en av grunnene til at Studenttinget har fattet vedtak om at det ikke skal brukes som eneste evalueringsform. UD

MIN STUDIETID

JENS STOLTENBERG

STATSMINISTER I NORGE

Studerte sosialøkonomi på Universitet i Oslo

Hvorfor valgte du akkurat dette studiet?
Da jeg begynte på forberedende, tok jeg også et mattekurs ved UiO. Der var det en foreleser som het Knut Arne Sydseter som var utrolig dyktig og som inspirerte meg til å gå videre med studier i økonomi. Jeg studerte samtidig som jeg var leder i Arbeidernes Ungdomsfylking, derfor var det naturlig å velge studier i Oslo. Dessuten hadde, og har, Universitet i Oslo et godt rykte og et sterkt fagmiljø ved økonomistudiet.

Hva er ditt beste studieminne?
Det er vanskelig å peke ut noe spesielt. Jeg trivdes veldig godt som student og likte miljøet. Planen min var å bli forsker, noe jeg også ble hos Statistisk sentralbyrå. Jeg har fortsatt bare permisjon derfra!

Hva er ditt verste studieminne?
Jeg kommer ikke på noen dårlige minner.

Hvordan var du som student?
Jeg ble nok mest skippertaksstudent. Siden jeg var leder i AUF samtidig, ble det intens innsats foran eksamen, framfor jevn lesing. Jeg vil ikke anbefale den metoden.

Har du noen råd til dagens studenter?
Vær engasjerte. Det er viktig med forelesninger og lesetid, men for å forberede seg til livet utenfor studiene, er det å ha fått med seg organisasjonserfaring nesten like viktig.

Av Torgeir Jorem

Dyslektikere mister NTNU-støtte

Pengemangel fører til at NTNU må kutte i tilbudet til studenter med nedsatte funksjonsevner.

> Først da jeg kom til NTNU måtte jeg slåss for tilretteleggingen jeg trenger
> *Line Bryntesen Lund, student*

UNDERVISNING

TEKST: **Hanne Brønmo** hannebron@underdusken.no
FOTO: **Line Skjærvik**

Pedagogikkstudent Line Bryntesen Lund går siste året på bachelor i pedagogikk ved NTNU. Hun har lese- og skrivevansker, og har hatt studentassistent til å hjelpe seg med studiene helt siden sitt første år som student.

– I høst fikk jeg beskjed om at tilbudet antageligvis kom til å bli lagt ned, og at jeg måtte klare meg uten, forteller hun.

Tilbudet er behovsprøvd, og man søker på nytt hvert semester.

– Fra høsten 2009 vil jeg bare få tilbud om kurs i studieteknikk, og det er ikke tilstrekkelig, sier hun.

Økende etterspørsel

– Vi ønsker å opprettholde tilbudet, men er avhengige av flere midler etter å ha sprengt fjorårets budsjett, sier rådgiver Reidar Angell Hansen i Rådet for studenter med funksjonsnedsettelser (RFSF).

RFSF har ansvar for å tilby personlig studieassistent til studenter med nedsatte funksjonsevner.

Ifølge Angell Hansen er etterspørselen etter studentassistenter økende, men manglende bevilgninger fører til nedskjæringer.

– Personlig studentassistent er den dyreste ordningen, og krever mest administrering, og det går på bekostning av de andre tilbudene våre, sier han.

Nedskjæringene i tilbudet rammer først og fremst dyslektikere. De dekkes ikke av støtteordningen til NAV, i motsetning til en del andre studenter med funksjonsnedsettelser.

– Vi vet at dyslektikere må jobbe hardere enn andre for å få de samme resultatene. En mulighet er at studentene får færre fag eller timer med sin studentassistent, eller at færre får det samme tilbudet. Spørsmålet blir hvem som har mest behov for hjelp, sier han.

Trekker ingen slutninger

Studiedirektør Anne Rossvoll ved NTNU sier at de ennå ikke har klarlagt årets budsjett, og ønsker ikke å uttale seg vedrørende prioriteringene som blir gjort i budsjettet for 2009.

– Det blir feil å trekke slutninger om noe som ikke ligger klart ennå, sier hun.

Rossvoll sier budsjettet blir klarlagt i løpet av de nærmeste dagene, og at hun først da kan uttale seg om midlene som utdeles.

Planlegger master

Som tidligere student ved Universitetet i Agder vet Line Bryntesen Lund noe om forholdene ved andre studiesteder.

– Først da jeg kom til NTNU måtte jeg slåss for tilretteleggingen jeg trenger, sier hun.

Hun frykter studenttilværelsen uten studentassistent.

– Jeg planlegger å ta master til høsten, og skal jeg klare det, er jeg helt avhengig av studentassistent. Uten den hjelpen har jeg nok ikke mulighet til å fullføre, mener studenten.UD

SLITER MED PENSUM: Student Line Bryntesen Lund er avhengig av studieassistent for å komme gjennom studiene.

– Kan være lovstridig

Ny lov kan gjøre manglende tilbud til dysleksirammede lovstridig.

Juridisk rådgiver Åsulv Solstad ved Likestillings- og diskrimineringsdepartementet utelukker ikke at tilbudskuttet kan stride mot den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trådte i kraft 1. januar i år.

– Selve problemstillingen faller inn under loven, men siden den nettopp har trådt i kraft, er det vanskelig å vite hvor langt den strekker seg med tanke på rettigheter, sier han.

Han mener likevel at det er defensivt å fjerne en slik ordning.

– På den måten kan man ta fra disse studentene retten til å ta høyere utdanning. Det blir et definisjonsspørsmål hvilke rettigheter studentene har, og hvilke plikter NTNU har overfor dem, sier han.

Solstad sier likevel at loven gjør det mulig for studentene å klage saken inn for Llkestillings-og diskrimineringsombudet.

– Så lenge de føler de ikke får det de har krav på, har de muligheten til det, sier han.UD

– Må opprettholde tilbudet

Dysleksiforbundet mener tiltak som ikke gjennomføres nå vil koste dyrt senere.

Prosjektleder Espen Schønfeldt i Dysleksiforbundet mener det er vesentlig å opprettholde tiltak for at studentene skal ha mulighet til å fullføre utdanningen sin.

– Utgangspunktet er at alle skal lik rett til utdanning. Frafallsprosenten hos dyslektikere er høy, og de er avhengige av et tilrettelagt utdanningstilbud, mener han.

Schønfeldt tror at nedprioritering av tiltak nå vil komme til å koste dyrt senere.

– 50 prosent av de som går på trygd i dag er personer med lese- og skrivevansker. Tiltak som ikke blir gjennomført nå vil koste dyrt senere. Derfor vil det være lønnsomt å investere i nødvendige tiltak nå, i tillegg til at dyslektikerne får sikret seg utdanning, mener han.

Han synes det er merkelig at NTNU ikke investerer mer i å tilrettelegge undervisningen.

– Man kan spørre seg hvorvidt universitetet først og fremst skal spare penger, ikke utdanne folk, spør han.UD

Avslørte studentnummer

NTNU hengte opp studentlister som viste over 100 studenters navn og studentnumre. Geografisk institutt skylder på datasystemet.

EKSAMEN

TEKST: **Tharald Giæver**
tharaldgi@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

BLOTTLAGT: Studentene fikk navn og studentnummer koblet sammen på instituttets vegger.

Studenter som tok emnet GEOG1003 før jul fikk oppleve at instituttet publiserte oversikter som viste koblingen mellom navn, studentnummer og bestått/ikke bestått på semesteroppgaven. Studentnumre skal holdes strengt adskilt fra studentenes navn, slik at sensor ikke vet hvem som har skrevet hva.

Hilde Habberstad var en av studentene som fikk publisert navnet og studentnummeret sitt. Hun synes det er betenkelig at det går an å lage en slik oversikt.

– Hva om sensor også hadde denne oversikten tilgjengelig, slik at hun visste hvem som hadde skrevet hvilken oppgave, spør Habberstad retorisk.

Vanskelig datasystem

Kontorsjef Bodil Wold ved Geografisk institutt beklager feilen, og forteller at de vanligvis er påpasselige med at slikt ikke skal skje.

– Datasystemet oppdateres stadig, og det gjør at vi stadig må passe på at ikke kombinasjonen navn og studentnummer skrives ut, forteller hun.

> Vi skjønner ikke helt nyhetsverdien i denne saken
>
> *Bodil Wold, kontorsjef Geografisk institutt*

Hver gang listene over eksaminander oppdateres, må man hake av et valg som gjør at ikke både navn og nummer kommer med på listene, og Wold forteller at de sannsynligvis ikke har studert listene godt nok da de ble skrevet ut.

– Vi ser selvfølgelig alvorlig på slike glipper, og er veldig kjappe til å gripe inn hvis det skjer. I denne saken var vi raske med å få ned listene, avslutter Wold.

Hilde Nymoen Røtvеit, faglærer i GEOG1003, var ikke klar over at listene inneholdt såpass mye informasjon.

– Jeg visste ikke at disse listene inneholdt både navn og studentnummer før vi fikk beskjed om det, sier Nymoen Røtvеit.

Hun forteller at hun ikke hadde liste med navn og studentnummer da hun rettet oppgavene, og at hun generelt ikke har mulighet til å koble navn og studentnummer sammen.

– Bør vurdere nye nummer

Ove Skåra i Datatilsynet synes det er uheldig at listene ble hengt opp.

– Man skal ikke publisere koblingen mellom studentnummer og navn. Det vil jo innebære at koblingen mellom navn og nummer er opprettet, og at anonymiteten dermed er borte, sier Skåra.

Han mener også at siden publiseringen av navn og nummer ikke hadde en saklig grunn, men var en feil fra kontoret, burde man vurdere å anonymisere studentene på nytt.

– Det er et relevant spørsmål om det ikke burde utstedes nye studentnumre, mener Skåra.

Kan kreve endringer

Bodil Wold ved Geografisk institutt forteller at de studentene som ønsker det kan be om å få nye studentnumre.

– Det er også mulig å få vurdert oppgaven sin på nytt. Da vil vi sende den til to eksterne sensorer, og den første karakteren vil bli opphevet, forteller Wold.

Hun forteller videre at de foreløpig ikke har mottatt klager fra noen av studentene.

– Vi skjønner ikke helt nyhetsverdien i denne saken, avslutter hun. UD

HiST og TØH uenige om flytting

HiST-administrasjonen ønsker å flytte TØH til Adolf Øien. TØH-dekan er ikke interessert.

CAMPUSUTVIKLING

TEKST: **Jarl Irgens** jeirgens@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

UØNSKET FLYTTING: Dekan Ove Gustavsson ved TØH er ikke interessert i å ta over bygningene til Adolf Øien videregående skole.

Som en del av et samlokaliserings-prosjekt på Kalvskinnet, ønsker Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) å flytte avdelingen Trondheim økonomiske høgskole (TØH) fra Moholt til lokalene som nå huser Adolf Øien videregående skole.

– Vi har ikke plassmangel, men siden 1996 har det vært et ønske å samle så mange av HiSTs linjer så mye som mulig. Det vil forenkle organisasjonen, samle lærekreftene og øke tverrfaglig kompetanse, sier prosjektleder Christian Brødreskift ved HiSTs utbyggingsprosjekter.

I et brev datert 10. desember 2008 skriver Kunnskapsdepartementet at de støtter HiST-administrasjonens ønske om å etablere nye lokaler for TØH i lokalene til den videregående skolen.

Vil ikke flytte

Ledelsen ved HiSTs avdeling TØH har ikke noe ønske om å forlate sine nåværende lokaler.

– Vi er ikke interressert i å flytte, sier dekan Ove Gustafsson ved TØH.

TØH trives godt i sine nåværende lokaler på Moholt.

– Vi vet hva vi har, men ikke hva vi går til. TØH har bra lokaler nå, som er velegnet for høyere utdanning. Lokalene på Adolf Øien ser ikke ut til å passe oss, forklarer Gustafsson.

Han mener avgjørelsen om å flytte kun er økonomisk og administrativ, og ikke tar hensyn til læringskvalitet.

– Vi er klar over Gustafssons ønske om å forbli på Moholt, men må fortsatt se på alle muligheter. Administrasjonen ønsker å samlokalisere, og det er deres ønske hans avdeling må forholde seg til, sier Brødreskift.

Rektor Trond Michael Andersen ved HiST sier de ønsker å ta hensyn til TØHs ønsker.

– Vi legger ikke store planer på vegne av TØH uten å inkludere dem. Tilbudet må bli så bra at det er umulig å si nei til det, sier han.

Ingen avgjørelser tatt

Fylkeskommunen eier bygget som nå huser Adolf Øien videregående skole.

– Vi har ikke tatt standpunkt til hva som skal gjøres med bygningsmassen, forteller opplæringsdirektør Inger Kristensen ved Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Hun sier saken vil bli utgreid i løpet av våren.

Blant annet vurderer de lokalene som et mulig sted for å drive voksenopplæring og fagskole, eller som et lokale for å drive HiSTs realfagsforkurs.

– Vi vet ikke hva som kommer til å skje med byggene ennå. Det er for tidlig å si noe konkret, mener bygge- og eiendomssjef Siri Koldaas ved Sør-Trøndelag fylkes bygge- og eiendomstjeneste.

Vil bygge for en halv milliard

HiST vil bygge 24 000 kvadratmeter på Øya.

– Vi ønsker å etablere en helsecampus på Øya, i samarbeid med St. Olavs hospital og NTNU. Så langt har alle stilt seg positive til planene, sier prosjektleder Christian Brødreskift ved Høgskolen i Sør-Trøndelags utbyggingsprosjekter.

HiST flyttet i fjor sykepleierutdanningen fra Radmannbygget på Leangen til nye Øya Helsehus, i nærheten av sykehuset. Nå ønsker HiST å flytte helse- og sosialfagene fra Leangen til et nytt bygg i Elgesetergate 10.

– Sykehuset har allerede sagt at de ikke har bruk for tomten, og den kommer til å legges ut for salg i overgangen januar-februar. Vi har snakket med Kunnskapsdepartementet, som mener det er lurt av HiST å engasjere seg i et leieforhold, forklarer Brødreskift.

Byggeprosjektet på Øya vil resultere i en investering på opp til en halv milliard kroner, vil bli på 24 000 kvadratmeter og inkludere alle linjer som nå holder til på Leangen. Bygget vil ligge nær Det medisinske fakultet og Øya Helsehus, samt HiSTs medisinsk-tekniske linjer.

Undervisning kun på nett

NETTSTUDIUM: Dette semesteret tilbyr professor Per Morten Schiefloe ved institutt for Sosiologi og statsvitenskap faget Innføring i sosiologi kun som nettstudium *(arkivfoto: Simen Maske)*

Budsjettkutt fører til at sosiologiemne kun tilbys som nettstudium. Fagansvarlig frykter ikke for emnets rykte.

NETTUNDERVISNING

TEKST: **Karina Nilsen** karinanil@underdusken.no

– På grunn av det trange budsjettet kan vi ikke tilby ordinære forelesninger i Innføring i sosiologi dette semesteret, sier professor Per Morten Schiefloe ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap. Forelesningene vil bli tilgjengelige i form av videoopptak på nett, og forelesningsnotater med detaljerte læringsmål legges ut samtidig.

– Å ha videoopptak på nett i vårsemesteret er noe vi har lansert som et slags eksperiment. Alternativet er å ikke undervise i faget om våren overhodet, sier Schiefloe.

Blogg-grupper

Også gruppearbeid i faget vil bli organisert over nett.

– Grupper på nett har vi ikke prøvd før. Vi har et opplegg hvor studentene svarer skriftlig på oppgaver i en slags blogg, så har andre mulighet til å kommentere, forklarer Schiefloe.

I februar i fjor kunne Under Dusken melde at Innføring i sosiologi som første emne ved NTNU la ut forelesninger på nett som et alternativ til å stille opp selv. Schiefloe la den gang vekt på det samspillet som oppstår i forelesningssalen, hvor man kan stille spørsmål til foreleser. Han mente studentene derfor ikke burde utebli som følge av det nye tilbudet.

Nå er han av en annen oppfatning, og mener det skal være mulig å få like godt utbytte av denne typen undervisning som av vanlig forelesning, dersom man tar det seriøst.

– Man kan stille spørsmål til foreleser via It's learning, og det blir vanlige seminargrupper for de som ønsker det, forklarer han.

Ingen plankekjøring

Han er heller ikke bekymret for at dette skal gi emnet et frynsete rykte.

– Jeg tror ikke Innføring i sosiologi vil få et slikt rykte. Dette er et seriøst fag, med ganske tøffe krav. Derfor er også strykprosenten høy for de som tror de kan klare seg uten å arbeide med faget. Eksamensformen i vår vil fremdeles være den samme som tidligere, sier han.

Slik sper du på studielånet

Synes du studielånet er for lite, og ekstrajobb for slitsomt? Da kan det lønne seg å søke legat eller stipend.

ØKONOMI

TEKST: **Anne Marit Haugland Grimsbo**
grimsbo@underdusken.no

Legathåndboka for 2009 beskriver rundt 2400 ulike legater og stipend, som både studenter og andre kan søke om.

Et legat er en pengegave som foræres personer som oppfyller bestemte kriterier. Dersom en person testamenterer en sum penger til et formål, kan et legat opprettes. Pengene kan da plasseres i fond, og avkastningen fordeles mellom søkere som tilfredsstiller kravene satt av den som opprettet legatet.

– En overveldende andel av stipendene og legatene i Legathåndboka er spesielt til utdanning for unge mennesker, men mange er veldig spesifikke i forhold til for eksempel utdanning, bakgrunn og bosted. Det er derfor mer riktig å si at det er få legater for studenter generelt, men at det er stipender og legater som kan passe for deg spesielt, sier Knut Solberget, redaktør for Legathåndboka.

Mangelfulle søknader

Nils Christian Meland er sekretær for Fellesstyret for NTNUs stiftelser. En del av deres stipender og legater er å finne i Legathåndboka, og fullstendig oversikt over de 30 stiftelsene finnes på nettsidene deres.

NTNUs stiftelser hadde i fjor omtrent 2 millioner kroner til utdeling for studenter og ansatte ved NTNU, men delte ut kun 1,47 millioner kroner.

– Vi sitter på penger vi ikke får delt ut på grunn av for få eller mangelfulle søknader. Vi har utlysning 1. februar og søknadsfrist 1. mars, sier Meland.

Det er ennå ikke klart hvor mye NTNUs stiftelser har å dele ut i 2009.

Under Dusken har sett nærmere på noen av legatene og stipendene du kan søke på.UD

Forskningsstipend og legater:

NTNUs stiftelser
Hans Mustad og Robert og Ella Wenzins legat ved NTNU. Stiftelsen deler ut stipend til unge, begavede sivilingeniører til videreutdanning innen det maskintekniske fagområdet. Den norske Bryggeriindustris fond til fremme av de tekniske vitenskaper ved NTNU. Stiftelsens formål er å fremme den teknisk-vitenskapelige forskning ved NTNU ved utdeling av forskningsbidrag, fortrinnsvis til søkere blant de i de siste tre år uteksaminerte sivilingeniører.

Ingmund Kirkeruds legat
Anvendes til vitenskapelige stipend for å fremme forskning innenfor fremmede kulturer og samfunn. Midlene kan tildeles doktorgradsstudenter som et ledd i deres doktorgradsarbeid.

Utenlandsstipend og legater:

Inger G. og William B. Ginsbergs stipend
Stipendet gis årlig til fire studenter ved Harvard College, Cambridge, USA. Hvert enkelt stipend er på opptil 15 000 dollar.

The Marshall Plan 50th Anniversary Research Travel Fund
Stipender ytes til nåværende og tidligere studenter, også doktorgradsstudenter, ved Institutt for britiske og amerikanske studier, som ønsker å reise til USA i forbindelse med studier av amerikansk kultur, språk og/eller samfunnsliv.

Fagorienterte stipend og legater:

Norsk Sykepleierforbunds stipend og legat
NSFs videreutdanningsstipend, totalt kr 500 000. Stipendet kan søkes av sykepleiere som har vært medlem av NSF de siste 3 år eller mer, og som tar videreutdanninger fra 45-120 studiepoeng.
NSFs mastergradsstipend, 15 stk á 25 000 kr. Stipendet kan søkes av sykepleiere som har vært medlem av NSF de siste 3 år eller mer, og som er i mastergradsstudier på 90-120 studiepoeng.

Stiftelsen Arkivet: Utlyser tre mastergradsstipender
Stiftelsen Arkivet utlyser tre mastergradsstipend á kr 25 000 til studenter som er i gang med eller planlegger master-oppgaver innenfor følgende fagområder: Historisk refleksjon og historieformidling, demokrati og menneskeverd, dialog og konfliktforebyggende arbeid.

Diverse stipender og legater:

Etablererstipend
Etablererstipend er et stipend som kan innvilges personer som skal utvikle og etablere egen bedrift.

Statens stipend
Flere av departementene utlyser normalt hvert år stipend med forankring i Statsbudsjettet. Stipendene har stor spredning, og dekker for eksempel støtte for journalister til reportasjereiser, tilskudd til ulike former for media- og informasjonsarbeid, stipend for praktikanter i FN-systemet, nyskapende industridesignere og kjønnsforskere, spillemidler til idrettsanlegg, tilskudd til tros- og livssynssamfunn, tilskudd til frivillige miljøvernorganisasjoner, og så videre.

Jo mer du studerer, desto flere strenger får du å spille på

Satser du på en mastergrad i stedet for en bachelor, investerer du smart i din egen fremtid. Ikke bare får du flere valgmuligheter når du skal ut å finne deg en jobb, men du får også høyere lønn. Masterstudenter er attraktive for næringslivet fordi en master gir den kompetansen de trenger.

Tekna er organisasjonen for deg som planlegger en master innen teknisk-naturvitenskapelige fag. Som studentmedlem i Tekna får du et viktig nettverk, gratis forsikring og hjelp til fremtidig jobbsøking.

Tekna har over 50 000 medlemmer, og av dem er 8 000 studenter.
Meld deg inn du også på www.tekna.no

Tekna
www.tekna.no

Rapporterer ikke lovpålagt arbeid

Forskere rapporterer ikke om populærvitenskapelige publiseringer i NTNUs database. NTNU innrømmer at systemet har svakheter.

FORSKNING

TEKST: **Inger Sodeland** ingersode@underdusken.no
FOTO: **Eivind Sponga**

84 prosent av de vitenskapelig ansatte og stipendiatene ved NTNU unnlater å fortelle allmenheten om forskningen sin, melder Universitetsavisa. Tallene er hentet fra FRIDA-databasen, hvor all aktivitet fra forskere ved NTNU skal registeres.

Denne typen virksomhet, som for eksempel populærvitenskapelige publikasjoner eller opptredener i media, gir ingen økonomisk støtte fra Kunnskapsdepartementet, i motsetning til vitenskapelige publikasjoner.

Forskere forteller at de enten får hjelp fra andre med registreringene, eller unnlater å registrere all publisering.

– Om jeg skulle registrere alt ville det tatt for lang tid, så det gjør jeg ikke, sier førsteamanuensis Asbjørn Dyrendal ved Insitutt for arkeologi og religionsvitenskap ved NTNU.

Professor May-Britt Moser ved instituttet for nevromedisin ved NTNU har ansatt en timebetalt person for å gjøre registreringsjobben.

– Jeg synes at det er viktig å formidle, men å formidle at man formidler, er en tungvint prosess, mener Moser.

– Forskere bør premieres

Nestleder Jan Erik Kaarø i informasjonsavdelingen ved NTNU poengterer at formidlingsarbeid, ifølge universitetsloven, er en av universitetets hovedoppgaver.

– Er det sannsynlig å tro at så få som 16 prosent av de vitenskapelig ansatte formidlet til allmenheten i 2007?

– Det er indikasjoner på at det foregår en viss grad av underrapportering. Det er også funnet eksempler på feilrapportering i systemet, sier nestleder Jan Erik Kaarø i informasjonsavdelingen ved NTNU.

Kaarø er opptatt av at forskerne skal registrere alt som publiseres.

– Det er et problem når det ikke blir registrert. Forskere bør premieres for å formidle, da ville de kanskje blitt flinkere til å registrere dette i databasen, sier Kaarø.

Gir ingen støtte

– Vi er klar over at det kan være underrapportering av formidlingsaktiviteten til de vitenskapelig ansatte. Årsaker til dette kan være at arbeidsmengden og kravet om rapportering har økt kolossalt og at forskerne er opptatt av å publisere internasjonalt, sier koordinator og seniorrådgiver Ragnhild Lofthus i rektors forskningsstab ved NTNU.

Lofthus poengterer at populærvitenskapelige publiseringer ikke gir grunnlag for økonomisk støtte fra Kunnskapsdepartementet.

– Departementet gir universitetet bevilgninger blant annet på bakgrunn av registreringen av den vitenskapelige publiseringen gjort i FRIDA, men antall populærvitenskapelige rapporteringer fra universitetets ansatte har foreløpig ingen direkte økonomiske konsekvenser, sier Lofthus.UD

FRIDA

- Database hvor NTNU-forskere skal registrere alle sine publiseringer, og alle opptredener i media.
- Ifølge tall fra databasen utførte kun 16 prosent av forskere ved NTNU allmenrettet formidlingsarbeid i 2007.
- Formålet med FRIDA er å forenkle og kvalitetssikre rapportering av forskningsresultater og årsmeldingsdata, samt å medvirke til å synliggjøre forskningen og kompetansen institusjonene har.
- Databasen skal brukes av alle NTNUs vitenskapelige ansatte og stipendiater.
- 20. januar er fristen for å registrere sine publikasjoner for 2008 i databasen.

TUNGVINT: – Jeg synes at det er viktig å formidle, men å formidle at man formidler, er en tungvint prosess, sier professor May-Britt Moser ved instituttet for nevromedisin ved NTNU. Hun benytter rotter til å forske på hukommelse.

Samfundet uenige med NSU

STUDENTPOLITIKK

TEKST: **Stian Mathisen** stianmat@underdusken.no

Samfundetleder ønsker flere studentboliger framfor økt studielån. NSU er ikke enige.

«Du trenger studentboliger, ikke mer lån», skriver styret ved Studentersamfundet i sitt seneste blogginnlegg på Samfundet.no. Dette er første gang det sittende styret ved Studentersamfundet uttrykker seg om studentpolitikk på sin blogg.

Studenttinget NTNU (STi) er ikke enige i at bygging av studentboliger er viktigere enn økt studielån.

– Både bygging av flere studentboliger og økt studielån er viktige saker. Jeg vil ikke prioritere en av sakene foran den andre, sier leder Bjørnar Kvernevik i STi.

Norsk Studentunion (NSU), hvor STi er representert, er derimot av en annen oppfatning.

– NSU mener det er viktigere med studiestøtte i juni enn bygging av flere studentboliger, sier Kvernevik.

Leder Marie Stølen ved Studentersamfundet synes det er naturlig at Samfundet uttrykker seg politisk.

– Vi har jo 9000 medlemmer som vi taler på vegne av. Man skal ikke se bort fra at det blir flere studentpolitiske ytringer framover, sier leder Marie Stølen ved Studentersamfundet.

Stølen ønsker at Studentersamfundet skal være en viktig politisk aktør.

– Studentersamfundet har ikke utnyttet potensialet som politisk aktør godt nok tidligere, sier Stølen.UD

– En ny barriere i våre sinn

Israelske styrker er fortsatt på vei gjennom Gaza. – Israel ser Gaza som et arnested for terror, mener NTNU-forsker.

TRANSIT

TEKST: **Bjørn Grimsmo**
bjorngri@underdusken.no

– Ødeleggelsene på bakken er enorme, men jeg tror den er større i folks sinn. Hele familier har blitt utslettet, barn har blitt etterlatt ved sine døde mødre, og helsepersonell og journalister har blitt skutt på, sier Rania Zabaneh.

Hun er født og oppvokst i Ramallah i Palestina, og er aktuell som dialogdeltaker ved ISFiT i år. Hun har mastergrad i demokrati og menneskerettigheter, og skal snart påbegynne en mastergrad i journalistikk i USA.

– Kort sagt har denne såkalte «krigen» bygget enda en barriere i den palestinske bevisstheten, en barriere som ikke vil bli borte på mange år, om noensinne.

Årsaker i mange lag

En seks måneder lang våpenhvile mellom israelske myndigheter og det palestinske partiet Hamas opphørte 19. desember i fjor, og åtte dager senere begynte et israelsk luftbombardement. Fra Gaza har det lenge kommet rakett- og morterangrep mot sivile israelske mål nær grensen. 3. januar i år begynte israelske styrker en bakkeinvasjon som fortsatt pågår.

– Det gir ingen mening å spørre om hvem som brøt våpenhvilen, sier Hanne Røislien.

Hun er stipendiat ved Institutt for arkeologi og religionsvitenskap ved NTNU, og skriver doktorgrad om det israelske militæret.

– I denne konflikten kan du skalle av lag på lag med årsaker, og fordele skyld i det vide og det brede. Man må huske på at Israel og Hamas ikke kriger om det samme. Israel går til krig på grunn av brudd på våpenhvilen og rakettene, mens Hamas vil ha slutt på Gaza-blokaden. Spørsmålet om hvem som brøt hva, vil ikke nødvendigvis hjelpe oss i verken å forstå konflikten, eller å få en fredelig løsning på den, sier hun.

> Jeg kan fortsatt ikke glemme lukten av tåregass og lyden av skudd ved kontrollpostene.
>
> *Rania Zabaneh*

– I hendene på Israel

– Hva slags sted er det egentlig krigen utspiller seg?

– Gaza er et bittelite område; det er ti kilometer langt, og fire kilometer på det bredeste. Det er en eneste stor flyktningleir full av utbombede hus. Israel trakk styrkene sine formelt ut derfra i 2005, men dominerer området fortsatt, ved å ha kontroll over grensene, havnene og luftrommet. Gaza er helt avhengig av hjelp utenfra, og siden grensene er stengt, er området helt i hendene på Israel, sier Røislien.

– Hva er det Israel ønsker å oppnå ved å kontrollere Gaza-stripen?

– Det er flere grunner til dette. Én ting er at landet ikke vil ta imot noen palestinske flyktninger, og det har derfor sperret grensene til Gaza. En annen ting er at Hamas lenge har stått sterkt i området, og Israel ser nærmest på Gaza som et arnested for terror.

– Gaza deler også grense med Egypt. Hvor står de i denne saken?

– Egypt vil ikke blande seg. De inngikk våpenhvile med Israel for 30 år siden, og vil ikke provosere dem på noen som helst slags måte. Nå er Egypt det eneste landet som begge parter snakker med, og dét er en posisjon landet ønsker å beholde. Det er i det hele tatt ingen av de arabiske landene som ønsker å trekke denne saken inn på sitt territorium.

Tåregass på skoleveien

Et av de mange målene som ble rammet av luftangrep i romjulen, var det Islamske universitetet i Gaza. Påskuddet var at Hamas visstnok bruker universitetets lokaler til å utvikle og lagre raketter.

– Universitetet er et konservativt islamsk lærested. Israel ser på det som en terroristisk institusjon, men dette er bare en liten del av sannheten. Det er et stort problem når utdanningsinstitusjoner rammes, fordi det setter grenser for kunnskapsproduksjon, sier Røislien.

Hun kan fortelle at Birzeit-universitetet ved Ramallah er så godt som nedlagt på grunn av israelske veisperringer som hindrer palestinsk bevegelsesfrihet.

Rania Zabaneh husker godt hvordan det var å gå i tretti minutter fra Ramallah for å komme til Birzeit.

– Jeg kan fortsatt ikke glemme lukten av tåregass og lyden av skudd ved kontrollpostene. Lærere såvel som studenter kan bli arrestert. Når det kommer til stykket, er hele utdanningssystemet i Palestina et mål, akkurat som ethvert annet aspekt av livene våre under okkupasjonen, sier hun.

Zabaneh mener angrep på universiteter som det i Gaza gjør det svært vanskelig å fullføre studier.

– Men det bør likevel bemerkes at palestinere er blant de høyest utdannede i den arabiske verden. En logisk forklaring på det vil være at mange ser på utdanning som en form for motstand. For eksempel for å kunne spille en aktiv rolle, eller for å bevare palestinsk identitet, sier hun.

– Våpenhvile vil komme

I skrivende stund pågår konflikten fortsatt, og over 800 palestinske liv har gått tapt i Gaza. Hanne Røislien tror det vil komme en våpenhvile om ikke så lenge, om Israel mener de får en garanti for sine innbyggeres sikkerhet. Hun mener imidlertid at Israel nå har fått gjort mye av det de ønsket.

– Den militære vingen i Hamas har fått seg en knekk, og Israel har fått vist sin styrke. Men dette kan også sees som en innenrikspolitisk situasjon. Det er parlamentsvalg til Knesset i februar, og mange velgere har vært i ferd med å gå over til opposisjonen. Nå viser meningsmålingene imidlertid en viss bevegelse tilbake til regjeringen. Men situasjonen er blitt en katastrofe for palestinerne, og for mulighetene for en langvarig fredelig løsning, sier hun.

Rania tror det politisk er meningen at situasjonen skal bli slik den var før 27. desember.

– Den israelske hæren vil forlate Gaza-stripen, omringe den, kontrollere luft, sjø og grenser, og bestemme hvem som kommer inn og ut, når og hvordan. UD

RUINER: En palestinsk mann inspiserer skadene etter et angrep på det Islamske universitetet i Gaza, 29. desember *(foto: AFP/Scanpix)*.

PALESTINA

- Palestina er navnet på landområdet mellom Middelhavet og Jordanelven.
- Hvilke områder som regnes som å høre til Palestina, har endret seg over tid.
- I dag regner man territoriene som kontrolleres av Israel og Den palestinske selvstyremyndigheten som Palestina.
- Det bor 2 408 000 mennesker i området.
- Fra 1920 til 1948 var området under britisk mandat.

NOTERT

EU rangerer universiteter

I 2010 vil EU komme med sin første rangeringsliste over verdens utdanningsinstitusjoner. EU mener de nåværende rangeringslistene ikke gir studenter en god nok veiledning når det gjelder hvilke utdanningsinstitusjoner de bør velge.

– De nåværende rangeringslistene fokuserer mer på forskning enn undervisning, og på hele institusjoner framfor programmer og avdelinger, sier Ján Figel i Europakommisjonens avdeling for utdanning, trening, kultur og ungdom.

Spionerer på utvekslingsstudenter

Den britiske regjeringen har vedtatt at alle universiteter må undersøke om utvekslingsstudenter møter opp til forelesning eller ikke. Bakgrunnen for vedtaket er at myndighetene vil hindre innvandrere i å bruke studentvisum som en inngangsport til Storbritannia. Fra og med mars 2009 må alle universiteter som vil tilby undervisning til ikke-europeiske studenter ha en egen godkjenning.

Vedtaket har fått massiv kritikk fra både akademikere og studenter, og en underskriftskampanje med 4500 underskrifter har blitt levert statsminister Gordon Brown.

– Dette er et brudd på universitetenes autonomi, og det er et brudd på akademisk frihet, sier Ian Grigg-Spall i the National Critical Lawyers Group til BBC.

Utenlandske universiteter i Iran

Den iranske regjeringen vil la utenlandske universiteter starte avdelinger i Iran.

– Når det gjelder vitenskap, forskning og teknologi må vi tenke globalt, og iranske universiteter bør holde internasjonal standard, sier minister Arsalan Qorbani for vitenskap, forskning og teknologi i Iran til Press TV. Han forteller også at en komité har blitt dannet for å arbeide med planene.

INTERVJU MED

RUNAR DØVING

UTDANNET DR.POLIT. I ANTROPOLOGI MED AVHANDLINGEN «MAT SOM SOSIALT FENOMEN», OG FORFATTER AV BOKA «RYPE MED LETTØL».

Liker ikke «liker ikke»- samfunnet

DAGSORDEN

TEKST: **Anders Park Framstad**
framstad@underdusken.no
ILL: **Vegard Stolpnessæter**

Synes du McDonalds-mat og ketchup på biff smaker vondt, eller er du bare en middelklassesnobb?

– Hvordan kan man definere snobberi innen mat?
– Snobberi innen mat dreier seg først og fremst om å ikke være opptatt av smak og innhold, men hva som er galt eller riktig i sammenheng med moter eller normer. Man velger altså ikke maten ut fra om man liker den eller ikke liker den.

– Det er mange som hevder at de «ikke liker» mat fra McDonalds, selv om de samme menneskene likte det da de var yngre. Kan dette være et eksempel på matsnobberi?
– Dette bunner nok ofte i snobberi. For det er mange som ser på gatekjøkkenmat som noe stygt. For mange er middagsmåltidet et måltid kjernefamilien bør spise sammen. Det kan også bygge oppfatningen om at det amerikanske kjøkkenet ikke er det «riktige», men at fransk mat er finere og bedre.

Men det kan også bygge på politisk grunnlag; at man for eksempel ikke liker McDonalds fordi de behandler sine ansatte dårlig, eller at man boikotter dem på grunn av behandlingen av kyrne. Det kan også hende at man lar være å spise McDonalds av estetiske grunner, at man rett og slett synes at det er stygt på McDonalds.

Oftest bunner det nok i en forestilling om hva man bør og ikke bør spise. Dersom vi river hamburgerne løs fra konteksten, kan vi vurdere om de faktisk er gode eller ikke. Da blir det hele et spørsmål om reell smak. Er kjøttet godt, er salaten god? Hvis svaret er at man ikke liker USA, er det greit. Da bruker man et politisk argument. Men hvis man sier at maten er vond uten å mene det, da mener jeg at det er snobberi.

– Kan det være en sammenheng mellom hvor kritiske man er til McDonalds, og hvor mye man har studert?
– Ja, det kan det være. Dette handler om livsløp og klasse, og for middelklassen har det alltid vært viktig å distansere seg. Da er smak mye brukt for å skape forskjeller. Antropologen Pierre Bordieu skrev at smak har avsmak som bærende element. I disse tilfellene handler det ikke om hva du faktisk liker, men at du gjennom hva du liker viser at du misliker noe annet. Hva du liker viser altså hva du står for.

Dette er en sosiologisk mekanisme; ved å ta avstand fra McDonalds, og for eksempel begynne å interessere deg for vin, klatrer du et steg høyere i den sosiale pyramiden. Skal du opp i den, må du gjerne også ta avstand fra sydenturer, campingferier, folkelig mat og en del typer musikk. Du kan ikke lenger like ketchup, veikroer og Sputnik. Dette er en sosial øvelse som er plagsom, og som tar lang tid. Og det er spesielt relevant for studenter, som er usikre sosialt, og som er i sosial bevegelse. Studenter er i en fase av livet der de må tilpasse seg en sosial klasse som gjerne kjennetegnes av høyt utdannelsesnivå.

– Kan snobberiet også være positivt?
– Det kan være litt positivt på noen områder, for man søker gjerne estetiske og kulinariske opplevelser som man ellers ikke ville fått. Dermed kan det føre til et bredere spekter og mer innsikt. Så stort sett er det ikke farlig.

Det viktigste er jo hva man egentlig liker. Da jeg var 13 år var det veldig viktig for meg å ta avstand fra Abba, men i ettertid skjønner jeg ikke hvorfor. Dersom du ikke liker sydenferier, er det jo mest synd på deg. For når man får kompetanse på et sosialt område, mister man gjerne kompetanse på et annet, og det fører til et snevrere sosialt rom. Tar man avstand fra noen, kan man ikke menge seg med dem, selv om det i utgangspunktet ikke er vanskelig å like sydenferier. Men er noe først innlært, er det vanskelig å gå tilbake. Spiser man mye matpakke, kan det hende at man faktisk tror det er godt, men hvis man har spist mye annen mat er det kanskje ikke så spennende lenger. Det hierarkiske systemet er undertrykkende. Men det er likevel viktig å ikke se ned på matpakker.

Man bør forlate snobberiet og smake på ting. Jeg har virkelig smakt på ketchup, og prøvd å vurdere om det er godt. Er ketchup godt på biff, eller ikke? Til kjøttkaker er det sett på som riktig å ha tyttebærsyltetøy, men avstanden fra tyttebærsyltetøy til ketchup er liten. Det er barnslig å si at salsa er ok, mens ketchup ikke er det.

– Er vi alle snobber, innerst inne?
– Snobberiet eksisterer overalt, men det er i stor grad et hierarkisk fenomen. Middelklassen er generelt mest opptatt av å skape avstand, mens arbeiderklassen kanskje tar avstand fra vin og kunst. Men eliten er aldri plaget av dette, fordi de har innsikt og er trygge på seg selv.

Den engelske overklassen er de minst snobbete. De bryr seg ikke om folk liker dem eller ikke, for de har definisjonsmakt. «Liker du ikke det jeg har på meg, er det ditt problem». I filmen *Titanic* kommer den mannlige hovedpersonen Dawson fra arbeiderklassen. I en scene skal han møte den kvinnelige hovedpersonen, og han har lånt klær som gjør at han passer inn i det miljøet. Men han er tidlig ute, så han lener seg inntil en stolpe, og ser på hva de andre mennene gjør. Så aper han etter dem, og raskt lærer han reglene som gjør at han kan fungere trygt i situasjonen. Hun gjør det samme når hun er med ham og danser under dekk. Og når de lærer nye koder og blir trygge på nye miljøer, får de mye større frihet. Snobberiet er i stor grad et uttrykk for usikkerhet.

– Hvor mye har mediene å si når det kommer til «riktig» og «galt»?
– Det finnes ikke noe stort «vi», og derfor har mediene forbausende lite å si. Forskjellige grupper forholder seg til forskjellige medier. Overklassen hører for eksempel mest på P2, mens de andre hører mest på P1 og P4.

Når jeg har forsket på dette, har jeg funnet ut at nettverk og familie er mye viktigere. Det er de rundt en som har mest å si, for er man i utakt med sin egen klasse, må man unnskylde seg hele tiden. Jeg er for eksempel lite normal, men jeg liker fotball, og det er jeg veldig glad for. Samtidig jeg veldig glad i østers. Men å like østers er like slitsomt som om jeg skulle vært homofil eller vegetarianer; jeg må snakke om det og forsvare det hele tiden. Så for å slippe spørsmål, spiser jeg østers bare når jeg er sammen med folk jeg vet liker østers, jeg spiser østers i smug. Med fotballen kan jeg være med i fellesskapet, og det gir trygghet. Å forsvare seg er slitsomt i lengden.

Men som antropolog har jeg en veldig glede av å prøve nye ting. Jeg liker for eksempel gatekjøkkenmat og østers, både øl og vin, har et liberalt forhold til marihuana og så videre. Dermed kan jeg delta i ulike typer samfunnsliv. Som antropolog må man slipe ned kantene sine, da nytter det ikke å nekte å høre på Sputnik.

– Hvis man skal prøve å konkludere, kan vi altså slå fast at man bør prøve å være åpen for alt, men at det er vanskelig?
– Ja, det er klart at dette er sosialt vanskelig. Jeg synes at alle bør prøve å være åpne for nye ting, men det trenger ikke være en allmenn regel. For jeg vet jo ikke om livet mitt er noe rikere enn andres selv om jeg prøver mye. Det er som med små barn, som sier at de ikke liker mat før de har smakt; man må smake først. Men det er ikke noe mål i seg selv å like alt. Jeg har for eksempel lest en roman av Anne Holt, og kommer nok ikke til å lese en til. Men jeg tar ikke avstand fra det før jeg har prøvd.

– Er det noe mer du vil legge til?
– Vi begynte å snakke om McDonalds, og jeg har spist der noen ganger, men jeg må si det var skuffende. Whopperen på Burger King, derimot. den synes jeg er nydelig, og jeg spiser den med stort velbehag UD

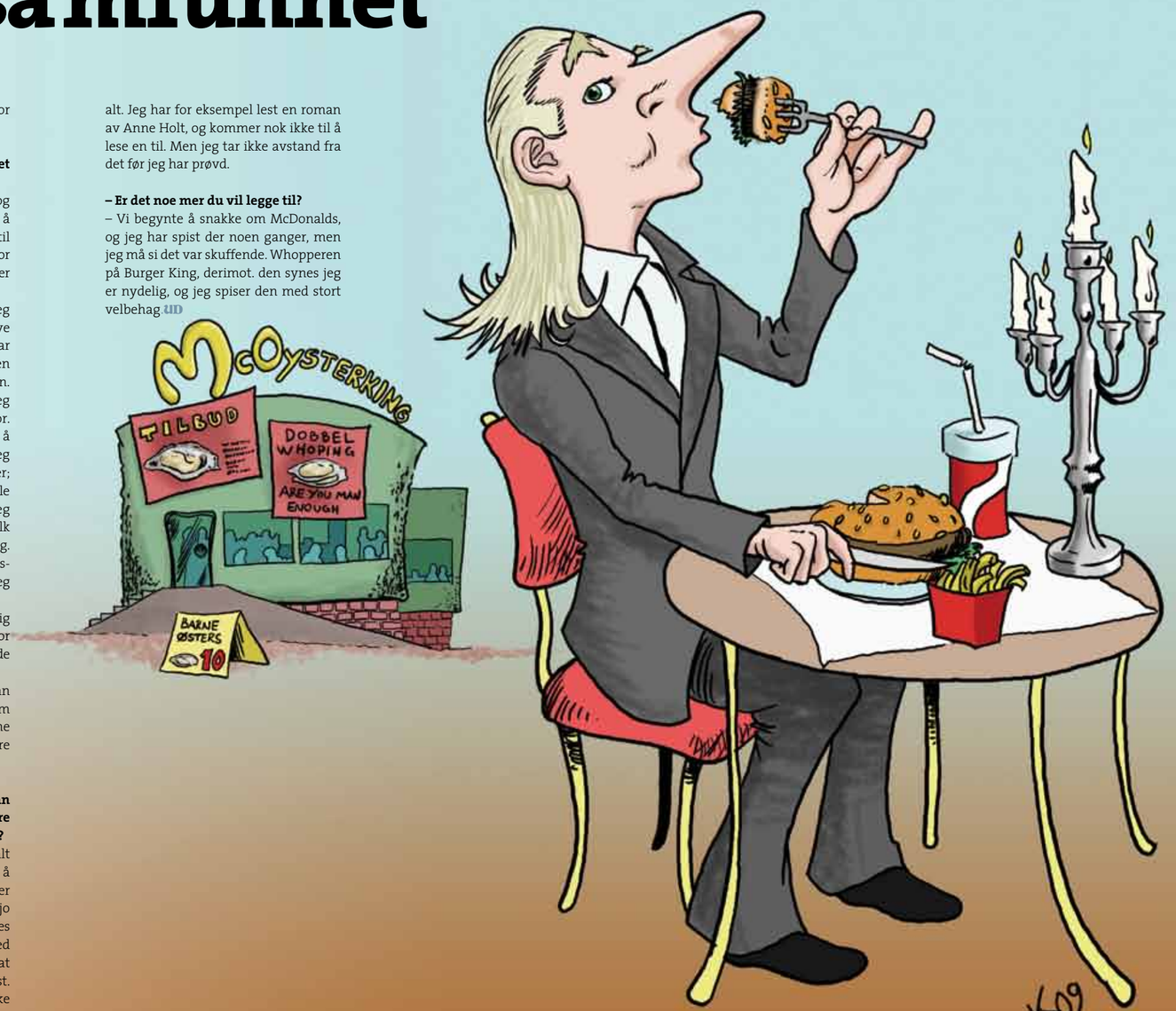

VELG RETT KARRIERESTIGE HER I ARBEIDSLIVET

FASETT foto: Getty images

Marathon søker boreingeniører, maskiningeniører, produksjonsingeniører, elektroingeniører, geologer og geofysikere som vil velge rett karrierestige. Treff oss på IAESTE's Næringslivsdager 2009: Bergen (27.01), Trondheim (04.02) og Stavanger (10.02), eller send en epost til **jobb@marathonoil.com**

Meninger

**Under Dusken tar gjerne imot leserbrev.
For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på Under Duskens hjemmesider.**

Bidrag kan sendes til kronikk- og debattansvarlig Kristin Møller Gabrielsen på: meninger@underdusken.no. FRIST: ONSDAG 21. JANUAR

Det finnes alternativer til krig

INTERNASJONAL POLITIKK

Trygve Thorson
President ISFiT, 2009

DIALOGGRUPPER: Deltakerne på ISFiT-festivalen lærer fredelige metoder for konfliktløsning. Her fra festivalen i 2007. (*Foto: Fotogjengen*)

FN har vedtatt at 2009 er Det internasjonale forsoningsåret. Hensikten er å forene det internasjonale samfunn i forsøk på å utvikle forsoning og legge til rette for varig og stabil fred i urolige deler av verden. Håpet er at fremtidige generasjoner skal spares for lidelsene krig medfører, og at internasjonale konflikter skal løses ved hjelp av fredelige virkemidler. Velmente ord fra FN, men det kan virke som om det tales for døve ører. Forsoningsåret 2009 startet mildt sagt dårlig. En av vår tids mest betente konflikter har blusset opp i et omfang svært få kunne forutse. Gaza står i brann, og som i de fleste moderne kriger rammes sivilbefolkningen ekstremt hardt. I skrivende stund rapporteres det at 100 barn er drept. Noen hevder at krigen er en nødvendighet. En siste utvei. Det er ikke sant. Det finnes alternativer til krig, også i Midtøsten.

Krig er ineffektivt

Enkelte beslutningstageres tilbøyelighet til å velge militære løsninger fører imidlertid til at fredelige konfliktløsninger stilles i skyggen og betraktes som uaktuelle. Dette til tross for at de fleste erkjenner at man ikke kan bombe seg til en løsning.

Svært få politiske mål i nyere tid er nådd ved hjelp av militær makt alene. Fraværet av fredelige løsninger bidrar snarere til å forlenge og forverre konflikter. Krig hindrer utvikling, og lidelsene det fører med seg avler frustrasjon, ekstremisme og hat. Hat avler igjen mer vold. Alt dette tilsier et elendig utgangspunkt for forsoning, og burde skape insentiver for beslutningstagere til å benytte andre metoder.

Fiender må møtes

Når mennesker i en konflikt ikke møtes, og det gjør de sjelden i krig, vokser hat og fiendskap. Direkte ansikt-til-ansikt-kontakt øker forståelsen og respekten på tvers av konfliktlinjer. Man ser rett og slett ting fra nye sider når man møter folk med andre holdninger og oppfatninger. Ved å bearbeide sine egne, og gjerne fordomsfulle holdninger til fienden, blir det lettere å skape forsoning og det nødvendige samarbeidet mellom partene.

Nettopp dette er grunntanken bak ISFiT, og noe av utgangspunktet for våre arbeidsgrupper. Til våre dialoggrupper, som er en del av festivalen, inviteres studenter fra konfliktområder i Israel og Palestina, samt Kypros og Georgia og Abkhasia til dialoggrupper der de samarbeider og lærer fredelige metoder for konfliktløsning. Studentene samles på en hytte utenfor Røros og lever tett sammen i ti dager. Der jobber de med øvelser knyttet til kommunikasjon, identitet, konflikt og dialog. Målet er å øke forståelsen mellom deltagerne, og å finne gode og fredelige teknikker for håndtering av konflikter. Når deltakerne drar hjem, tar de med seg viktige dialogverktøy i bagasjen. Verktøy de aktivt skal bruke i sine hjemland.

Krig er smertefullt, inhumant og ineffektivt. I februar vil ISFiT og 450 studenter fra hele verden finne bedre løsninger for å skape fred og forsoning. Vi håper forsoningsåret slutter bedre enn det begynte.

Regjeringen må satse på kunnskap

UTDANNING

Sigurd Vildåsen
1. vara for Studentutvalget i Tekna

«Finans»- og «klimakrise» preger nyhetsbildet, og det hersker liten tvil om at forandringer er på vei. Begge «krisene» må kunne sies å ha en sammenheng siden den enorme økonomiske veksten har gjort stor påvirkning i de globale naturressursene. FN lanserte nylig en plan som blir omtalt som en grønn «New Deal». For å få fart på økonomien igjen, trengs det altså omfattende tiltak lik de Franklin D. Roosevelt satte i gang etter depresjonen i 30-årene. Tanken er at finanskrisen skaper en mulighet til å utvikle en ny verdensøkonomi tuftet på miljø, moral og samfunnsansvar.

For studenter innenfor teknisk-naturvitenskapelige fag bør dette være en utvikling til ettertanke. Det er ikke et usannsynlig fremtidsbilde, og resultatet vil blant annet være politiske insentiver som i stor grad vil påvirke fremtidens vinnerbedrifter. Selskaper må rett og slett være nyttige for samfunnet for å kunne lykkes. Selvfølgelig er dette sett i et langsiktig perspektiv, men ikke mindre må det kunne karakteriseres som et positivt scenario. Det er derfor viktig at vi som skal ut i arbeidslivet har et kritisk søkelys på en potensiell arbeidsgiver. For det første gjenspeiler det et etisk ansvar, men også en strategisk mulighet. Bedrifter som ikke er forberedt på eller villige til å vise et oppriktig engasjement for miljø eller samfunn, vil sannsynligvis ikke kunne overleve i den nye økonomien.

Det trengs politiske tiltak, og det virker som bevissthetten er til stede. Styresmaktene var blant annet handlekraftige da det finansielle systemet var på randen av et sammenbrudd. Denne viljen trengs også i konkrete klimatiltak, og ikke minst når det gjelder utdanning av morgendagens teknologer og naturvitere. Derfor har Tekna (teknisk-naturvitenskapelig forening) vært aktivt ute og etterlyst en krisepakke innenfor forskning og utdanning, siden det ofte er disse områdene som lider når lavkonjunkturen slår inn.

Den nye verdensøkonomien ligger som sagt frem i tid, men det faktum at den globale økonomien som vi er vant med vil forandres, er det ikke tvil om. Det som også må kunne slås fast som fakta, er at den framtidige økonomien i stor grad vil være avhengig av kunnskap. Forskning og kompetanse må til, og dagens studentmedlemmer i Tekna vil etter all sannsynlighet ha en sentral rolle. For et par år siden fristet det for noen å hoppe av etter endt bachelorgrad fordi bedrifter lokket med attraktive lønnstilbud. I dag bør det å fortsette med en mastergrad være et udiskutabelt valg.

Derfor stemmer ikke studentene

STUDENTPOLITIKK

Thomas S. Silseth
Statsvitenskapsstudent ved NTNU

Studentpolitikere lurer på hvorfor studenter som studerer politiske fag ikke stemmer ved studentpolitiske valg. Enkelt, vi stemmer ikke fordi individer som studerer ved SVT-fakultetet har kunnskap nok til å innse at ungdomskolens elevråd ikke har noen innflytelse på hva et universitet mener, eller for hvordan et universitet kommer til å bli styrt. Jeg har nå brukt litt tid på å gå gjennom kandidaturene, og har egentlig kommet frem til at alle mener mye av det samme. De vil for eksempel styrke NTNU sitt bachelor-program. Hvem kan gi dem denne makten om de kommer inn i studentrådet? Dette er ikke en beslutning de har makt til å ta om de blir med i denne parodien av et råd.

> Hva er poenget med å stemme på en impotent forsamling uten reell makt?

Individer som føler en trang til å bli med i NTNUs versjon av «judenraat» (råd som fungerte som forbindelsesledd mellom tyske myndigheter og lokale jøder red.adm), er enten blinde, døve eller dumme. Å tro at om man sitter i et slikt styre får noe mer enn enda et avsnitt på CV-en sin er stormannsgalskap.

Å lese argumentene til kandidatene gjør meg egentlig bare sint, for de lister opp og ned tusen ting de faktisk ikke har makt til å endre. Hva er poenget med å stemme på en impotent forsamling uten reell makt? Nei, jeg kommer nok ikke til å stemme på noe studentråd, fordi å stemme på dem faktisk vil gi dem mer legitimitet enn de fortjener.

Max frustrasjon for hørselshemmede

NORSK TEKSTING

Arnt Joakim Wrålsen
Student

Filmen om Max Manus er en av Norges største og dyreste filmproduksjoner noensinne, og har også blitt hyllet i media som «tidenes beste norske film» (TV2, Geir Jardar Olsen). I disse juletider har filmen fått enormt mye oppmerksomhet, både i media og blant «folk flest». Da føles det ekstra frustrerende og sårende når godt over en halv million nordmenn med hørselsproblemer utestenges fra å oppleve denne filmsuksessen.

Omkring 14,5 prosent av Norges befolkning har hørselsproblemer som gjør oss avhengige av teksting for å få glede av film på kino. I praksis utestenges vi fra å oppleve Max Manus og mange andre norske filmer uten teksting på kino. Selvsagt kan vi vente med å se på filmen til den kommer på dvd, men da har vi allerede måttet finne oss i å stå over filmen i flere måneder og i verste fall opplevd å være «utafor» sosialt fordi vi ikke har sett filmen som «alle andre» har sett.

Staten har allerede en frivillig støtteordning for å dekke alle kostnader med å få tekstet norske filmer. Undersøkelser viser også at teksting har stor støtte blant befolkningen. 70 prosent er positive til teksting, og mener at det bedrer muligheten til å få med seg innholdet. Dette tallet øker til 85 prosent når de får vite at hørselshemmede er avhengige av teksting (Universitetet i Stavanger, Janne S. Kristiansen). Likevel er samtlige analoge kopier av Max Manus i norske kinoer uten teksting! Dette er veldig skuffende, og viser en manglende vilje fra filmprodusentenes side til å gjøre filmen tilgjengelig for de mange hørselshemmede som ønsker å få den med seg på kino.

Den frivillige ordningen som vi har i dag har vist seg ikke å være effektiv nok til å få norske filmer tilrettelagt for hørselshemmede. Nå er det på tide at Trond Giske og Kultur- og kirkedepartementet tar grep om saken, og gjør teksting til et krav for norske filmproduksjoner som mottar offentlig filmstøtte!

En meta-kronikk

Generelt er én idé nok for en kronikk. Har man to eller tre, er sannsynligheten stor for at det er en eller to for mye.

KRONIKK

Thomas Hylland Eriksen
Professor i sosialantropologi ved UiO

VERBAL SLAGFERDIGHET: I motsetning til akademiske artikler må en god kronikk presentere sin bærende idé med brask og bram, mener kronikkforfatteren. (*Illustrasjonsfoto: Marius Nyheim Kristoffersen*)

«Det er ikke så farlig hvordan man begynner. Den første setningen er ikke så viktig som mange tror. Det er ikke alltid nødvendig å smelte sammen en håndfull ord og deretter bøye dem til en krok man håper publikum skal få i øret straks programmet starter.»

Slik begynner Tor Åge Bringsværds hørespill *Den himmelske stresskoffert* fra 1989. Jeg vet ikke om han mener det han sier – det er ofte vanskelig å vite i Bringsværds tilfelle – men jeg er ikke enig. Den verbale fiskekroken som åpner dette hørespillet hektet seg iallfall godt fast i mitt øre.

Rent faktisk spørs det om ikke forskere som skriver kronikker burde sette inn støtet akkurat her. Det er jo vår drøm, dette, å klare å smelte sammen de første ordene så de danner en fiskekrok som hekter seg fast i leserens øye og suger det ned mot papiret.

Forklaringen på at dette er så vanskelig å få til for dydige og samvittighetsfulle akademikere, er et par grunnleggende forskjeller mellom vitenskapelige publikasjoner og kortere formidlingstekster eller debattinnlegg av typen kronikker. De færreste er oppmerksomme på disse forskjellene; det eneste forskere er enige om, er at korte tekster skrevet for gud og hvermann er enklere enn lange tekster skrevet for kolleger. Tenk det.

> Menjegharaldriopplevd at underholdningsverdi eller polemisk kraft har vært brukt som argument for å publisere en akademisk artikkel.

Akademiske tekster er utpreget bunntunge. De bygger opp en argumentasjon nedenfra, og bruker rikelig plass på grunnmuren, stillaset og bærebjelkene, altså forskningsmetode, problemstillinger og tidligere forskning i feltet. Så fyller man på med gulvplanker, vegger og tak (presenterer de empiriske funnene og en analyse eller diskusjon), før tiden er inne til å henge bilder på veggen og plassere nips på peishyllen – altså konklusjonene.

Lesere av denne typen tekster kan, med noen ytterst få unntak, deles inn i to grupper: De som får betalt for å lese dem (altså profesjonelle akademikere) og de som ikke har noe annet valg enn å lese dem (altså studenter). En vitenskapelig artikkel måles ikke ved dens leservennlighet. Før den kommer på trykk, har den riktignok vært kvalitetssikret ved at skarpskodde og ofte surmagede fagfeller har saumfart den med hensyn til intern konsistens, metodebruk, håndtering av kilder og så videre. Men jeg har aldri opplevd at underholdningsverdi eller polemisk kraft har vært brukt som argument for å publisere en akademisk artikkel.

Den alminnelige, nysgjerrige leser er som kjent ikke videre interessert i metode, men vil gjerne komme til poenget så raskt som mulig, helst allerede i overskriften og ingressen. Derfor blir populære og journalistiske tekster konstruert etter et helt annet prinsipp enn de akademiske. Her forutsettes det at huset allerede er ferdig bygget og innredet, slik at forfatteren kan oppføre seg som en eiendomsmegler under en boligkrise, og vise leseren godbitene raskt og målrettet. Bare de aller mest interesserte får vite noe om bygningsmaterialer og røropplegg.

Dette vet profesjonelle journalister og redaktører, og for den del forfattere av underholdningslitteratur. En avisartikkel skrives generelt på en slik måte at desken kan kutte bakfra hvis den er for lang. Først presenteres konklusjonen, deretter litt dokumentasjon og kanskje argumentasjon (avhengig av sjangeren), og til slutt kan det med litt flaks være plass til noe analyse og bakgrunnsinformasjon. Artikkelens eksistensberettigelse hviler imidlertid på at overskrift og ingress har krav på interesse. Journalistiske tekster er altså topptunge. Dette gjelder for kronikker like mye som for andre journalistiske tekster. For en akademisk tekst ville det derimot være en katastrofe om den ble kuttet bakfra. Den ville jo bli meningsløs.

Den andre forskjellen har å gjøre med selve innholdet i teksten. I en akademisk artikkel har man som regel anledning til å gjøre noen krumspring underveis. I mange fag regnes det som god intellektuell takt og tone å ta forbehold, å utsette sine egne funn for selvkritikk, og å henvise også til forfattere som ikke deler ens eget syn. Man behandler også stoffet med kjølig distanse, for å vise at det er fornuften og ikke følelsene som har overtaket.

I en kronikk er plassen begrenset (typisk 6-7 000 tegn), og den konkurrerer dessuten om lesernes oppmerksomhet med både andre tekster og alt mulig annet en potensiell leser kunne finne på å bruke fritiden til. Den er jo verken pensum eller vitenskapelig faglitteratur; ingen må lese den.

Generelt er én idé nok for en kronikk. Har man to eller tre, er sannsynligheten stor for at det er en eller to for mye. En god kronikk presenterer sin bærende idé med brask og bram i første avsnitt, og bruker resten av plassen på å begrunne den. Ideen kan være hva som helst – J. R. R. Tolkien var rasist, fotballen er blitt ødelagt av alle pengene, nyliberalismen har vært bra/dårlig/irrelevant for Afrika, Olav Duun er en overvurdert forfatter – men som sagt: Én idé er nok, og den må formidles med trøkk og eksistensiell nerve.

I det store og hele ønsker massemediene enkelhet og verbal slagferdighet, mens akademia dyrker ambivalens og kompleksitet. Begge har noe å lære av hverandre, og likevel er avstanden ofte stor. Selv om det kanskje er plass til noen forbehold og litt kompleksitet, står og faller en kronikks gjennomslagskraft på at den har en attraktiv bærende idé, formulert i et klart og gjerne kraftfullt språk.

Det hersker altså et omvendt proporsjonalt forhold mellom presisjonsnivå og potensiell gjennomslagskraft. Den som har noe på hjertet, har ikke annet valg enn å akseptere dette forholdet.

Send inn kronikkforslag til meninger@underdusken.no

stageway presenterer
THE SEPTEMBER WHEN
Trondheim Live i samarbeid med Stageway
Lørdag 14. februar - Royal Garden Hotel
Konsertstart kl. 21.00. Dørene åpnes kl. 20.00. Bill. 370,- + avg.
www.billettservice.no – Tlf 815 33133 – 7 Eleven – Narvesen – Posten
www.trondheimlive.no
stageway
www.theseptemberwhen.no
THON HOTELS
live

underdusken.no
- STUDENTNYHETER OGSÅ PÅ NETT

SPILL MED OSS- SLAGVERKERE OG SMÅMESSING !

Strinda Ungdomskorps trenger besetning på disse gruppene snarest !

Ønsker du å spille i et korps med spilleglede, humør og alvor, kontakt nestleder Arne Solstad- tlf. 47040857 nestleder@strinda.no se også www.strinda.no

TRØNDELAG TEATER
HOVED SCENEN
PREMIERE PÅ HOVEDSCENEN 17. JANUAR
SPILLES MAN - FRE KL. 19:30, LØR KL. 18:00
OM MUS OG MENN
AV JOHN STEINBECK
GEORGE TORGEIR REITEN LENNIE ØYVIND BRANDTZÆG
PÅL CHRISTIAN EGGEN HALLBJØRN RØNNING HERMANN SABADO
CICI HENRIKSEN JAN ERIK BERNTSEN ARNE O. REITAN MADS BONES
RICHARD SSERUWAGI
regi / oversettelse HARRY GUTTORMSEN
scenografi BÅRD THORBJØRNSEN lysdesign EIVIND MYREN
Studentpris: 220,- Student med Teaterkort: kr. 75,-
Billetter: 73 80 50 00 trondelagteater.no

Nattergalen
BAR & KJØKKEN
Tilbud til studenter!
15% rabatt til alle studenter
Velkommen til en hyggelig lunsj og middag inne- eller utendørs.
★ DJ hver helg
★ Mandagsjazz
★ TirsdagsQuiz fra kl. 21.
For bordbestilling, ring 73504500
Du finner oss på hjørnet av Olav Tryggvasons gt. og Jomfru gt.
www.nattergalenbar.no

40
Reportasje

Puben som brygger selv

Under Dusken følger ølet fra kjele til gane

Reportasje

30 **En skjult lidelse**
Spiseforstyrrelser er ikke synonymt med å være tynn

34 **Suzette klatrer videre**
Fra den ene direktørjobben til den neste

38 **Under Dusken 95 år i år**
En uhøytidelig markering av verdens beste og Nordens eldste studentavis

Den skjulte lidelsen

Spiseforstyrrelse er en lite synlig sykdom hos de fleste. - Det er grunn til å tro at det er store mørketall her, sier daglig leder i ROS, Ingjerd Skreien.

TEKST: ANNE MARIT HAUGLAND GRIMSBO OG SIRI LILLEVOLL **FOTO:** TORIL STRØM

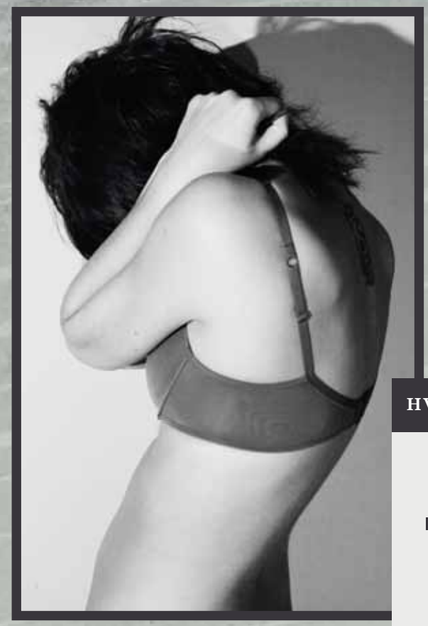

–Hvis jeg skulle på kafé, måtte jeg planlegge det en god stund i forveien. Både for å tillate meg kaffe latte, men også for å føle meg tryggere når jeg var ute blant folk, sier «Lise».

I dag er hun per definisjon frisk, men har fortsatt diagnosen anoreksi. Hun kan ikke si at hun er 100 prosent frisk, men hun er på god vei, og kan fortelle om en mengde enkelteksempler hvor livet har blitt lettere.

«Lises» historie begynte i 10-årsalderen og gikk så langt at hun ble lagt inn på sykehus. Der gjennomgikk hun etter hvert en behandling frivillig, takket være måten hjelpeapparatet møtte henne på.

Ifølge tall fra Folkehelseinstituttet har om lag 2700 norske kvinner mellom 15 og 44 år anoreksi, 18 000 har bulimi, og 28 000 lider av overspisingslidelse. Noen konkrete tall for menn har de ikke. Om lag ti ganger så mange kvinner som menn lider av anoreksi og bulimi. Femti prosent flere kvinner enn menn har en overspisningslidelse. Det anslås at flertallet av de som har anoreksi og halvparten av de har bulimi trenger behandling, i alt rundt 50 000 kvinner.

– Det kan være grunn til å tro at det er store mørketall her, sier daglig leder i Rådgivning om spiseforstyrrelse (ROS), Ingjerd Skreien Eriksen.

GENERELL ØKNING. – Vi ser en generell økning i antall henvendelser, sier Kaja Flatøy.

Hun er veileder for frivillige i Interessegruppa for kvinner med spiseforstyrrelse (IKS) i Trondheim. Lokallaget er drevet av kvinner som har eller har hatt spiseforstyrrelser, og to studenter har vært villige til å snakke med oss.

For «Mona» startet det tidlig i tenårene, som av forskjellige grunner var en tøff periode i livet hennes. Hun nektet å spise. Foreldrene satt blant annet vakt ved matbordet for å få henne til å spise. Etter hvert gikk det over, men det ble aldri helt borte.

Hun har ingen formell diagnose siden hun aldri har turt å ta opp problemet med helsevesenet, men spiseforstyrrelsen har preget 20 år av livet hennes.

– Sykdommen har gått opp og ned. I perioder har jeg ikke hatt noen symptomer overhodet, og jeg trodde jeg var frisk, fortsetter hun.

Det var hun, helt til det dukket opp noen tøffe utfordringer i livet, og maten ble en forsvarsmekanisme for å takle alt det andre som var vondt. Det er først nå det siste året at hun har begynt å erkjenne at hun har et problematisk forhold til mat, og at det ikke vil gå over av seg selv. Derfor tok hun kontakt med IKS.

– Det er utrolig viktig at man finner sin egen vei til behandling. For noen vil det hjelpe å snakke med en behandler, for andre kan mer uformelle arenaer som IKS være et alternativ, sier «Lise».

Tilbudet til IKS er først og fremst rettet mot jenter. Gutter kan imidlertid benytte seg av informasjons- og krisetelefon og personlig samtale. Eriksen kan fortelle at antall henvendelser har økt både for gutter og jenter. Samtidig står de offisielle tallene stille.

HVA MED GUTTENE? ROS er en landsomfattende interesseorganisasjon for alle som er berørt av en spiseforstyrrelse, både gutter og jenter. Daglig leder Ingjerd Skreien Eriksen kan fortelle at de har merket en økning i antall henvendelser de siste årene.

– Vi ser en generell økning, men spesielt blant gutter. Da er det gjerne pårørende som ringer, siden det skal mye til for at guttene tar kontakt selv, sier hun.

Leder Ottar Hummelsund ved avdeling SiT Psykososiale helsetjeneste kan bekrefte at spiseforstyrrelser er et økende problem spesielt blant gutter.

– De siste årene har flere gutter rapportert til oss om problemer rundt mat, spising og selvbilde, sier han.

Einar Kjelsås er ansatt som forsker ved Avdeling for forskning og utvikling ved Divisjon Psykisk helsevern. Han er enig.

– Man trodde lenge at én av ti som led av spisefor-

HVA ER SPISEFORSTYRRELSE?

Ulike typer:

- Anorexia Nervosa: Motstand mot å opprettholde normal vekt i forhold til alder og høyde. Intens frykt for fedme eller for å legge på seg, selv ved undervekt. Forstyrret opplevelse av kroppens størrelse og form. Forsøker å sulte ut sine behov. Anoreksi er vår mest dødelige psykiatriske lidelse.
- Bulimia nervosa: Gjentatte episoder med overspising. For å hindre vektøkning, eller for å redusere vekt, brukes oppkast, avførende midler eller vanndrivende medisiner. Mange med anoreksi går etter hvert over til bulimi eller overspising.
- Overspisingslidelse: Man overspiser uten renselse, og overvekt er en vanlig konsekvens. Her ser man tydelige tegn på kontrollsvikt. Vedkommende spiser raskere enn normalt, man blir ubehagelig mett, man spiser store mengder uten å være fysisk sulten, spiser ofte alene, føler skyld, og så videre.
- Kilde: *Sterk/Svak. Håndboken om spiseforstyrrelser*, av Finn Skårderud.

styrrelse var menn, men undersøkelser gir grunn til å tro at det er flere, sier han.

Han har gjennomført undersøkelser som viser at spiseforstyrrelser blant menn er langt mer utbredt enn man skulle tro.

Kjelsås mener vi må utvide perspektivet vårt. Spiseforstyrrelse er mer enn mat. Det kan like gjerne være en besettelse av trening og muskelbygging. Dessuten har menn en del symptomer som ofte ikke passer inn i diagnosesystemet. Samtidig ser man mange likheter mellom kvinner og menn.

– Ved overdreven slanking kan kvinner miste menstruasjonen. Lignende symptomer ser man ofte hos menn som ønsker å gå ned i vekt, i form av lavt testosteronnivå, forklarer Kjelsås.

Videre påpeker han hvor viktig det er ikke å gå i den fella hvor man studerer alle gutter som ei gruppe. Som hos jentene har man også i denne gruppa forskjellige typer.

– Man kan ikke sammenligne maratonløperen med han som trener styrke og drikker proteinshake. Man må heller ikke glemme den gjengen som overhodet ikke trener, men spiser for lite, sier han.

I november ble det avholdt en nordisk konferanse om kroppspress og spiseforstyrrelse hos gutter og menn i Oslo. Kjelsås var med i planleggingen av denne, og mener den var utrolig viktig.

– Den har bidratt til å sette temaet på dagsorden, sier han.

– REELL ØKNING. Finn Skårderud er professor og psykiater. Han er ekspert på spiseforstyrrelser og har skrevet mye om temaet, blant annet boka *Sterk/Svak. Håndboken om spiseforstyrrelser.*

– Innen helsevesenet begynner kjennskapen å bli bra, men det finnes mange myter der ute. Det er mange som ikke forstår denne lidelsen. De tror man må være tynn for å ha en spiseforstyrrelse, sier han.

Videre forklarer han at det er vanskelig å si noe spesifikt om årsakene til spiseforstyrrelser. Det er en lidelse som rommer mye. Man snakker ikke lenger om årsaker, men om årsaksforhold.

– Det er alltid flere forhold som utløser denne lidelsen, sier han.

I *Sterk/Svak. Håndboken om spiseforstyrrelser* påpeker han hvor viktig det er å være oppmerksom på bulimi og overspisingslidelser. Disse er mange ganger hyppigere enn man tror, men de er ikke like synlige som anoreksi. Derfor er de lett å glemme. Det er også her man ser størst økning. Når man i dag snakker om en økning i forekomsten av spiseforstyrrelser i den vestlige kultur, mener han at det dreier seg om to forhold:

– For det første er det en reell økning de tre-fire siste tiårene, og for det andre er det en økt interesse og oppmerksomhet rundt temaet, sier Skårderud. For Skårderud er saken klar.

– En spiseforstyrrelse er en alvorlig lidelse og man bør søke hjelp, sier han.

SÅ GODT SOM FRISK. Tall viser at 80 prosent av dem som er syke i ungdomsårene blir friske. I voksen alder er prognosene noe dårligere, men han mener at det er fullt mulig å bli frisk om motivasjonen er der.

> Jeg har innsett at om vi skal flytte sammen må jeg nesten fortelle ham om problemet mitt eller bli frisk, noe som kanskje ikke er helt realistisk. Men å fortelle om problemet er vanskelig.
>
> *«Mona»*

«Lise» har fått hjelp av både venner, kjæreste og familie. I tillegg har behandlingen hjulpet henne med å komme dit hun er i dag. Kampen mot spiseforstyrrelsen har vært lang og hard, men hun er i ferd med å vinne den. For henne er IKS fortsatt viktig, selv om hun i dag føler seg så godt som frisk.

– Det hender jeg angrer på at jeg la på meg de ekstra kiloene, men når jeg snakker med jenter som er aktivt inne i sykdommen nå, ser jeg ikke lenger bare det «positive» ved en spiseforstyrrelse. Det vil da si den feilaktige ideen om kontroll og mestring, sier hun.

Hun vet veldig godt hvorfor hun ikke har en «aktiv» spiseforstyrrelse lengre. Mye av grunnlaget for å bli frisk, ligger i motivasjonen.

– Jeg fikk utrolig mye god støtte fra alle rundt meg, men det viktigste på veien mot målet var at jeg selv var motivert, sier hun.

Gulroten var å komme inn på det studiet hun ønsket i Trondheim, og det har hun klart nå.

– Jeg har ikke tenkt å ødelegge det jeg har jobbet for. Det gir så utrolig mye mer enn mat og vekt, sier hun, med glød i øynene.

VANSKELIG PÅ SKOLEN. «Mona» benyttet seg av SiT da hun trengte hjelp til å bli ferdig med masteroppgaven sin. Hun berømmer SiT for hjelpen hun fikk, men påpeker samtidig at det for andre kan være et ganske hardt slag å bli avvist av SiT når man endelig har turt å søke hjelp for spiseforstyrrelsen.

– De gjorde det veldig klart for meg fra begynnelsen at jeg ikke kunne få hjelp for spiseforstyrrelsen. Timene med hjelp fra sosionom ble i stedet en slags motivasjonsveiledning for oppgaveskriving, men siden spiseforstyrrelsen var en av årsakene til at jeg ikke klarte å bli ferdig med oppgaven, brukte vi likevel en del tid til å snakke om det, sier hun.

SiT gir tilbud om behandling dersom man har problemer med mat og selvbilde, men ser de at det er et langvarig problem, prøver de heller å være behjelpelig med henvisning til private behandlere.

– Vi vurderer hele tiden henvendelser opp mot våre korte tidsrammer, sier Hummelsund.

For «Mona» var SiT likevel til god hjelp. Hun holder fremdeles på med masteroppgaven, men nærmer seg mål.

– Maten krever så mye tid og energi at oppgaveskrivingen blir nedprioritert, sier hun.

LETTERE HVERDAG. For «Lise» har skolehverdagen blitt mye lettere nå som hun føler seg ganske frisk.

– I eksamenstida før jul satt vi og hørte på julesanger og delte ut sjokolade, sier hun smilende.

Det er en klar lettelse å spore hos henne. Jul, sjokolade og eksamen var overhodet ikke positive faktorer i livet mens sykdommen hadde taket på henne. Nå har hun for første gang opplevd at en eksamensperiode kan gjennomføres nesten uten stress og prestasjonsangst. I tillegg har hun begynt å like lunsjpausene, som for andre alltid har vært dagens høydepunkt.

Når vi spør litt nærmere om julehøytida, er det tydelig at det dukker opp motstridende følelser. «Lise» liker veldig godt tanken på å dra hjem for å være datter og tante, men mat prøver hun fortsatt å ikke tenke så mye på. «Mona» er enig med «Lise».

– Familien min feirer jul hjemme hos meg nå. Det er kjempekoselig å ha besøk, men hver gang de drar kaster jeg alle matrestene. Jeg klarer ikke å ha dem i huset, sier hun.

DET PERFEKTE BILDET. En del av sykdommen handler om å opprettholde det perfekte bildet av seg selv. «Lise» og «Mona» mener at media har en sterk påvirkning her.

– Før jul har ukebladene tips om hvordan du kan komme inn i julekjolen. Etter jul gir de deg tips om hvordan du kan komme inn i bikinien. Hvorfor kan de ikke heller skrive om hvordan man skal ta vare på kroppen sin? undrer «Lise».

Jentene har etter hvert lært seg å være mer kritiske til kroppsfokuset i media. Før kastet «Mona» seg over alle slankeartikler. Nå forsøker hun å la være å lese dem fordi hun vet at det «mater» spiseforstyrrelsen.

– Media har absolutt en rolle i utviklingen av spiseforstyrrelser, men rollen er kompleks. Man kan ikke si at det bare er medias skyld, men man kan snakke om en «smitteeffekt». Det fokuseres mye på kropp og utseende, gjerne på internett, sier professor Finn Skårderud.

Han forklarer at mange med spiseforstyrrelser ikke er fornøyde med seg selv og dermed prøver å leve opp til et ideal gjennom å kontrollere kroppen sin.

KAN MAN BLI HELT FRISK? «Mona» har ikke fortalt kjæresten sin om problemet. Hun vil ikke ødelegge det perfekte bildet han har av henne. De har vært sammen en god stund nå og spørsmålet om å flytte sammen har meldt seg.

– Jeg har innsett at om vi skal flytte sammen må jeg enten fortelle ham om problemet mitt eller bli frisk, noe som kanskje ikke er helt realistisk. Men å fortelle om problemet er vanskelig, synes hun.

«Lise» på sin side hadde god støtte i sin tidligere kjæreste.

– Han visste om problemet og respekterte meg for det. Da jeg fortalte det, svarte han med å si at jeg er god nok som jeg er, sier hun.

– Jeg er helt overbevist om at man kan bli frisk, sier forsker Einar Kjelsås.

Men han understreker at man må være motivert. Det er en lang og hard kamp mot målet, og støtte fra de nærmeste og hjelpeapparatet er viktig.

– *Tror dere at det er mulig å bli helt frisk?*

– Hun mener i hvert fall det, sier «Mona» og ser bort på venninnen med håp i blikket.

«Lise» mener helt klart at det er mulig å bli frisk.

– Jeg føler ting går bedre og bedre for hver dag. Jeg er på riktig vei nå, sier hun og smiler. UD

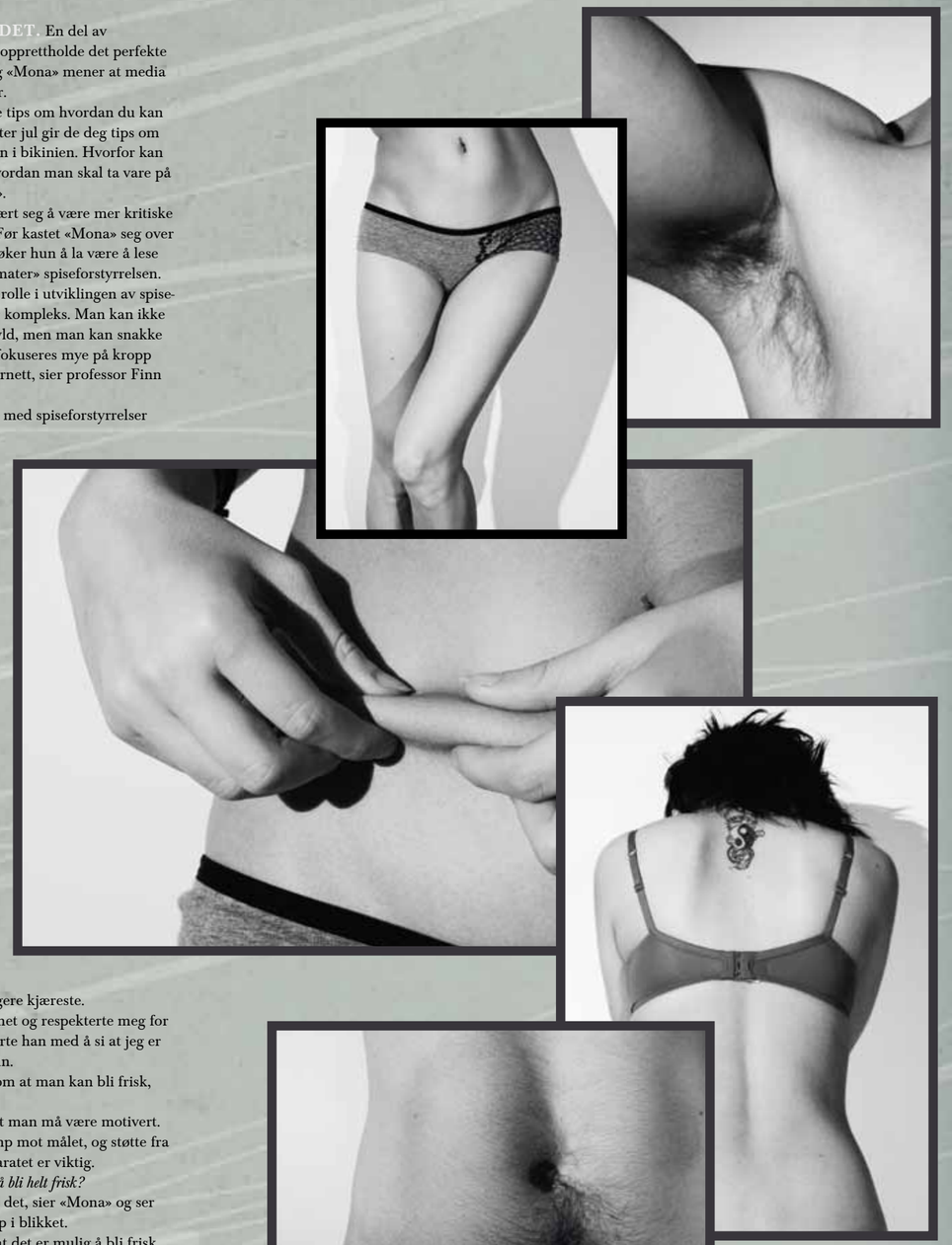

RÅDGIVNING OM SPISEFORSTYRRELSE (ROS)

- Interesseorganisasjon for alle som har eller har hatt en spiseforstyrrelse.
- Jobber for å spre informasjon om spiseforstyrrelser, samt bedre behandlingstilbudet for de som er rammet. Hovedkontor i Bergen, har en del fylkes- og lokallag i Norge, men ikke i Trondheim.
- Landsdekkende rådgivningstelefon mandag, tirsdag og fredag 10.00 - 14.30 og torsdag 16.00 - 20.00.

INTERESSEGRUPPA FOR KVINNER MED SPISEFORSTYRRELSE (IKS)

- Medlemsorganisasjon for kvinner som har eller har hatt spiseforstyrrelser.
- Hovedkontor i Oslo, med lokallag i Trondheim.
- Har åpent på kveldstid onsdager i oddetallsuker.
- Krisetelefon: 73 53 23 33

Paasche har en plan

Når hun ikke synger i rockeband med sønnene, planlegger Suzette Paasche forvandlingen av seks trønderske museer.

TEKST: PER MAGNUS NORDRUM RISENG **FOTO:** EIVIND SPONGA

Har du hørt den om svensken, dansken og nordmannen som sto overfor et veiskille i livet sitt?

Lenge visste hun det ikke. Hun visste ikke at 4000 kunstverk, 1450 musikkinstrumenter, en hundre år gammel jernbane, 60 antikvariske byggverk, et båtbyggeri og et gammelt meieribygg virkelig kunne ha noe felles. Men så, i høst, fikk hun tilbudet. Hun tenkte seg om, veide for og mot: På den ene siden trivdes hun i jobben med de 28 000 studentene. Samtidig var dette nye noe veldig spennende; seks institusjoner som nærmest var blitt tvunget inn i samarbeid. De trengte en samlende leder. «Total inspirasjon», tenkte hun, og takket ja.

> Snillisme fører ikke fram i lengden.

DET HAR ALDRI LIGGET i kortene at Suzette Paasche skulle bli sjef for et museum. At hun skulle lede seks stykker, og det attpåtil i Trondheim, var desto mer usannsynlig. Opprinnelig svensk, med svensk mor og dansk far bodde hun de første 19 årene i Småland og de neste 11 i Danmark. Hun har vært fysioterapaut, helseleder, distriktssjef, hun har jobbet i bedriftshelsetjeneste, både som ansatt og leder, og i slutten av februar kan hun se tilbake på nesten ni år som velferdsdirektør i Studentsamskipnaden.

Men hun har aldri jobbet med museer. Likevel ble hun tilbudt jobben som administrerende direktør for Museene i Sør-Trøndelag, den ferske sammenslutningen av seks store trønderske museer.

– Jeg hadde jo egentlig aldri tenkt at jeg kunne noe om museumsdrift. Og det tenker sikkert mange også: «Men herregud, hva kan hun om museer?» Men så tenkte jeg, hva er det de spør etter? Det er jo ikke det de ser etter, de har masse museumsfaglig kompetanse. Det de spør etter er en som har vært med å lede omstillinger og lang erfaring med ledelse. Og det har jeg jo. Og da jeg begynte å se litt på virksomheten, tenkte jeg, «Gud, det her er spennende! Det her kan jeg ikke si nei til.»

Det gnistrer i øynene bak cappuccino-koppen når velferdsdirektøren prater om sine seks museer. Ni Muser, kafeen hun sitter på nå, ligger bare noen drøye penselstrøk unna ett av dem; Trondheim kunstmuseum. Et museum hun ofte har besøkt, men ennå ikke rukket å besøke etter at hun ble tilsatt. Hun har besøkt Orkla industrimuseum, Trøndelag folkemuseum og musikkmuseet på Ringve. Hensikten er, som hun sier, å skape seg «et fotografisk bilde» av det hun skal lede.

– Jeg gjorde det samme da jeg startet i SiT. Jeg må liksom dra rundt og ta folk i hånda, og kjenne litt på hvordan kulturen er på de forskjellige stedene. Når jeg er på besøkene, får jeg årsberetninger, sakspapirer og alt mulig. Jeg er jo nysgjerrig, så jeg må lese. Jeg har bunkevis hjemme, så litt av jula har gått med til å lese.

FÅ VILLE BLITT OVERRASKET om den nye direktøren for Museene i Sør-Trøndelag hadde møtt et og annet surt fjes på sin hilserunde. Ikke alle museene har vært like begeistret for konsolideringen, blant annet sa Orkla industrimuseum opprinnelig nei, før de ombestemte seg. På tross av dette er Suzette godt fornøyd med mottagelsen hun har fått på sine besøk.

– Det har vært kjempehyggelig. De er jo selvfølgelig spent – alle er jo det når de får ny sjef – men jeg har blitt veldig godt mottatt.

Hun dveler et øyeblikk ved det.

– Men jeg vet jo at det er noen som har vært sterkt imot. Det som har vært ålreit er at de har vært tydelige på det. Det synes jeg er mye enklere å forholde seg til; at folk sier hva de mener. Da har vi et bedre utgangspunkt for å spørre «Hvorfor har du ikke vært for dette? Hva er det du er redd for?». Det å våge å si fra når man er uenig, det setter jeg stor pris på. Det er kjempemye kraft i motstand; får du snudd den med deg, så er det utrolig okay.

Av og til når Suzette prater kan det virke som hun tekster alt i tegnespråk samtidig. Hendene brettes til sidene for å vise størrelser, foldes til å forme imaginære museer og peker i bordplaten for å poengtere de lange remsene av setninger. Det er ikke lett å spore røttene hennes; hun er en «æ», både «jeg» og «jag» har forduftet. Selv om trønderen hevder hun har flytende svensk og dansk lurende like under overflaten. Over overflaten lusker en brunrød lugg på det ene øyenbrynet, hvorunder et par glassklare, blå øyne understreker hvert ord hun sier – som om de ikke helt stoler på at munnen klarer å gjøre jobben alene.

> Det å våge å si ifra når man er uenig, det setter jeg stor pris på. Det er kjempemye kraft i motstand; får du snudd den med deg, så er det utrolig okay.

HVIS DU OPPSØKER DEN AVTROPPENDE velferdsdirektøren utenom arbeidstiden, bør du ikke bli overrasket over å finne henne omgitt av musikk. Riktignok er det lenge siden en liten, svensk Suzette satt syngende bak et piano, og familiebandet hun hadde med brødrene er for lengst oppløst. Men tradisjonen har funnet sin egen vei å leve videre på.

– Det som er morsomt er at ungene nå hører på det vi hørte på da vi var yngre. De fikk Playstation 3 i jula og har sittet med de tromme- og gitargreiene. Der er det jo bare sånn musikk som vi hadde, 70- og 80-talls. Og da kan jo jeg ta mikrofonen og synge alle sammen.

– *Gjør du det?*

– Jaja! En på trommer og en på du-du-du-du.

En lattermild Suzette spiller luftgitar, og trommer med lufttrommestikker.

– Og så tar æ mic-en.

Paasche-jula har generelt vært en musikalsk jul. Når Suzette har helt fri og gjør ingenting – «Jeg er god på å gjøre ingenting. Jeg var ikke det før, men jeg har blitt det» – da hører hun på musikk. Julegaven til seg selv var et nytt stereoanlegg med platespiller. Dermed kan gamle pop-plater fra studietiden i København gjenoppleves sammen med gode minner.

MEN MUSIKKEN STOPPER IKKE DER. Suzette har to sønner – en på 16 år og en som snart er 14. Begge spiller i korps, og begge er pent nødt til å møte moren også der. Den påtroppende direktøren innrømmer at hun er over gjennomsnittet engasjert. Tidligere har hun hatt en rekke posisjoner, blant annet som styreleder i Skadeforebyggende forum. Nå har hun bare én.

– Jeg har ryddet hverdagen min, så nå har jeg ett stort verv, og det er leder i Byåsen skolemusikkorps for andre periode. Det er et bevisst valg, for når jeg først skal ha et stort styreverv synes jeg det er ålreit å være sammen med ungene mine. Det er ikke så mange årene man har dem hjemme.

Suzette har aldri selv spilt i korps. Nå er hun blitt hekta. Hun kaller seg selv «korpsidiot» – de 108 korpsmedlemmene kaller henne «mamma 2». Men det kanskje viktigste er at de to tenåringssønnene har gitt henne klarsignal; det var ikke teit at moren var leder for korpset deres.

NÅR KORPSIDIOTEN SUZETTE FORTELLER om de trønderske korpsmesterene, får hun den samme gnisten i øynene som museumslederen Suzette. Og kanskje er det ikke så rart – noen ting er like viktig, enten det er snakk om jobb eller fritid.

– Det som er ålreit i korps er at det er en inkluderende virksomhet hvor alle får lov å være med. Vi er trønderske mestere og presterer på toppnivå i skolemusikken, og det tror jeg er fordi vi har så utrolig gode sosiale strukturer. Det var en liten jente som begynte i fjor. Så kommer en av jentene som har vært der i to år, og sier «Hei, jeg heter Ingvild! Skal du begynne hos oss? Så artig! Hva skal du spille?». Og da tenker jeg: «guuud, for en velkomst».

Den påtroppende museumsdirektøren trekker paralleller fra anekdoten til arbeidslivet: Er du interessert i og hilser på folk, så ser du de også lettere når de har det tungt.

– Jeg har fire kjepphester, og det er se, lytte, respektere og inkludere. Det tror jeg er knallviktig.

Suzette omtaler trivsel som «alfa omega» og «grunnlaget for ytelse», og gjentar gang på gang hvor viktig det er å lytte. Det kan høres ut som en lang kosetime, men slik er det visstnok ikke.

– Folk ønsker handling også, noen må skjære igjennom. Når man har evige flate strukturer der alle skal være enig, da blir aldri noe gjort. Så jeg tror nok jeg har utviklet en evne til å ta beslutninger og ta plassen som sjef. Alle er godt tjent med at det skjer noe, påpeker hun, og legger til:

– Snillisme fører ikke fram i lengden.

Taushet.

Suzette ler litt, og legger til:

– Men jeg tror jeg er ganske raus, da.

RAUS, ALTSÅ. Og fire kjepphester. Hun er tilsynelatende veldig opptatt av andres velbefinnende, denne avtroppende og påtroppende direktøren. Er det egne erfaringer som gjort henne slik? Suzette selv innrømmer at hun har stått på andre siden, og vært den som ikke er blitt hørt. Uten at hun ønsker å utdype det noe særlig. Og kanskje har rausheten og kjepphestene rot et helt annet sted.

Det kan være opprinnelsen ligger gjemt et sted i de svenske barndomssomrene, hvor moren tok hele sommeren fri for å reise på hytta i Sør-Sverige med barna. Muligens startet det et sted i de sparsommelige årene som fysioterapistudent i København, hvor hun ikke hadde dusj, men en upåklagelig struktur på skolearbeidet. Eller kanskje kom det til henne etter at hun møtte en mann i København som tok henne med til sin hjemby, en liten by med stor kirke og en enda større studentmasse. Hvor hun først startet som fysioterapaut, før hun fjorten år og flere lederstillinger senere, fikk i oppdrag å passe på at den store studentmassen hadde det bra.

Uansett er Suzette fornøyd med den jobben hun er i ferd med å legge bak seg. Som velferdsdirektør i SiT har hun bidratt til at millioner av kroner hvert år fortsetter å gå til studentkultur og studentidrett.

– Jeg er stolt over at vi har fått fram hvor viktig frivillighetskulturen er i Trondheim. Jeg skal ikke ha æren for det, men jeg føler vi har satt den på dagsorden som en verdi som er spesiell for denne byen.

De blå øynene er alvorlige. Det er lett å se at hun bryr seg om dette.

– Det er en arv vi må ivareta, og som jeg er veldig opptatt av at ikke må ødelegges. Det er den som skiller Trondheim fra andre studiebyer. Den er unik.

I SKRIVENDE STUND ER DET drøye fire uker igjen til Suzette gjør sitt generasjonshopp. Da skal hun ikke lenger jobbe rundt og med studenter, men med godt voksne museumsansatte. Det blir trist, sier hun, men kanskje er det slik at en god leder ser muligheter der andre ser tap?

– Hvis det er noe jeg kommer til å savne, så er det dere studenter. Jeg vet at museene jobber en del med studenter i dag og, men jeg opplever at det er et ganske uprøyd land. Det hadde vært spennende å koble det sammen enda mer. Jeg ønsker å integrere studentene mer i byen, det blir jo fort til at de lever i sin egen boble på Studentersamfundet.

Den nye jobben er den første Suzette ikke selv har søkt på. Det er i tråd med hennes tankegang: engasjerer man seg vil man også få mye tilbake. Foruten trivsel og mer kobling til studentene, ønsker hun mer samarbeid på tvers av museene, da hun er overbevist om at «den kreative kraften finnes på tvers av de gamle strukturene». I det hele tatt virker dansken, svensken og nordmannen uforskammet optimistisk.

– *Er det noe du gruer deg til i den nye jobben?*

– Det er en del utfordringer. Men jeg gruer meg ikke til noen ting. Alt kan løses, det handler om å få med folk på laget og få dem til å føle at vi bygger noe sammen. Jeg har ikke sett alle utfordringene ennå, men de vil vel komme. Og det er jeg forberedt på. UiD

SUZETTE PAASCHE

- Født 27. juni 1956.
- Vokste opp med svensk mor og dansk far. Bodde først 19 år i Sverige, så 11 år i Danmark før hun flyttet til Trondheim i 1986.
- Skilt, to barn.
- Har vært velferdsdirektør i Studentsamskipnaden i Trondheim siden 2000.
- Starter 9. februar som administrerende direktør for nystartede MiST (Museene i Sør-Trøndelag).
- MiST er en sammenslutning av seks museer: Hitra kystmuseum, Orkla industrimuseum, Trondheim kunstmueseum, Museet Kystens Arv, Sverresborg Trøndelag folkemuseum og Ringve nasjonale museum for musikk og musikkinstrumenter. Sistnevnte vil også omfatte det nasjonale rockemuseet, Rockheim.

telenor

Join our Global Trainee Programme

You will see how access to communications improves people's lives in remote corners of the world.

You are curious with bright ideas.

You have a Master's degree and max. one year work experience.

You could be one of our trainees!

Go to www.telenortrainee.com and apply now.

Application deadline: 1 February 2009.

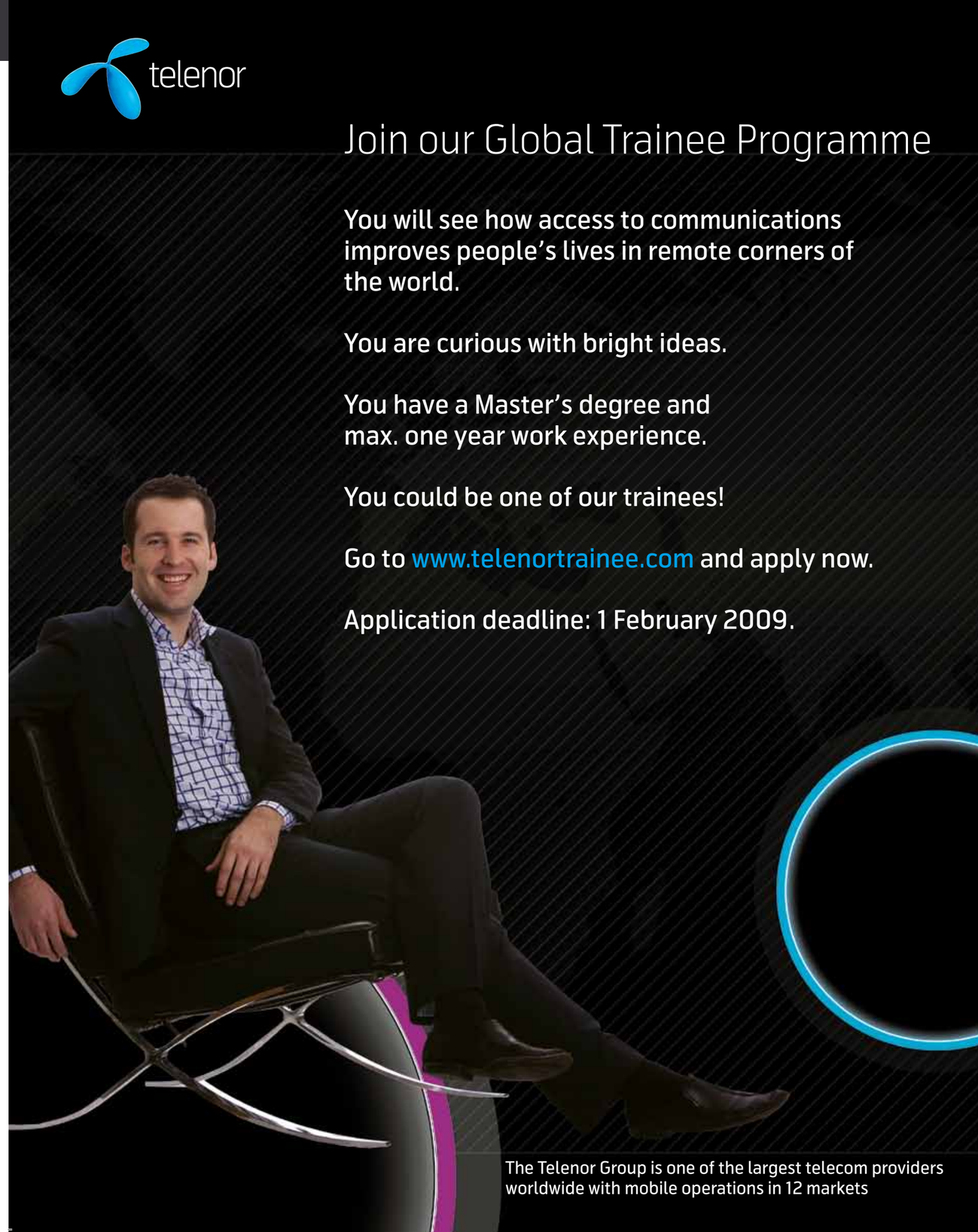

The Telenor Group is one of the largest telecom providers worldwide with mobile operations in 12 markets

De eldste er gamle

Nordens eldste studentavis finner det for godt å feire seg selv litt, nå som det bare er fem år igjen til det virkelige jubileet.

TEKST: DAVID BACH **FOTO:** ARKIV OG FOTOGJENGEN

For omtrent 2 milliarder 994 millioner sekshundreognittisekstusen sekunder siden kunne du – gitt at du var i live – ha lest disse ord i prøvenummeret av Nordens da eneste studentavis:

«Naar vi idag starter det nye blad "Under Dusken", saa er det fordi vi er av den opfatning at et trykt studenterblad vil ha betydelige opgaver paa de forskjellige omraader. (...) Efter vor mening lider samfundet sterkt under savnet av et organ, som kan gi rum for de forskjellige opfatninger og meninger, og som samtidig byr en rimelig garanti for at det som fremholdes blir hørt og forstaat.»

Nummeret kom ut 12. desember 1914, og var ditt for den nette sum av 15 øre. Fem uker etter kunne du, om pengene var spart opp, gitt atter 15 øre for atter et nummer: «Under Dusken. Organ for studenter. – Utgit i Trondhjem. Nummer 1, første aargang».

ETTER Å HA NÅDD EN viss alder er det viktig å feire hvert eneste år i livet, da man aldri vet når man kan gå under. I den forbindelse har Under Dusken gått Under Dusken under huden, og følt litt på det Under Dusken under tiden har undersøkt for å underrette Under Duskens lesere om hva som underveis har foregått.

Under Dusken anno 1914 og og utover besto i all hovedsak av innlegg og meninger fra Trondheims akademiske kakser. NTH utdannet Norges framtidige næringslivstopper, og disse høytstående gutta – for de var naturligvis alle menn – varmet opp til sine offisielle posisjoner i samfunnet med å føre debatt i Under Duskens spalter. Som det var referert i nummer 1 1990: «Her roser og riser Duskeredaktører og Samfundsformenn hverandre – og ikke minst seg sjøl og sine bragder etter tur».

SKULLE DU VÆRE UENIG i noe, og ville ha et innlegg på trykk, var det ikke verre enn å tusle samtlige trappetrinn opp i det ene tårnet på Gløshaugens hovedbygg. Der kunne du møte blant annet forfatter Johan Bojer, som til Under Duskens første nummer av lørdag 16. januar 1915 finpusset sitt krasse innlegg *Trøndere*. I innlegget skriver Bojer følgende om trønderne:

«I gamle dage, da de seilte til Lofoten var der endnu en sang paa læperne der, for det helteliv de førte i kamp med hav og snestorm, og en kyst paa 90 mil satte de i skræk som de slaaskjæmper de var. Nu er ogsaa det forbi, og istedet er kommet dagarbeide, vørterøl og hænderne i lommen saa lang søndagen er.»

Trøndere med herredømme over språkets kraft og innleggets makt reagerte naturligvis umiddelbart, og den påfølgende diskusjonen om pressefrihet mellom de mer eller mindre intellektuelle har praktisk talt pågått i 95 år.

Fem år etter innlegget *Trøndere* kom for øvrig Johan Bojers mest kjente roman og teaterstykke *Den Siste Viking ut*. I et øyeblikks beruselse av misforstått antatt egenverdi kunne man bli fristet til å tro at forfatterens innlegg i Under Dusken – og kanskje responsen han fikk – inspirerte risværingen til å skrive et av hans viktigste verker.

MYE HAR FORANDRET SEG på 95 år. Avisen har blant annet blitt noen øre billigere. Det kunne riktignok gått ille da redaktør Einar Hoffstad i 1916 forsøkte å kjøpe Under Dusken, i den hensikt å gi ut avisen privat. Dette ble gudskjelov stemt ned av Samfundet.

Men prisen var berettiget. Ingen studenter i hele Norden klarte å starte en avis før Under Dusken. Det var vel derfor utgangspunktet var å være et organ for nettopp hele Norden. Norden består for øvrig av Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island, Grønland, Færøyene og Åland. Blant alle byene i disse landene er Trondheim den sekstende største.

APROPOS SEKSTEN. Så lenge nazister ikke okkuperer Studentersamfundet og stenger ned produksjonen av Under Dusken, fores Trondheims studenter med nyheter og reportasjer nettopp seksten ganger i året. Nevnte nedstengning var et resultat av Under Dusken nummer 5, 19. oktober 1940. Nummeret var prydet av Trygve Soelbergs artikkel *Nei til nasjonalismen*. Han deler blant annet dette med de studenter og nazister som måtte ønske å lese:

«Jeg tror nasjonalkjensle er grunnet på skadelige illusjoner.

Om mange da mener at innehaveren av en slik mening er moden for koncentrasjonsleir, vil en ile med å erklære sig enig i halve Quisling når samme herre nylig uttalte at vi skulle kjempe for vennskapsforbund mellem nasjonene.»

Og om ikke det irriterte okkupasjonsmakten, fortsatte Soelberg:

«På badestranden i sommer sa en meget ung tysk soldat (hvor han virket som bare et menneske i badebuksen!): Schønes Land und schønes Volk! Det var Norges land og folk han snakket om. Men det var undertegnede han snakket til.

– Å ja, sa jeg, landet er vakkert – men folket, menneskene i landet er det nå så ymse med – akkurat som hos dere, føide jeg plutselig til, som i alle land.»

NESTE NUMMER KOM IKKE UT på nesten fem år. Og først året etter Under Duskens comeback begynte det å knatre i skrivemaskinene i Bergen, der Studvest endelig så dagens lys, eller regnsky alt ettersom. Universitas ett år etter dét igjen...

Siden har det gått litt glattere for trøndernes favorittstudentavis. Kontinuitet har alltid vært viktig, så det var ikke før i 1970 at utseendet ble nevneverdig forandret. Et fotografi prydet for første gang forsiden alene, og trykkmetoden ble forandret til *offset*. Da hadde avisen overlevd tre semestre med psykologiprofessor Arnulf Kolstad (bilde) som redaktør. Den siste rest av den akademiske fiffen fra gamle dager måtte også se seg spylt ut bakdøren av det Røde Runde da studentrevolusjonen (ja, disse fantes) utspilte seg.

Redaksjoner hev hverandre av krakkene avhengig av politisk ståsted oppgjennom 70- og 80-tallet, fram til Anne Cathrine Haugdahl og Jon Øyvind Eriksen tok over og skapte Under Dusken slik du nå kjenner den, i 1989. Oppgangen gikk ikke umerket. Selv Dalai Lama var innom avisens kontor i 1994.

I DISSE DAGER kan du se en gammel helt redde Norge og verden fra krig og elendighet med sine sabotasjeferdigheter. Max Manus hadde blitt 95 år 9. desember i år. Fem dager senere feirer Under Dusken samme lille jubileum. Like gammel hadde forresten også Thor Heyerdahl vært. Og Alf Prøysen. Også den verdenskjente baseballspilleren Joe DiMaggio ble født i 1914. Tilbake i Trondheim kan vi nevne at studentavisens egen fotoredaktørs bestemor faktisk fyller – ja, du gjetter det nok – 95 år i år. UD

øl FRA KJELE TIL GANE

TEKST: ANNIKEN VOLDEN **FOTO:** LINE SKJÆRVIK

Hvordan har det seg egentlig at Mikrobryggeriet har det beste ølet i byen, kanskje i hele Norge?

–Hvis folk kommer hit og spør etter Dahls pils smiler vi bare og sier at det har vi ikke. Her brygger vi alt ølet vårt selv, sier restaurantsjef Torbjørn Brandt.

Bryggingen foregår i de store iøynefallende messingkarene bakerst i lokalet. Det tar litt over en uke å lage øl, og det meste gjøres for hånd, unntatt kokingen. Det ene messingkaret lager vørter, og det andre er et kokekar der alkoholprosenten blir til. Så får ølet aroma og bitter humle før den gjæres.

Mikrobryggeriet innbyr til atmosfære med store bokstaver. Lav summing fra bordene, latter og klirring i glass og tallerkener får den gode pubstemningen på plass.

RUNDT OMKRING PÅ BORDENE er det god stemning, musikk og lavmælt prat, men dette er mer enn en vanlig pub. For innerst i lokalet bruser ølet i store tanker. Alle ingrediensene er tilsatt. Nå er det bare snakk om tid før det er klart til å transporteres gjennom rør i taket og ut i tappekranene.

I BAREN STÅR Steffen Mathisen.

– Det er veldig varierende hvem som kommer hit. Studentene kommer når de har fått stipend, ellers er det en salig blanding av folk i ulike aldre, sier han. Mathisen jobber på Mikrobryggeriet hele uka, og synes det ikke er noen tvil om at dette er stedet å være.

Student Bjørn Gausdal er helt enig. Han sitter på et av stedets store bord, sammen med to venninner. Han studerer ikke i Trondheim nå lenger, men da han gjorde det gikk han på Mikrobryggeriet minst to ganger i måneden.

– Jeg liker at det er rolig her, så man kan sitte og prate,sier han, og slår konsekvent fast at Porter, en av de mørke sortene, er det beste ølet på huset.

Mikrobryggeriet har syv faste ølsorter, i tillegg til to typer sesongøl. Den store fargeforskjellen på ølet forklarer restaurantsjef Brandt med at Mikrobryggeriet bruker flere typer malt enn de store bryggeriene.

PÅ NABOBORDET sitter det to menn av den eldre garde. De ser ut til å være gjengangere på stedet, og det kan de med glede bekrefte at de er.

– Vi går hit ofte på grunn av ølet, det er bedre her enn noe annet sted i hele verden, sier de.

Tor André Myhrvoll og Henning Larsen diskuterer fram og tilbake, og kommer fram til at mikrobryggeriet i hvert fall har det beste ølet i Norge.

De setter stor pris på betjeningen, maten og ikke minst «IPA», kjennernes slang for ølsorten India Pale Ale.

Som stamkunde på Mikrobryggeriet har man visse fordeler.

– Det er bare å gi et nikk til betjeningen, så får man øl i glasset, sier Larsen entusiastisk. De to vennene fra Trondheim er helt tydelig glad i stamstedet sitt, og at alderen på gjestene varierer fra tyve til seksti år, bekymrer dem svært lite. De er begge kommet for å bli.

ETTER AT ØLET har gjæret ferdig i de store messingtankene, farer den brusende gjennom avkjølte rør i taket, over de skravlende studentene og stamkundene, og ned gjennom ulike slanger til tappekranene i baren. Ølsortene inneholder alt fra 4,5 til 8 prosent alkohol.

– Vi pleier å advare mot alkoholprosenten, forteller restaurantsjef Brandt. Han har ikke noe til overs for overskjenking, og forteller at han har lav toleranse for mye av den oppførselen som er vanlig på byen. Det skal være forskjell på drikkekulturen her og andre steder.

– Spørsmålet er hva man vil ha ut av det, om man vil bli full eller drikke godt øl, sier han.

Han synes det er utrolig at man betaler 60-70 kroner for en 0,4 pils på et utested, når de egentlig kunne solgt den for halve prisen, men legger til at det har mye å si hvor høy husleien på utestedet er. Mikrobryggeriet ligger ikke akkurat i noen hovedgate, men Brandt forteller at kundene er deres beste reklame. Grunnen til at stedet kan drives uten salg av Dahls pils, er at kundene kommer tilbake igjen for det gode ølet og stedets særegne atmosfære.

DET VAR UT FRA hobby, interesse og engasjement at Trondheim Mikrobryggeri ble til. I 1994 dro bryggerimester Stig Berg til USA sammen med en kamerat. Han hadde lenge vært interessert i øl, men det var her han hentet inspirasjonen til å starte opp sitt eget mikrobryggeri med godt øl. Fire år senere ble drømmen oppfylt, og nå har stedet vært drevet i ti år. Det er Berg som bestemmer oppskriften på ølet, og kvaliteten settes høyt.

– Her går det i førsteklasses råvarer, forteller restaurantsjef Torbjørn Brandt. For de store bryggeriene kan det å spare én krone på ingredienser bety millioner av kroner, mens Mikrobryggeriet kan være mer kresen på råvarene.

– Vi brygger ølet vårt på malt og humle, som gir fruktighet og bitterhet til ølet, sier Brandt. Ettersom bryggeren bruker mer tid på å lage en mindre mengde øl kan man ta seg råd til å være kresen.

– Vi vil jo ha best mulig øl. Dette er ikke gjort ut fra et ønske om profitt, sier han.

DE TO ØLKJENNERNE Berg og Brandt diskuterer forskjellen på ølet de lager, og ølet fra de store bryggeriene.

– Noe som er unikt for Mikrobryggeriet, er at ølet drikkes omtrent to uker etter den blir laget, sier Brandt.

I motsetning til andre bryggerier blir ølet på Mikrobryggeriet hverken pasteurisert eller mikrofiltrert. Derfor beholder ølet alle de naturlige smakskomponentene sine, noe som er et tegn på at ølet er ferskt.

– Gjæren gjør ølet til et levende produkt, mens pasteuriseringen heller gjør det til «lik på flaske», sier Berg.

I OSLO FINNES det også et mikrobryggeri med samme konsept. Ølet brygges på samme oppskrift, men smaken er allikevel annerledes.

– Smaken blir forskjellig fordi vannet ikke er det samme. Derfor er det også stor forskjell på Guinness her, og Guinness tappet i Irland, forklarer Brandt.

Ut av tappekranene flyter nybrygget «IPA», som serveres iskald rett i hendene på to takknemlige stamgjester. Larsen og Myhrvoll er enige om at ølet på Trondheims mikrobryggeri smaker mye bedre enn det man får i hovedstaden. Kanskje er det på grunn av Trondheims drikkevann, eller kanskje er det bryggerens kjærlighet til godt øl som gjør ølet på Mikrobryggeriet i Trondheim så populært. Én ting er iallefall sikkert, du får ikke tak i det samme ølet noe annet sted.UD

Loftløfter og andre boller

TEKST: KARINA NILSEN **ILLUSTRASJON:** MARIE MYRVANG NORUM

Klokken nærmer seg tolv. Telefonen nekter å ligge rolig. I likhet med fyrverkeriet som farger himmelen, har overbelastet mobilnett blitt en selvskreven tradisjon på årets siste dag. Det strømmer inn meldinger fra folk som er flinke til å gi vennene sine oppmerksomhet. De har skrevet lange, fine meldinger med et personlig budskap som får meg til å føle meg spesiell og verdsatt. Meldingene lover varm kakao, boller og trivelige skiturer i det nye året.

JEG BLIR INSPIRERT. Jeg vil skrive noe som varmer og får vennene mine til å smile mens de leser. Jeg vil invitere folk på skogsturer, på vinflasker ut i sene nattetimer og på ferie til spennende land.

JEG KOMMER TIL KORT. Allerede den første dagen i det nye året har jeg sett meg nødt til å skuffe mange av mine gode venner. Jeg har lovet å komme på festene deres, selv om jeg ikke orker å dra mer enn ett sted. Jeg sender svar og lover at vi skal se hverandre oftere i det nye året. Men innerst inne vet jeg at det blir som i fjor. Jeg lover dere ting vi skal gjøre sammen, som aldri blir noe av. Og dere vet det selv også.

MEN EN TING VIL JEG at dere skal vite: Jeg har virkelig lyst til å gjøre ting sammen med dere. Når jeg sier det ville være fint å reise til Frankrike med akkurat deg, så mener jeg det av hele mitt hjerte. Jeg kan virkelig se det for meg. At vi sitter foran Eiffeltårnet og spiser pariserloff.

MEN NEI, DET BLIR NOK ALDRI noe av den turen. Det er så mange av dere jeg ville sett så mye oftere, og gjort så mye sammen med, og så mange av dere jeg ville blitt bedre kjent med. Det er ikke viljen det står på. Det skal bli andre boller.

MITT NYTTÅRSFORSETT for i år blir derfor som følger: Vi skal greie å se hverandre. Jeg skal greie å holde løfter om kakao. Om vi så må drikke den på bussen til skolen. Vi skal ta den skituren, selv om vi antagelig må gå til postkassen og hjem igjen. Og kjære venn, vi skal på interrail – selv om vi neppe kommer lengre enn et par stasjoner med lokaltoget. Vi kan kjøpe pariserloff på det lokale bakeriet og snakke tullefransk med alle vi møter. Det blir kanskje ikke like gøy som Frankrike, men det er i hvert fall et løfte jeg kan holde.

NÅR MAN IKKE KAN det man vil, får man ville det man kan.

EN MASTER FRA HANDELSHØYSKOLEN BI GIR DEG DEN FAGLIGE TYNGDEN DU TRENGER

Master i økonomi og ledelse - Siviløkonom
«Jeg ønsket meg mer faglig tyngde for å få drømmejobben. Det er et krevende, men motiverende studium» Birgitte Hovdan Molden, Master i Økonomi og ledelse 2. år.

Master i regnskap og revisjon
«Gir deg mulighet til å bli statsautorisert revisor. Masteren gir deg spisskompetanse innefor revisjon og regnskap, noe som åpner for større utfordringer i jobben» Christian Ronæss, Master i regnskap og revisjon 2. år.

Master i finansiell økonomi
«Studiet er faglig tungt, samtidig som det blir virkelighetsrelevant gjennom case og oppgaver» Nathalie Berner – Master i Finansiell Økonomi 2. år.

Master i politikk og økonomi
«Masteren i politikk og økonomi gjør meg klar for frem-tiden! Jeg håper de praktiske og analytiske verktøyene vi lærer gir meg muligheten til å jobbe med direkte utenlandske investeringer og CR foretak» Nadja-Azra Uzunovic - Bosnia, Master i Politikk og økonomi 2. år.

Master i ledelse og organisasjonspsykologi
«Gir en faglig fordypning som gjør deg rustet til fremtidige utfordringer. Helt knall faglig, samtidig som miljøet er praktisk. Masteren er på mange måter første skritt inn i næringslivet» Agni Lemona, Master i Ledelse og organisasjonspsykologi 2. år.

Master i markedsføring
«God kombinasjon mellom teori og praksis innefor markedsføring, og muligheter for å spesialisere seg» Maria Thorvik, Master i Markedsføring 2. år.

Master i internasjonal markedsføring
«Jeg får både studere et år i utlandet, og vitnemål fra BI» Christian Pettersen, Master i Internasjonal Markedsføring 2. år.

Master i innovasjon og entreprenørskap
«Helt siden jeg var 14 år har jeg vært hekta på kreative prosesser og utvikling. Etter fire år i England hadde jeg lyst til å dra tilbake til Norge. Jeg ville studere videre. Jeg ville lære hele prosessen – fra IDÉ til BUTIKK» Sebastian Adams, Master i Innovasjon og Entreprenørskap 2. år.

Les mer om hvilket av våre 8 masterstudier som passer deg på www.bi.no/msc eller ring 810 00 500.

TYNGDEN DU TRENGER

BI

”MASTERSTUDENTER HAR TRENING I PROBLEMLØSNING PÅ HØYT NIVÅ, NOE SOM ER VIKTIG FOR OSS”

Kjetil Erikstad
Personal- og organisasjonssjef
Orkla

Les mer om hvilket av våre 8 masterstudier som passer deg på www.bi.no/msc

TYNGDEN DU TRENGER

BI

Student-TV søker DEG!

- Videojournalister
- Nettjournalister
- Satirespaltister
- Teknikere
- Annonsører/ markedsførere

Les mer om Student-TV og om stillingene på
www.stv.no

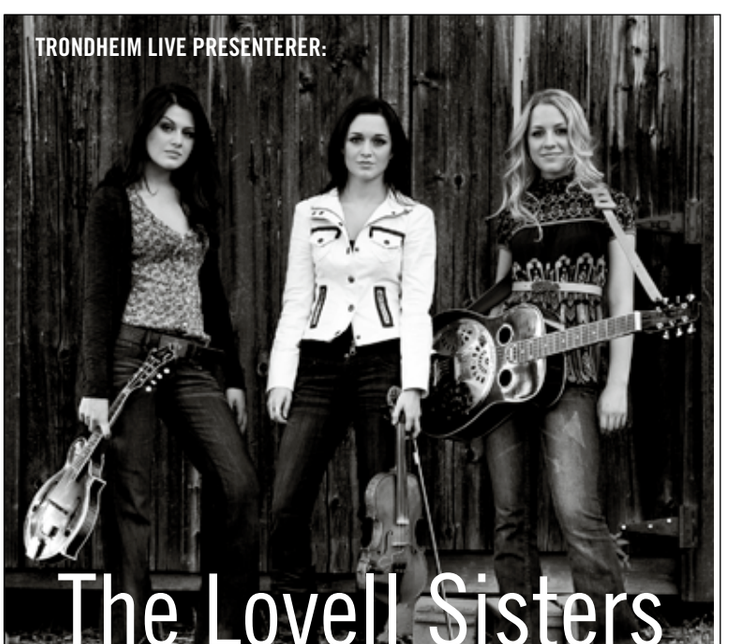

The Lovell Sisters

Onsdag 25. februar - Royal Garden Hotel
Konsertstart kl. 20.30. Dørene åpnes kl. 19.30.
Billettpris 250,- /Studentpris 200,- + avg.
www.billettservice.no – Tlf 815 33133 – 7 Eleven – Narvesen – Posten

Adresseavisens konsertanmeldelse:
Åpenbart stjernemateriale. Imponerende, høyenergisk og medrivende fra tre amerikanske søstre.
Hamar Dagblad: 6 - Tønsberg Blad: 5
Romerikes Blad: 5 - musiq.no: 5

trondheim live
www.trondheimlive.no

56

Kultur

Arkitektvisjoner for ISFiT

Arkitektstudenter sår et lite frø for ISFiT-hus

Illustrasjon: Joachim Midjo Andersen

Kultur

46 **Bursdagskake med bismak**
2009 er Hamsuns år. Historien kaster skygge over feiringa.

48 **Svartebørs på Samfundet.no**
Brukere bryter loven når de legger ut billetter til overpris. Innleggene har fått ligge ute i månedsvis.

51 **Giske ser seg tilbake**
Kulturministeren mener 2008 var et stort kulturløft.

60 **Mediene kikker seg i speilet**
Stadig flere aviser kaster seg på åpenhetstrenden.

Illustrasjon: Asbjørn Hammervik Flø

Historisk skygge over dikterhøvding

Få arrangementer er planlagt og den økonomiske støtten uteblir. Det er ikke enkelt å holde selskap når jubilanten var nazisympatisør. 2009 er Knut Hamsuns år.

RAGNHILD NABBEN
Kulturjournalist

KOMMENTAR

Hamsun fikk nobelprisen i litteratur i 1920, og er en av Norges mest kjente forfattere internasjonalt. I år er det 150 år siden dikteren ble født.

Feiringene av Wergeland i fjor og Ibsen i 2006 var storslåtte og omfangsrike. I slike jubileumsår står både forfatter og verk i sentrum: Biografier utgis, kanoniserte verk nyleses, og mindre kjente tekster vises interesse. Feiringen er vellykket hvis den fremmer forfatterskapets relevans og aktualitet.

Hamsun-året vil bli avviklet i langt mer beskjedne former enn hva som har vært normen i Norge de siste årene. Der Wergeland-feiringen triumferte med over tusen arrangementer, er det planlagt tolv arrangementer i Hamsuns navn. Mens næringslivet nærmest kjempet om å få sponse Ibsen-jubileet, er sponsormidlene så godt som fraværende når det nå er Hamsuns liv og kunstneriske virke som står i fokus. Det er selvfølgelig ikke det litterære det beror på. Et knippe litteraturkjennere og forfattere er samstemte, og nobelprisen sier sitt: Forfatteren Hamsun er av verdensformat.

Problemet er at Hamsun etterlater seg en dobbel arv. På den ene siden står diktergeniet Hamsun, som beskrev «det ubevisste sjeleliv» og skildret nordlandsnaturen i et syngende, poetisk språk. På den andre siden ruver nazisten Hamsun, som i selskap med Quisling og Terboven var blant Hitlers fremste støttespillere i Norge. Det hersker ingen tvil om at Hamsuns nazistbakgrunn kaster en mørk skygge over dikter og diktning, og slik fungerer som solid festbrems.

I forbindelse med Hamsun-året vil forholdet mellom biografi og kunst komme til å prege kulturdebatten, og sørge for at viktige spørsmål blir diskutert. Det vil alltid være vanskelig å skille mellom forfatter og verk. Men kan det forsvares at litteratur i verdensklasse gis sørgelig liten oppmerksomhet, fordi personen som forfattet dem også sympatiserte med nazistbevegelsen?

Det er på høy tid at vi blir bevisst på hvorfor vi bruker mengder med tid og midler på å feire de norske dikterne våre. Svaret er implisitt i spørsmålet og dermed innlysende: Vi ønsker å hylle og minnes deres forfattervirksomhet. Personen Hamsun er utelukkende kjent på grunn av forfatteren Hamsun. Det er fordi Hamsun var en fremragende dikter at hans nazistbakgrunn fortsatt plager oss.

Argumentene ovenfor impliserer ikke at vi skal tilgi eller sette strek over Hamsuns handlinger. En slik forsoning ville være ensbetydende med å snu ryggen til den historiske tradisjonen vi lever innenfor. Av samme grunn må skepsisen kalles sunn når man stiller seg negativ til å kalle opp steder og gater etter forfatteren. Men vil den gjengse nordmann ha noe imot å bo i Victorias gate, oppkalt etter romanen med samme navn? Eller spasere på Løytnant Glahns plass, som hyllest til hovedpersonen i romanen *Pan*? Det er den litterære arven etter Hamsun som må figurere i sentrum, og spesielt nå i jubileumsåret.

Hamsun-årets offentlige åpning finner sted på forfatterens dødsdag, 19. februar. Samtidig iscenesettes romanen *Sult* i Oslos gater. Det burde vært planlagt langt flere arrangementer av dette kaliberet i dikterhøvdingens år.

Undergrunnskultur i Grus

TRONDHEIMS GRUS: Redaksjonssjef Camilla Dahl Torp og daglig leder Claudio M. Velasques jobber i disse dager med den andre utgaven av Grus Trondheim.

Gratismagasinet Grus har nettopp etablert en egen trondheimsredaksjon. De skal levere lokalt stoff om byens «unge og lovende» i kulturlivet.

GRATISMAGASIN

TEKST: **Hanne Strypet**
hanns@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

I det nye magasinet Grus skal man kunne finne kulturstoff om fremadstormende band, skuespillere og kunstnere fra Trondheim.

– Trondheim trenger ei lokal kulturavis. Det skjer mye her, og vi skal fortelle studenter og unge mennesker om det, forteller redaksjonssjef Camilla Dahl Torp (21).

Som gratismagasin med kulturstoff er det lett å trekke paralleller til det godt etablerte magasinet Natt og Dag.

– Vi er absolutt ikke inspirert av Natt og Dag. Vi skal være mer folkelig og ikke så «superkul», sier daglig leder Claudio M. Velasques.

Han er opptatt av at alt ikke trenger å være «Oslo-kult», og at det finnes like bra og ungdommelig kultur både i Trondheim og Tromsø. Det er dette de vil fortelle leserne sine.

Startet opp i Tromsø

Grus så dagens lys i Tromsø i 2005, og eksisterer nå både i Tromsø og Trondheim. Ideen om en egen Grus-utgave i trønderhovedstaden kom fra Velasques, og i begynnelsen av desember 2008 lå den første utgaven ute i stativene i Trondheim sentrum og på de videregående skolene. Redaksjonen har planer om å distribuere magasinet på NTNU Dragvoll og Gløshaugen hvis de får de nødvendige tillatelsene.

– Før Claudio kom på banen, var det ikke et alternativ å starte opp i Trondheim. Men med nøkkelpersoner som Claudio og Camilla, og siden verken Plan B eller Natt og Dag har eget lokalstoff om Trondheim lenger, følte vi at vi hadde en rolle å fylle. Vi hadde ikke satset dersom de to gratismagasinene fortsatt hadde vært trondheimsaktuelle, sier Daniel Andersson, redaktør for begge Grus-utgavene, på telefon fra Tromsø.

Noe av stoffet er felles med Tromsø-utgaven, som musikkanmeldelsene og enkelte motesider, men minst 80 prosent av materialet skal være fra Trondheim. Første utgave hadde for eksempel en felles reisereportasje fra Tibet, men i neste nummer vil trondheimsutgaven ha en egen reisereportasje skrevet av to jenter fra Trondheim som har vært ryggsekkturister.

Lokalt fokus

– Styrken til Grus er å ha lokale medarbeidere som gjør sakene slik at stoffet blir relevant for leserne. Det er nok her andre gratismagasiner har gjort feil, mener Andersson.

Målgruppa for magasinet er personer i alderen 15-35 år. Stoffet skal også være skrevet av personer som selv er i målgruppa. Arbeidet er frivillig, og Grus Trondheim kommer til å ha mellom 20 og 30 forskjellige bidragsytere, både skribenter og fotografer.

– Man arbeider gratis, men får relevant erfaring med seg. Grus skal jo være et springbrett videre, sier Dahl Torp, som er den eneste med lønna stilling i trondheimsredaksjonen.

Les hva vår anmelder mener om Grus Trondheim på side 64.

MIN ANBEFALING

SVEIN ØSTVIK – BEDRE KJENT SOM CHARTER-SVEIN, KONGEN AV MALLORCA

MUSIKK

Jeg vil anbefale Pink Floyd. De beste platene er *The Dark Side of the Moon* og *Wish You Were Here*.

FILM

Sex, løgn og videotape. Den har jeg ikke noe forklaring på, den må du bare se.

TV

Charter-feber! Det er litt fleip. Men det er en morsom serie som handler om vanlige mennesker, og du får se både deres gode og dårlige sider. Det jeg selv ser mest på er gullrekka til TV3: *Two and a Half Men*, *Kongen av Queens* og *Seinfeld*. Jeg synes også *Team Antonsen* er innmari bra.

BOK

Hermann Hesse med *Demian* er den første boka som gjorde at jeg ble hekta på å lese. Ellers kan jeg si *Jonas* av Jens Bjørneboe.

MAT

Ikke noe spesielt. En god biff holder for meg.

TEATER

Les Misérables har jeg et spesielt forhold til. Den skal jeg se i helga med Christian Ingebrigtsen i hovedrollen.

Av Torgeir Jorem

KOMMENTAR

CHRISTIAN ERIKSEN
Ansvarlig redaktør

Problemet Nett

Svartebørssalg på Samfundets sider er et problem. Særlig er det et problem ettersom det strider mot lovverket. Men det er også en del av det store Problemet Nett.

Forum, blogger, nettmøter – alt i stadig endring. Hva må til for at man skal kunne opprettholde en standard som er velfungerende og etisk forsvarlig? Mye. Norsk Presseforbund stiller en rekke krav som bør oppfylles for i det hele tatt å etablere et forum på nett. Samtidig går debatten om forhåndsredigering igjen, etter at Norsk Journalistlags leder Elin Floberghagen tok til orde for at norske nettaviser burde innføre dette.

Det er ingen tvil om at et forum er krevende å følge opp. Norske og internasjonale nettsteder, som aviser, auksjonssider, samt frivillige organisasjoner, sliter med dette. Samfundet er i så måte ikke alene.

Likevel er det ingenting som fritar Samfundet for ansvaret i denne saken. Vær varsom-plakaten sier at redaksjonen har et selvstendig ansvar for så snart som mulig å fjerne innlegg som bryter med god presseskikk. Norges presseetikkguru Per Edgar Kokkvold har rett i at det etiske ansvaret ligger på det runde røde, selv om de ikke er et journalistisk medium. Når innlegg som gjelder videresalg av billetter med prispåslag blir liggende ute i månedsvis, er et klart brudd med denne retningslinjen. De bidrar også til brudd på svartebørsloven.

Omstendighetene hvor Samfundet har jobbet hardt med sine nye nettsider er ikke formildende – alt handler om prioriteringer. Det er rimelig å anta at sjikanerende innlegg ville blitt redigert bort raskt. Samfundet bør derfor se på om grep kan tas for bedre å holde oversikt over aktiviteten på nettsidene sine. Uten slike grep kan ikke forumet opprettholdes på forsvarlig vis.

Problemet Nett er stort, omfattende og tidvis uoversiktlig. Men dette kan ingen av oss unnskylde oss med. Vi må kontinuerlig jobbe for den etiske standarden, slik at verken svartebørssalg, sjikane eller andre ulovlige tilfeller finner sted på forumene våre.

Svartebørs p å Samfundet.no

På diskusjonsforumet til Samfundet.no omset folk billettar til eiga forteneste. Dette er stikk i strid med lovverket.

SAMFUNDET

TEKST: **Sara Myhren Kornberg**
saramyko@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

– Det er den enkelte som bryt lova, men Samfundet har eit ansvar for at det som skjer på nettsida deira er i tråd med lovverket. Når dei tillét slik verksemd, legg dei tilrette for svartebørssal, seier Frode Elton Haug, seksjonssjef i Forbrukarombodet.

Han fortel at salet er eit brot på svartebørslova.

– Sidan Samfundet veit om at det ulovlege salet foregår, er dei i prinsippet ansvarlege. Dette gjeld sjølv om salet er av eit lite omfang.

– Uheldig med svartebørs

Eit raskt søk på forumet på Samfundets nettsider gir døme på det ulovlege salet - fleire innlegg for sal av overprisa Kaizers Orchestra-billettar har lege ute sidan oktober. Kjøparar legg også ut innlegg der dei lovar å betale det dobbelte for billettar.

Konsertarrangør og festivalsjef for Pstereo, Frode Halvorsen, meiner at svartebørssal er uheldig.

– Det er ein uting både for publikum og arrangøren, kun selgjarane har noko å vinne på dette. Det kan óg bli ein konsekvens at kun dei som har råd til å betale ekstra for billettane, får gå på arrangementet.

Halvorsen trur ikkje at svartebørssal er noko stort problem i Trondheim enno, men meiner ein må jobbe for at det ikkje vert det.

Kan i prinsippet bli straffa

Ifølge avdelingsdirektør Eivind Tesaker i Kultur- og kyrkjedepartementet kan Forbrukarombodet reagere med bøter ved brot på svartebørslova. Seksjonssjef Haug i Forbrukarombodet stadfestar dette.

– Vi konsentrerer oss i all hovudsak om svartebørssal i større skala, men lova gjeld sjølvsagt for privatpersonar óg. Vi har mellom anna inngått eit samarbeid med nettstadane Qxl.no og Finn.no som skal gjere det vanskeleg for folk å selje overprisa billettar. Desse nettstadane har vore flinke til å fjerne innlegg vi har reagert på, og det har som regel ikkje blitt ei større sak.

Han fortel at Samfundet i likskap med Qxl.no og Finn.no i prinsippet kan bli straffa, men at Forbrukerombodet i praksis konsentrerer seg om større aktørar.

– Bør følgje presseetikken

Sett frå ein presseetisk ståstad, meiner generalsekretær i Norsk presseforbund, Per Edgar Kokkvold, at det ikkje er tvil om at Samfundet har eit ansvar.

– Sjølv om Samfundet.no ikkje er eit journalistisk medium, er det ingen tvil om at dei har eit indirekte etisk ansvar.

Kokkvold fortel at ikkje alle nettstadar kan fellast under dei presseetiske retningslinjene i Ver Varsom-plakaten, men at Samfundet.no som ein offisiell nettstad bør følgje desse retningslinjene. UD

BEKLAGELEG: Samfundet-leiar Marie Stølen seier det er beklageleg at svartebørssal finn stad på samfundet.no. Likevel vart fjerning av innlegga nedprioritert i haust.

Nedprioriterte svartebørs-aktiviteten

– Det er uheldig at det har foregått svartebørs på forumet vårt, men vi jobbar no med saka, seier Marie Stølen, leiar ved Samfundet.

Stølen erkjenner at dei har kjent til svartebørs-innlegga sidan oktober. Som leiar av Samfundet er ho også ansvarleg redaktør for nettsidene.

– Det er ikkje ynskjeleg å ha svartebørs på Samfundet.no, og det kjem heller ikkje til å vere svartebørs der i framtida.

– *Korleis kan de garantere at liknande ting ikkje kjem til å skje i framtida?*

– Vi jobbar for at det ikkje skal skje. Saka har ifølge Stølen vore oppe til diskusjon i oktober, men ho seier at Samfundet i haust har prioritert å få dei nye nettsidene til Samfundet på plass.

– Det tek lang tid å fjerne denne type innlegg, vi må slette eitt og eitt, og difor er det ikkje blitt gjort.

Stølen seier vidare at det jobbast med ei digital løysing som gjer at ein automatisk kan sjå innlegg som handlar om kjøp og sal. Det er imidlertid enno ikkje klart kva slags tiltak som vert tatt i bruk, eller om det vert aktuelt å førehandsredigere forumet. Til no har innlegga vorte jevnleg sjekka av ein webredaktør.

– Dessutan rettar vi oss etter reglane for forumet.

I tråd med reglene deira, kan det bli aktuelt å utvise brukarar som driv svartebørssalg.

Stølen har sett fristen til tysdag 13. januar for å få alle innlegga fjerna. UD

SVARTEBØRSLOVA

- Forbyr prispåslag ved vidaresal av billettar til kultur - og idrettsarrangement.
- Lova vart vedtatt i 2007.
- Kultur- og kirkeminister Trond Giske var ein av pådrivarane for å få lova på plass.
- Da Giske presenterte lova, sa han at hensikta var å gjere kultur tilgjengeleg for folk flest, og vidaresal av billettar med prispåslag vanskelegare.

Kjelder: Lovdata.no, Adresseavisen

Date+Bang K&B Foto: Arild Danielsen

SÖDRA
sodra.com/ledigjobb

Er du ingeniør? Vil du hjelpe meg?
Du skjønner, jeg har så innmari lyst til å bli melkekartong!

Utålmodige tømmerstokker søker dyktige medarbeidere til Södra Cell Tofte, en av landets største produsenter av papirmasse. Vil du jobbe i et trivelig og raust miljø der utvikling og kompetanseheving står sentralt? Der respekt for hverandre og miljøet preger arbeidsdagen? Les mer om våre ledige stillinger og søk på **sodra.com/no**. Vi venter på deg!

Vi er stolte av å presentere Södra Cell som en av verdens ledende uavhengige leverandører av papirmasse. Vi er en del av det svenske Södrakonsernet som til sammen engasjerer 3700 ansatte. Nå trenger vi flere dyktige medarbeidere til vår høyteknologiske bedrift på Tofte, helt sør i Buskerud.

DELTA: - Vær en del av byen, ikke bare studentbyen, maner kultur- og kirkeminister Trond Giske til Trondheims studenter.

Vil fortsette løftet

TEKST: DAVID BACH **FOTO:** SIMEN MASKE

Norges kultur- og kirkeminister har ingen planer om å gi fra seg jobben frivillig. Som filmentusiast jobber han videre blant annet for større besøkstall på kino.

– I løpet av ferien er det flere som har bedt meg – som kirkeminister – å innføre en lov om at julaften alltid skal falle på en onsdag, ler Trond Giske, allerede før han setter seg.

Vi møter ham på Ni Muser, Trondheim kunstforenings kaffebar. Juleferiens siste sandkorn renner ut med kaffeslurkene, og Giske har kun én liten helg igjen i Trondheim. Her har han feiret jul med familien, men nå kaller arbeidet i hovedstaden.

Statsråden mener han har mye ugjort, selv om han er fornøyd med det departementet hans har utrettet til nå.

– Med kulturløftet har vi fått aksept for at kultur er vel så viktig som de andre politiske områdene, sier han.

Fornøyd med kulturløftet

Mangfoldsåret 2008 satte kursen for et bedre kulturelt mangfold i Norge, mener Giske.

– Men det kommer til å ta tid før et slikt mangfold som vi så i 2008 blir en naturlig del av kulturlivet. Vi har satt i gang en del bevisstgjøringsprosesser. De store kulturinstitusjonene har lært seg strategier for å øke mangfoldet som de tar med seg videre, sier ministeren.

Året som gikk var et løft på mange måter for Giske. Mest fornøyd er han med budsjettøkningene, som for Kultur- og kirkedepartementet er på 750 millioner kroner.

– Det er, på ett år, dobbelt så mye som Bondevik–regjeringen klarte på fire.

Han er dessuten meget fornøyd med filmåret som har gått. Norske filmer har stått for 22,5 prosent av markedsandelen på kinoene rundt om i landet – for første gang er andelen over 20 prosent. Målet Giske og hans departement har satt seg er 25 prosent, men det var ikke noe de trodde var realistisk så raskt.

Filmentusiast

– Målet er at norsk film skal trekke tre millioner mennesker til kinosalene i løpet av ett år. I fjor så 2,7 millioner norsk film, et resultat langt over forventet, sier Giske.

Han gir æren til norske kinosuksesser som *Kautokeino-opprøret* og *Max Manus*, og sier at det ikke nødvendigvis behøver å være motsetninger mellom kvalitet og høye publikumstall.

– Filmer kan godt være av meget god kvalitet og likevel trekke mye publikum. Men det finnes jo unntak, særlig av sorten filmer med romertall bak tittelen, hinter ministeren med et smil.

Statsråden har latt seg imponere veldig av *Max Manus*, filmen om de norske motstandsmennene under annen verdenskrig. Han har fått tid til å se den to ganger i løpet av ferien.

– Det er jo krevende å lage en god film når forventningene er såpass høye, sier han, og skryter av Aksel Hennie i rollen som nettopp Manus.

– Film er nok den kunstformen som ligger mitt hjerte nærmest, forteller den ivrige kinogjengeren.

– Delta!

Som student i egen by tror Giske han benyttet seg mer av Trondheims kulturtilbud enn det hans tilflyttede medstudenter gjorde. Han tror også dagens studenter benytter seg for lite av byens tilbud.

– Studenter har det med å benytte seg av tilbud som er spesielt rettet mot dem selv. Slik som for eksempel konserter på Studentersamfundet. Pstereo utnytter dette godt når de arrangerer festivalen ved semesterstart. Men studentene burde gjerne bruke mer av det byen for øvrig har å by på, mener Giske.

Han trekker fram filmfestivalen Kosmorama og Teaterhuset Avant Garden som kulturtilbud han gjerne skulle sett flere studenter på.

– Vær en del av byen, ikke bare studentbyen, sier han.

– *Kunne du tenke deg fire nye år som kultur– og kirkeminister, Trond Giske?*

– Absolutt! Det er en utrolig viktig jobb. Selv om det ikke er den største posten i statsbudsjettet, så er vi det departementet som er mest i berøring med folks liv. Det er ikke én person som ikke berøres av våre ansvarsområder daglig, avslutter kultur- og kirkeministeren. UiD

KULTURINTERVJUET:

TROND GISKE

- Alder: 42
- Bakgrunn: Født og oppvokst i Trondheim. Cand. mag i sosialøkonomi, statsvitenskap og jus fra UiO og NTNU. Leder i AUF 1992 - 1996. Kirke-, utdannings- og forskningsminister 2000-2001, stortingsrepresentant (AP) i to perioder.
- Aktuell som: Går inn i sitt siste år som kultur- og kirkeminister i denne stortingsperioden.
- Anbefaler i vinter: *Max Manus* er et must, men det er mange spennende norske filmer som har premiere framover. Og romanen *Charlotte Isabel Hansen* av Tore Renberg.

Et år med bunkre, lyktestolper og revytradisjoner

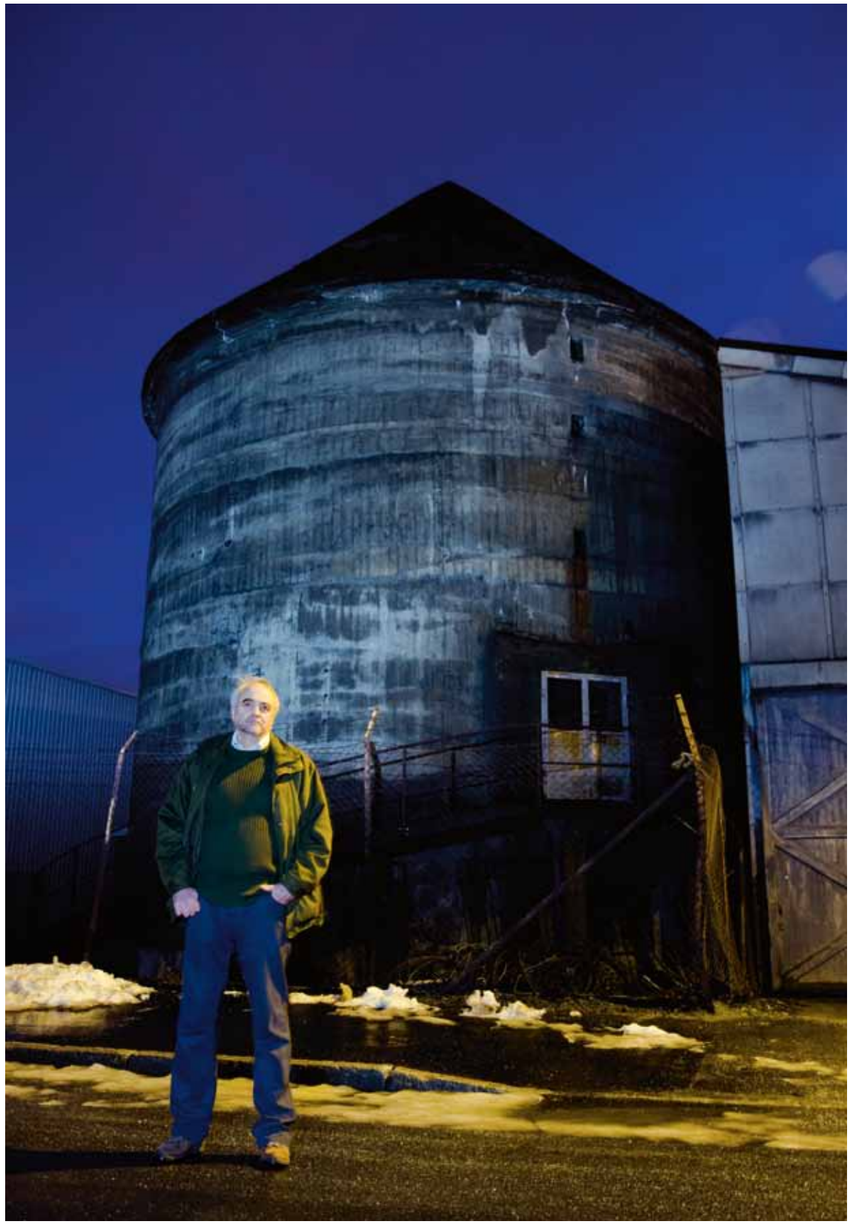

NAZI-KULTURMINNE: Styreleder i Norges Kulturvernforbund, Johan Helberg, har vært med på å planlegge Kulturminneåret 2009. Ifølge ham kan nesten hva som helst være et kulturminne - selv en tysk bunker fra andre verdenskrig.

2009 er kulturminnenes år. Og da kan det meste feires.

KULTURMINNEÅR

TEKST: **Per Magnus Riseng**
permagr@underdusken.no
FOTO: **Simen Maske**

Ved Ladehammeren, i en klase av industribygg, ligger to bygg som skiller seg ut. De er runde, om lag tre etasjer høye og har spisse tak. Det var her tyske soldater sprang og gjemte seg da annen verdenskrigs bomber smalt som verst. Og da høres det kanskje rart ut at akkurat disse skal feires i år.

– Spissbunkeren er et kulturminne fordi den har en historie å fortelle. Det ligger mange tanker og opplevelser i disse veggene, sier Johan Helberg.

Han er styreleder i Norges Kulturvernforbund, forbundet som har fått i oppdrag å planlegge Kulturminneåret 2009. Helberg forklarer at begrepet «kulturminne» kan være nesten hva som helst. Han nevner ikke bare trafostasjoner, lyktestolper, telefonkiosker og Trondheims stasjon, men også immaterielle ting som fortellinger og veinavn. Og i Trondheim er det nok av kulturminner.

– På Kalvskinnet er hele 120 av 180 bygninger verneverdige på en eller annen måte, sier Helberg.

Selburosen ikke fra Selbu

Forrige kulturminneår var i 1997. Da var Kulturminnestafetten et av hovedprosjektene, hvor hver kommune skulle velge seg ett kulturminne de ville framheve. Helberg kan fortelle at fokuset i år rettes mot det dagligdagse.

– Vi har valgt «dagliglivets kulturminner» som tema i år. Grunnen er at vi vil vise folk at de har lov til å være stolt av kulturminnene sine. I 1997 endte de fleste kommunene opp med noe hverdagslig fra beste- eller oldeforeldrenes generasjon. Da kulturvernforbundet fikk i oppdrag å planlegge Kulturminneåret 2009 hadde jeg dette i bakhodet. Dagliglivets kulturminner ble derfor temaet og jeg fikk gjennomslag for at kulturminner kan være både fysiske så vel som immaterielle, sier Helberg, og legger til:

– Dessuten fikk jeg gjennomslag for at det denne gangen ikke er beskyttelse av kulturminner som skal stå i fokus, men verdien det har for samfunnet at folk engasjerer seg i kulturminnene sine.

Selv om temaet i årets markering henter inspirasjon fra 1997, er det andre egenskaper ved Kulturminneåret 2009 som er helt annerledes. Styrelederen kan fortelle at de har hatt to innfallsvinkler i arbeidet med dette året. Den første er «dokumentér kulturminner», der folk blir oppfordret til å dokumentere sine egne kulturminner via nettsiden Kulturminneaaret2009.no. Den andre tilnærmingsmåten kaller Helberg for «kulturminner på vandring».

– Mange tror at ulike steders kulturer bare har grodd naturlig fram av seg selv, men de fleste elementer i enhver kultur har startet som impulser utenfra. For eksempel er det dokumentert at selburosen har vært minst åtte andre steder i Europa før den kom til Selbu, sier Helberg.

Colaboks i Sibir

En annen som gleder seg til de neste elleve månedene er Ola Svein Stugu, professor på programmet for kulturminneforvaltning ved NTNU.

– Jeg synes det er bra å få synliggjort minnene. Særlig det å få vist at det ikke bare er de på toppen som har etterlatt seg spor, men også vanlige mennesker. Temaet for kulturminneåret er jo dagliglivets kulturminner, sier Stugu.

Når han blir bedt om å nevne tre kulturminner fra Trondheim, trekker professoren fram Nidarosdomen, Dora og den trønderske revytradisjonen. Han er enig med Helberg i at kulturminner kan være mye rart.

– Et kulturminne er et spor som mennesket har etterlatt seg etter sitt liv og virke gjennom historien. Det er en vid definisjon, men også passende fordi alt egentlig kan være et kulturminne. Til og med en herpa cola-boks på tundraen i Sibir kan sees som spor etter kulturaktivitet i vid forstand, forklarer Stugu.

Åpningen av Kulturminneåret 2009 vil foregå i Trondheim 3. februar. I den anledning får byen besøk av både miljø- og utviklingsminister Erik Solheim og hans likemann i Kultur- og kirkedepartementet, Trond Giske.

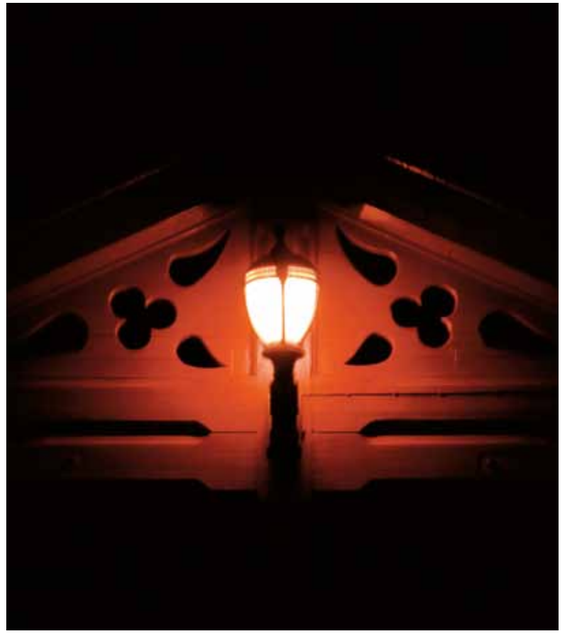

BAKKLANDSMINNER: Også lyktestolpene og Gamle bybro på Bakklandet er for kulturminner å regne.

UNDULATBLEIE
PATENT NR. 5,934,226
108
10
24
18
100
52
46
104
34
102
12
106
32
Har du en bedre idé?
Venture Cup 2009
– Kick-Off 21. januar
Venture Cup er konkurransen for deg som har en god forretningsidé i magen eller som vil lære å skrive en forretningsplan. For studenter ved NTNU og HiST gir Venture Cup 7,5 studiepoeng og den totale premiepotten er på 390 000 kroner.
Venture Cup åpner med Kick-Off 21. januar kl 18.15 i R5 i Realfagbygget på NTNU. Her blir det foredrag fra både erfarne og uerfarne gründere, og gratis mat og drikke. Det blir også muligheter for å finne ideer man kan jobbe med for de som ikke har egne forretningsideer. Venture Cup avsluttes med innlevering av forretningsplaner 1. april.
Venture Cup arrangeres av
NTNU Entrepreneurship Center,
Start NTNU og Start HiST.
Følg med på:
http://www.venturecup.no
Kontakt:
E-post: venturecup@iot.ntnu.no
Tlf: 73 59 09 64
venture cup Midt-Norge

Usikker før ny konsesjonsrunde

Studentradion, nå Radio Revolt, føler seg diskriminert i den nye utlysningsteksten for lokalradiokonsesjon. Kulturdepartementet mener alle søkere stiller likt.

STUDENTMEDIER

TEKST: **Hanne Strypet**
hanns@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

FORVIRRENDE: Sverre Torp Solberg mener tildelingen av lokalradiokonsesjoner har foregått på en rotete måte, og setter spørsmålstegn ved Kulturdepartementets håndtering av saken.

Sverre Torp Solberg, redaktør i Studentradioen i Trondheim, er redd slutten på meningsbærende radio er nær.

– I den nye utlysningsteksten fra Kultur- og kirkedepartementet teller ikke repriser og gjenbruk av redaksjonelt stoff i kvoten på lokalt stoff. Om en av våre journalister bruker mange timer på en sak, og det ender i en tre minutter lang reportasje, så telles den kun én gang i mengde lokalt stoff. Til sammenligning teller en sang av for eksempel Åge Aleksandersen som lokalt stoff hver gang den spilles, sier Torp Solberg.

Ligger dårligere an

De opprinnelige konsesjonstildelingene ble trukket tilbake av Kultur- og kirkedepartementet før jul (se faktaboks). Den nye fristen for radiokonsesjonene er 13. januar, og disse vil da gjelde fra 1. juli. Hvem som får konsesjon i den nye runden blir klart i løpet av våren. Siden utlysningsteksten er forandret fra forrige runde, tror Torp Solberg de ligger dårligere an nå.

– Det er vanskelig å spå hvem som får 24/7-konsesjon denne gangen, men jeg blir både overrasket og lei meg om Radio Revolt ikke får.

Studentradioredaktøren sammenligner denne konsesjonsrunden med å spille poker med åpne kort. Etter forrige konsesjonsrunde ble det offentliggjort hvor mye lokalt stoff vinnerne hadde budt. Budet til søkerne Radioadressa, Argus Media og Appelsin Media, som fikk avslag, er ukjent for de andre søkerne.

I midten av desember sendte Torp Solberg et kritisk brev til Kultur- og kirkedepartementet der han spurte om musikk skal telle mer enn innhold.

– Vi er en radio som fokuserer på innhold. Vi vil være et alternativ til de ulike musikkanalene, der det ofte kun er en dj som spiller lokal musikk, snakker om været og leser høyt fra lokalavisa, sier en tydelig irritert radioredaktør.

– Ikke diskriminering

Statssekretær Wegard Harsvik i Kultur- og kirkedepartementet tilbakeviser påstanden om at dette er slutten på meningsbærende radio. Han avviser også kontant at Radio Revolt diskrimineres i den nye utlysningsteksten.

– Her stiller alle søkere på lik linje. Listemusikk skal ikke telle som lokalt innhold. Et helt program kan ikke telles flere ganger, men nyhetsinnslag kan brukes om igjen. Man kan ikke lage radio i seks timer og sende alt i reprise for å få 12 timer radio, sier Harsvik.

Torp Solberg reagerer på at departementet har utformet den nye utlysningsteksten alene. Harsvik sier Medietilsynet har vært med på utforminga.

– Den nye utlysningsteksten bygger på den forrige. I situasjonen som oppsto, med forvirringen rundt konsesjonstildelinga, var det naturlig at vi tok endelig ansvar, sier Harsvik.

– Her bøyer i beste fall Harsvik på sannheten, mener Torp Solberg.

Gudbrand Guthus i Medietilsynet uttalte til magasinet Kampanje i desember at de hadde hatt noe kontakt med departementet underveis, men at det ikke var de som hadde laget teksten. UD

FAKTA

- Radio Revolt fikk i vår innvilget 24/7-konsesjon, og skulle etter planen ha sendt døgnkontinuerlig fra 1. januar 2009.
- Medietilsynets tildeling av lokalradiokonsesjon utløste en klagestorm til Kulturdepartementet, som mente at Medietilsynet hadde en annen oppfatning av begrepet «lokalt innhold» enn det departementet hadde lagt til grunn. Derfor ble tildelingene av 24/7 og allmennradio, deriblant Radio Revolts konsesjon, opphevet av Kultur- og kirkedepartementet. Dermed må søkerne søke på nytt.
- Radio Revolt har nå midlertidig fått tildelt frekvensen FM 97,9. Fra 15. januar fram til 1. juli kan man lytte til deres sendinger fra kl 06.00 til kl 24.00 mandag til fredag.
- NRK Klassisk-frekvensene skal gjøres om til lokalradio, og dermed blir det en ekstra 24/7-konsesjon å søke på i denne runden.

Klassens beste.
Med MacBook har du alt du trenger, på ett sted.
Prøv MacBook selv hos Eplehuset.
Med MacBook kan du få alt – fra Microsoft Office® til innebygd Wi-Fi og fra videochatting til iTunes.
Besøk butikken vår, og spør oss om studentrabatter og de praktiske MacBook-maskinene.
eplehuset
Eplehuset Trondheim
Bassengbakken 1, Nedre Elvehavn
trondheim@eplehuset.no
www.eplehuset.no
Premium Reseller
© 2008 Apple Inc. Alle rettigheter forbeholdes. Apple og Apple-logoen er registrerte varemerker for Apple Inc., registrert i USA og andre land. Microsoft Office og Windows selges separat.

ISFiT fargelegg Dome n

Under ISFiT skal lokal kunst prosjekterast og visast fram på Nidarosdomen si vestside, akkompagnert av ein konsert med Magnet.

ISFIT

TEKST: **Sara Myhren Kornberg**
saramyko@underdusken.no

I prosjektet «Paint my house», som først vart gjennomført i Berlin i august 2008, prosjekterte eit tysk lysdesign-firma kunstverk av ulike kunstnarar frå heile Europa på Berlin sin største katedral, Berliner Dom. International Student Festival in Trondheim (ISFiT) samarbeidar no med tyskarane om noko tilsvarande, og resultatet vises på Nidarosdomen si vestre fasade 25. februar.

Prosjektet, som kjem til å involvere femten lokale kunstnarar inspirert av temaet «fredsbygging», blir ei pakkeløysing med Magnet-konsert same kvelden.

Fjorårets Spellemann

Magnet, eller Even Johansen, vann i 2008 Spellemannprisen for beste mannlege artist. Han jobbar for tida med ny plate. Andrew Christopher Anfinnsen, konsertsjef i ISFiT, er særs nøgd med pakkeløysinga som inneheld kunstframvising og konsert.

– Prosjektet «Paint my house» på vestfronten blir sjølvsagt synleg for alle, men skal også gi ei opphøgd oppleving av kvelden for konsertbesøkande.

Kultursjef i ISFiT, Jan Olav Owren, var den som først vart interessert i «Paint my house».

– Eg kontakta firmaet for å få informasjon om tekniske løysingar og for å få nokre tips. Dette resulterte i at dei ønska eit samarbeid med ISFiT. Dei tykte at festivalen passar godt saman med deira filosofi om å tilby reklamefrie og uavhengige kulturopplevingar på utradisjonelle måtar. Dei likte også tematikken, samt Nidarosdomen si vestre side.

Sekularisert kunst

Tore Kirkholt, universitetslektor i kunsthistorie ved NTNU, tykkjer prosjektet høyres spanande ut.

– Dei fleste kyrkjer inneheld jo allereie mykje kunst, så eg kan ikkje sjå at dette skal kunne vere provoserande på nokon måte. Det har jo fleire gonger blitt vist fram sekularisert kunst i Nidarosdomen, seier han.

PROSJEKTERT FORVANDLING: Slik kjem kanskje Nidarosdomen til å sjå ut 25. februar. Her frå prosjektet «Paint my house» i Berliner Dom (foto: Paint My House).

ISFiT jobbar no med å få tak i femten kunstneriske sjeler dei ønskjer bidrag ifrå. Ein av kunstnarane som er stadfesta, er Ståle Gerhardsen frå Uredd designkontor.

Festivalen stiller krav om at menneskeverd, religion, etnisitet og kjønn ikkje vert krenka på noko vis, og dei kjem til å krevje respekt for fasaden. ISFiT skryt av Nidarosdomen og tykkjer det er imponerande at dei er opne for nye kulturuttrykk. UD

Åpne løsninger for ISFiT

Andreårsstudenter ved arkitektstudiet har i et halvt år jobbet med å skape planer for en bygning som reflekterer ISFiTs verdier og visjoner. Festivalen er imponert over studentenes arbeid.

ISFIT

TEKST: **Torgeir Aanes**
torgeiraa@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

Finn Hakonsen, førsteamanuensis ved Institutt for byggekunst, historie og teknologi forteller at prosjektet begynte som en øving for andreårsstudentene. Av drøyt tretti forslag har Hakonsen valgt ut to, som nylig ble presentert for ISFiT.

Studentene har plassert konseptene sine på forskjellige tomter i byen, og tilpasset tegningene etter tomtene. Hakonsen påpeker likevel at dette ikke betyr at tomtene nødvendigvis er realistiske alternativer for et ISFiT-bygg, men at planene kan overføres til andre tomter.

Festivalens hjerte

Joachim Midjo Andersen står bak det ene prosjektet. Han har tatt utgangspunkt i det han ser som ISFiTs mangel på et naturlig samlingspunkt, og har ut fra det lagd et konsept basert på et sentralt hjerte. En glasskuppel som huser en lobby i sentrum av lokalet er byggets hjerte, og skal skape kommunikasjon innad i bygget, samt mellom innsiden og utsiden.

– Jeg ser for meg at de ulike aspektene ved ISFiT-festivalen knyttes direkte til festivalens og byggets hjerte, som blodårer til et hjerte. Arkitekturen er med på å gi liv til, og vise fram en festival som vil oppleves mer helhetlig enn den gjør i dag.

«Kan man vandre i luften?» er et av spørsmålene som står skrevet på skissene til Erlend U. Osnes og Maria Lund. Åpne plan og fokus på lyd og aktivitet kjennetegner deres tegninger.

– Grunntanken var å lage et bygg uten vegger, hvor du skal kunne både høre og se andre steder i bygget. Dette skal være et bygg hvor man hele tida blir dratt i forskjellige retninger. Vi ville også løse opp det formelle ved festivalen og gjøre det mer åpent, sier de to studentene.

– Et lite frø

ISFiT-president Trygve Thorson synes begge konseptene er svært spennende.

– Det er imponerende at de har klart å fange ISFiTs verdier og mål i to forskjellige bygninger. Det hadde vært en drøm å planlegge festivalen med et slikt bygg, sier han.

Pressesjef Marit Kristine Vea stiller seg også svært positiv til arkitektstudentenes forslag.

– Kanskje noe å tenke på til ISFiT i 2011, sier hun.

Finn Hakonsen håper studentenes arbeid kan føre til at tanken om et ISFiT-bygg kan bli til noe mer enn tegninger og modeller.

– Kanskje disse planene kan være med på å så et lite frø?

Se arkitekttegningene på underdusken.no UD

SNART ARKITEKTER: Andreårsstudentene Joachim Midjo Andersen (f.v.), Erlend U. Osnes og Maria Lund har tegnet ideer til ISFiT-hus.

MARI MICHAELA BRENTE LANGVA, STUDENT-TV

Alder: 22 år
Studerer: Medieproduksjon ved NTNU
Erfaring: Frilansarbeid for lokalavisa Møre, film- og videolinje fra folkehøyskole. Startet som kulturjournalist i Student-TV høsten 2007, og fortsatte videre som samfunnsjournalist og vaktsjef.

SVERRE TORP SOLBERG, RADIO REVOLT

Alder: 26 år
Studerer: Medievitenskap ved NTNU
Erfaring: Var redaktør 2008 også og har nå vært med i Studentradion i to år.

CHRISTAN ERIKSEN, UNDER DUSKEN

Alder: 22 år
Studerer: Industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU
Erfaring: Har skrevet for lokalavisen Tidens Krav, og har vært journalist i forsvarets mediesenter. Startet i Under Dusken våren 2008 som kulturjournalist.

Satser stort

Ny og utvidet sendetid, i tillegg økt satsing på nett, er noe av det de nye redaktørene i studentmediene vil satse på dette året.

STUDENTMEDIER

TEKST: **Pia Farstad Eriksen**
piakarol@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen og Sveinung Sundfør Sivertsen**

De største endringene i medietilbudet skjer hos Radio Revolt og Student-TV. Begge har fått utvidet sendetid. Student-TV får to ekstra sendinger, en kultursending og en temasending.

– Siden vi kommer til å ha flere sendinger, vil vi naturlig nok produsere mer stoff, forteller redaktør Mari Michaela Brente Langva.

Radio Revolt vil fra 15. januar få utvidet sin sendetid, på ny frekvens. På hverdager skal de for eksempel sende radio 18 timer i døgnet (mer om konsesjonstildelingen på side 54).

– Vi kommer til å satse på økt dekning innenfor kultur- og samfunnsliv. Den økte sendetiden gjør at vi må endre noe på dagens tilbud, og at vi må ut på nye jaktmarker. Å ha en egen frekvens gir oss mer frihet, men vi skal prøve å beholde vår egenart, sier Sverre Torp Solberg, redaktør i Radio Revolt.

Dekker på nett

Både Under Dusken og Student-TV skal satse sterkt på å få gode og oppdaterte nettsider framover.

– Vi vil etablere en ny nettredaksjon som skal publisere saker hver dag, sier Brente Langva.

Arbeidet med nettsatsingen skal være i full gang innen februar. Også Under Dusken vil satse videre på nett.

– I løpet av kort tid skal et nytt design være på plass på våre nettsider. Vår nettredaksjon er motiverte til å oppdatere sidene våre ofte. Vårt mål er at studenter ser verdien av å besøke nettsiden for å få oppdaterte studentnyheter, forteller Christian Eriksen, redaktør i Under Dusken.

Studentmediene skal også samlokaliseres i år. *Les mer om samlokaliseringen på underdusken.no.* UD

Her er kulturvåren

Semesteret er i gang, og det er lenge til eksamen. Her ko mmer noen tips til hva du kan bruke tida på, de kommende månedene.

KULTURVÅREN

TEKST: **Hege Lind** hegeli@underdusken.no
FOTO: **Marius Nyheim Kristoffersen**

TRØNDELAG TEATER

18. januar - 28. februar: *Om mus og menn*
Regi og oversettelse: Harry Guttormsen. Med blant andre: Torgeir Reiten, Øyvind Brandtzæg og Hermann Sabado.

23. mars - 2. april, 14. - 30. april: *Chicago*
Regi/koreografi/bearbeidelse: Tomas Adrian Glans. Musikalsk ansvarlig: Åsmund Flaten. Med blant andre: Silje Lundblad, Pål Christian Eggen, Mads Bones, Helle Ottesen, Hallbjørn Rønning.

26. - 28. mars: *Ladyen av Burma*
Gjestespill fra Nord-Trøndelag Teater. Richard Shannon har skrevet manuset som forteller historien om Aung San Suu Kyis dramatiske liv. Med: Ingunn Øyen.

110488000

TEATERHUSET AVANT GARDEN

10., 11., 13., 14. mars: *Norma Jeane*
Av blant andre Helle Siljeholm. Samarbeidsprosjekt mellom to dansere/koreografer, en billedkunster og en sosiolog. Presenterer «snodige historier fra virkeligheten».

20. og 21. mars: *Kitchen*
Av og med Gob Squad. Eksperimentell rekonstruksjon av Andy Warhols film med samme navn.

21. og 22. april: *You Are Here*
Av og med teaterkompaniet Deep Blue.
Deep Blue finner stadig nye måter å utforske scenekunsten. Her er scenerommet gjort om til et arkiv som oppbevarer ideer, tanker og rester fra andre verdener og tider.

Første mandag hver måned: *Symposium*
Etablerte og uetablerte dramatikere og scenekunstnere presenterer ferdig og uferdig stoff for publikum og hverandre. Etterfølges av dialog om det som er presentert.

16088800152

STUDENTERSAMFUNDETS INTERNE TEATER (SIT)

22. februar – 8. mars: *Disney-killer*
Av Philip Ridley, ti forestillinger spilles på engelsk på Studentersamfundet.

29.mars – 23.april: *Helt enkelt suksess*
Av Felicia Zeller, ti forestilinger spilles på Studentersamfundet.

12487568

GALLERI BABEL

19. februar - 13.mars: *Newspeak*
Utstillingsserie i tre deler, fotodokumentasjon og prosjektbeskrivelser av kunstnernes egne arbeider. Workshop og skrivekonkurranse for alle interesserte 19. februar.

06118845897

STORÅS

29. januar: Joe Lee and the Jumpers, Bigton Gulch Town Orchestra og Sweet Potato and the Mashed Spuds.
Trippel køntrikonsert med lokale band.

5. februar: Samuel Tramp
Rustne sjømannsviser med Ole Jonny Stensland, Ole Thomas Kolberg, Sjalg Brun, Petter Vågan og Andreas Hamre.

19. mars: Black Debbath
Kolerisk samfunnssatire kledd inn i Black Sabbath-riff, spyttet ut mellom bartbefengte lepper.

26. mars: Tuna Laguna,
Progressiv, nordnorsk instrumentalrock.

4458756214

THE INTERNATIONAL STUDENT FESTIVAL IN TRONDHEIM (ISFiT) 20. februar – 1. mars

Fredsbygging, Desmond Tutu, Jonas Gahr Støre, fredsprisutdeling og ikke minst et fyldig kulturprogram. Noen smakebiter:

26. februar: Dødpop-kollektivet
Bylarm-aktuelt Oslo-band spiller gratiskonsert på Brukbar

27. februar: Vapnet
Svensk indierock i Klubben på Samfundet.

28. februar: Herman Dune
Fransk skranglepop/indie i Klubben på Samfundet.

112235654

NYE NORSKE PÅ KINO

16. januar: *Jernanger*
Regi: Pål Jackman. Med blant andre: Bjørn Sundquist, Pål Sverre Valheim Hagen og Nils Utsi.

6. februar: *Nord*
Regi: Rune Denstad Langlo. Med blant andre: Anders Baasmo Christiansen. Trondhjemmer Erlend Loe har skrevet manus.

27. februar: *Appelsinpiken*
Regi: Eva Dahr. Med blant andre: Mikkel Bratt Silset, Harald Thompson Rosenstrøm og Annie Nygaard.

7845000654

STUDENTERSAMFUNDET

MØTER:
4. februar: Samfundsmøte om Russland
Med blant andre Russlands ambassadør i Norge.

7. februar: Festmøte om dialekter
Med Sylfest Lomheim og Arne Torp.

14. februar: Samfundsmøte om personvern.
Med Georg Apenes og Jon Bing.

MUSIKK:
23. januar: Urørt-finale
Norges beste liveband skal kåres, og også i år skjer det i Trondheim.

27. februar: Bjørn Eidsvåg
En av Norges mestselgende artister returnerer til Storsalen elleve år etter forrige besøk.

14. mars: Raymond & Maria
Svensk pop-band på vei ut i Europa med sine akustiske gitarer.

1. mai: José Gonzalez
Nok en stor svenske med fin og følsom singer-/songwriter-stil.

0001122456

KOSMORAMA TRONDHEIM INTERNASJONALE FILMFESTIVAL 5. - 10. mars

Kjent og ukjent film fra hele verden, prisutdelinger og premierer.

47856412

BLÆST

6. februar: The Cute Crash Combo
Bylarm-aktuelt trondheimsband, kåret til «Årets mest lovende» under Adresseavisens Ut-awards i fjor.

20. februar: Lars Winnerbäck
Svensk singer-/songwriter som opererer innenfor sjangrene vise, folkrock, pop og rock.

28. februar: Marit Larsen

140988234

Store speil på veggen der

I medieredaksjoner rundt om i landet går debatten om selvkritikk, åpenhet og leserinvolvering.

ÅPENHET I MEDIA

TEKST: **Marit Eline Christensen** maritec@underdusken.no
ILL: **Asbjørn Hammervik Flø**

Rogalands Avis begynte med offentliggjøring av sine egne evalueringer i høst. Daglig legges deres egen vurdering av avisa ut på nettsidene, hvorpå det åpnes for leserkommentarer.

Sjefredaktør Bjørn Sæbø er opptatt av at medier selv bør vise den åpenheten de krever av andre.

– Redaksjoner trekker gjerne ned i skyttergrava i møte med kritikk. Presseetiske prinsipper skal selvsagt overholdes, men disse bør ikke bli noe man gjemmer seg bak, mener han.

På et møte i Redaktørforeninga i fjor vår ble medieåpenhet diskutert. Blant annet ble offentliggjøring av egne evalueringer foreslått. Foreløpig er ikke dette noe aviser flest praktiserer, men i Stavanger har både Stavanger Aftenblad og altså Rogalands Avis kastet seg på åpenhetstrenden.

Offentliggjør dårlige dager

Sæbø tror at mediers legitimitet kan styrkes gjennom å la publikum ta del i evalueringa. Han framhever også at de gjennom åpenhet kan generere samfunnsdebatt.

– Men det var diskusjon i redaksjonen da vi startet med dette. Noen stilte spørsmål ved hvorfor vi skulle gjøre omgivelsene oppmerksomme på når vi hadde hatt en dårlig dag. Jeg tror ikke man bør være så redde for det, og jeg oppfordrer flere aviser til å offentliggjøre evalueringene sine.

Mens Rogalands Avis legger ut sine interne evalueringer, inviterer Stavanger Aftenblad ukentlig noen utenfra til å evaluere avisa. Evalueringa blir deretter trykket i papiravisa.

Må føre samfunnsregnskap

Generalsekretær i Norsk Presseforbund, Per Edgar Kokkvold, er enig med Sæbø i at mediene bør være de første til å vise den åpenheten de selv krever av andre.

– I tillegg til det økonomiske regnskapet, bør medier offentliggjøre et samfunnsregnskap hvor de evaluerer sin egen journalistikk. Det er minst like viktig med åpenhet rundt dette, som rundt økonomien, mener Kokkvold.

Han anbefaler derfor flere aviser å gjøre som Rogalands Avis og Stavanger Aftenblad. Kokkvold tror at grunnen til at det fortsatt er få som offentliggjør evalueringene sine, er at de frykter den offentligheten de selv forfekter.

– Mediene har nok ennå ikke tatt innover seg at de selv, i kraft av egen åpenhet, må være pådriver for en åpen offentlighet. De må selv være ærlige, også i saker hvor de har begått feil.

Debatten om åpenhet er for tida pågående i norsk redaktør- og pressemiljø.

– Ser man en tendens til mer åpenhet i media?

– Jeg vil ikke gå så langt som å si det. Men fordi stadig flere redaktører snakker om sin egen samfunnsforpliktelse, kan vi snakke om en bedring, mener Kokkvold.

Begrenset selvkritikk

– Offentliggjøring av selvkritikk er i seg selv prisverdig, men det vil ikke nødvendigvis lede til den tiltrengte, prinsipielle debatten om pressens rolle, mener Anders Todal Jenssen, professor i statsvitenskap ved NTNU.

> **Redaksjoner trekker ofte ned i skyttergrava i møte med kritikk.**
> *Redaktør Bjørn Sæbø*

Han mener at det er et steg i riktig retning, men at grunnleggende spørsmål om hva pressen skal være utelates når det er pressen selv som legger grunnpremissene for debatten.

– Man har altså noen innbakte begrensninger. Du kan sammenlikne det med en samfunnsdebatt om medisin, som legene insisterer på at skal føres på latin. Mediene er på hjemmebane i denne offentliggjøringa av evalueringer, sier Todal Jenssen.

Ifølge ham kan én forklaring på hvorfor aviser flest ikke offentliggjør selvkritikk, være at organisasjoner generelt har problemer med å ta kritikk i offentligheten.

– Jeg tror også det kan være problematisk med offentliggjøring av interne evalueringer, fordi det kan brukes som instrument i interne konflikter, eller oppleves som lite kollegialt. Eksterne evalueringer som likner Stavanger Aftenblads vil nok fungere best, tror Todal Jenssen.

Må være reell åpenhet

I Trondheim er Arne Blix, sjefredaktør i Adresseavisen, enig med Todal Jenssen i at åpenheten i evalueringsoffentliggjøring er begrenset.

– Det er krevende å finne en form for åpenhet som ikke bare tilsynelatende er åpen, sier han.

Blix tror for eksempel at en evaluering som skjer i offentligheten, kan bli mindre ærlig og konstruktiv, fordi den skjer i visshet om at den skal publiseres.

Per dags dato offentliggjør ikke Adresseavisen sine egne evalueringer. Blix sier at de er opptatte av å vise åpenhet, men at det er vanskelig å finne en form til åpenheten.

– I tillegg til at selve evalueringa kan bli mindre givende, kan en offentliggjøring av evalueringer havne i konflikt med kildevernet, mener Blix.

– Så det er ikke frykten for å ta kritikk som gjør at dere ikke offentliggjør evalueringer?

– Nei, vi er ikke redde for kritikk, slår han fast.

Blix forteller imidlertid at åpenhet er hyppig diskutert i redaksjonen. Han sier det er trolig at Adressa-journalister i nærmeste framtid vil ta del i nettdiskusjoner med leserne.

– Vi er på ingen måte «hellige» eller utilgjengelige, men jobber med å finne en god form for åpenhet, legger han til.

Roper i skogen

Bergens Tidende (BT) har siden 2004 hatt et eget leserombud, hvis oppgave har vært å bidra til bedre kontakt mellom lesere og avisredaksjon.

– Leserne kan nok oppleve mediehus som utilgjengelige. Et leserombud kan minske denne avstanden mellom redaksjon og lesere, tror BT-ombud Terje Angelshaug.

Han sier leserombudordninga har gjort Bergens Tidende tryggere på sin egen identitet og på hva leserne vil ha. I tillegg mener han at journalistene blir mer bevisste når de tvinges til å begrunne sine prioriteringer. Generelt etterlyser han større deltakelse fra redaktører og journalister i debatten om hva mediene skal være.

– Det blir for mange rop i skogen fra lesere og akademia. Redaktører har et ansvar for å delta i debatten om den jobben de gjør, mener Angelshaug.

Også Under Dusken ønsker å legge seg på en åpnere linje for å senke terskelen for leserinvolvering.

– Vi kommer til å ta en debatt på hvordan avisa kan bedre kommunikasjonen utad, og har allerede planlagt opprettelsen av et felles leserombud for studentmediene i Trondheim. Forhåpentligvis er det på plass i løpet av våren, sier ansvarlig redaktør Christian Eriksen. UD

Grepet av kuldens hånd

TEATER

***JOHN GABRIEL BORKMAN* - REGI: BENTEIN BAARDSON - TRØNDELAG TEATER - PREMIERE 10. JANUAR**

TEKST: ANNIKEN VOLDEN annikev@underdusken.no. ILLUSTRASJON: ØYVIND KVARME

Vi befinner oss i den herskapelige stuen til familien Borkman, hvis liv er sønderrevet på grunn av banksjefen John Gabriel Borkmans økonomiske nederlag. Hans kone Gunhild er bitter på sin mann, og anklager ham sterkt for skammen som hviler over familiens navn og rykte.

Gunhilds tvillingsøster Ella kommer på besøk for å gjøre opp med fortiden. Ella har forsørget ekteparet Borkman økonomisk i de siste årene, men hennes liv er sønderrevet av andre grunner. Hun ble forlatt av Borkman for mange år siden til fordel for Gunhild, som han giftet seg med ut ifra et ønske om økonomisk vinning, makt og status. Ella føler hun har levd sitt liv i en solformørkelse. Nå som hun er dødssyk har hun ingen ting å tape, og kommer til Borkman for å gjøre opp med fortiden.

John Gabriel Borkman spilles i tradisjonell stil på Trøndelag teaters Gamle scene. Bruken av rekvisitter og planløsningen på scenen tar seg godt ut, og fører oss tilbake til 1800-tallet. Lyssetting og stemningsmusikk er tatt i bruk på en original måte, som bidrar til å holde spenningen oppe fra begynnelse til slutt.

Tematikken i stykket er aktuell med referanse til dagens samfunn og finanskrise. Økonomisk svik og kjærlighetsoppgjør er klassisk for Ibsens dramaer, og dette stykket er et av de mer tungsindige om temaene. Samspillet mellom tvillingsøstrene er sterkt, og Hildegunn Eggen presterer å spille rollen som en dypt ulykkelig Gunhild med stor innlevelse.

Stykket har til tider en småhumoristisk undertone, som letter en ellers mørk historie om svik og ulykkelig kjærlighet. Spesielt Erik Hivju holder balansen mellom det dypsindige og sarkastiske i rollen som Borkman, og hans skuespillerprestasjon er spesielt overbevisende gjennom hele stykket.

Det store vendepunktet kommer når Borkman omsider forstår at han skylder sin kone en forklaring. Han har gjennomgått en rettssak med seg selv, og innser at han har kastet bort de siste åtte årene av sitt liv. Oppgjørets time er kommet, og dramatikken når sitt høydepunkt når Borkman står ansikt til ansikt med sin kone. Et kaldt gys går gjennom rommet. Snøen faller lett over Gamle scene, og Hivju fremfører Borkmans siste replikker med glans.

Det skal godt gjøres å få et stykke som John Gabriel Borkman, som er skrevet i 1896, til å ikke bli for virkelighetsfjernt og gammeldags. Men her er manuset bearbeidet på en måte som gjør at historien blir forståelig for den gjengse publikummer.

***John Gabriel Borkman* er formidlet på en vakker og engasjerende måte.**

Lekkert lam, mye Marvin

MAT

AI SUMA, KJØPMANNSGATA 57/ TEKST OG FOTO: CHORIZO OG MULTE

Innenfor døren til en rød brygge like ved Bakke bru lar Multe seg fascinere av et lekkert interiør. Gammelt og nytt elegant fusjonert, bryggestil med italiensk fashion, Chesterfield med Interia. Marvin Gaye siver ut av høyttalere du ikke ser: «I've been really tryin', baby. Tryin' to hold back this feelin' for so long...»

Det er noe rolig og forventningsfullt over stedet, men skulpturhånden som diskré dukker ut av veggen og gir deg fingeren er et tegn på at Ai Suma ikke utelukkende serverer high-end klientell.

Hvordan er det da med maten på et slikt iøynefallende og hyggelig sted? Chorizo og Multe bestemmer seg raskt for at en forrett ikke kan skade, når man først er på en plass som dette. Valget faller raskt på henholdsvis grillede kamskjell og carpaccio, begge til 119 kroner, og et glass trondheimsvann til.

«And if you feel like I feel, baby, then come on, oh come on...»

Hyggelig å høre «Let's get it on» en gang iblant, tenker Multe. Rettene ankommer, og skuffer ikke sultne anmeldere. Chorizos skjellmuskler smaker meget godt, akkompagnert av en fyldig risotto. Multe gjør store øyne når det han trodde var saus utover tallerkenen viser seg å være kjøtt.

Som hovedmåltid ønsker de seg Osso Bucco (lammegryte, 210,-) og grillet breiflabb (225,-), med et glass husets rødvin til (samme pris som for en halvliter, 67,-).

– Helt fortreffelig. Et saftig stykke fisk og en grandios risotto, proklamerer Multe med gnist i blikket.

«Let's get it on, oh baby. Let's get it on..»

Osso Bucco er en syrlig og god gryte, med store mengder rent og mørt lammekjøtt.

– Endelig en restaurant som gir deg mye kjøtt i en slik rett, ikke bare bein og...

«I've been really tryin', baby..»

– Det var da voldsomt da, utbryter Chorizo.

– Marvin Gaye er visst godt likt av personalet her, mumler Multe mellom munnfullene av skalldyrrisotto. En mett fotograf sitter igjen.

– Den risottoen er som pepperkakedeig, du har bare lyst på mer. Men «Let's get it on» har jeg definitivt fått nok av for én kveld. Åtte ganger samme sang er sju ganger for mye.

Den italienske restauranten i Kjøpmannsgata har virkelig lagt flid i rettene og interiøret. Det samme kan ikke sies om taffelmusikken.

Improvisert isolasjon fra snøværet

KONSERT

HUMVEE/BAKLANDET SKYDSSTATION/7. JANUAR 2008/
TEKST: SVEINUNG WAALENGEN sveinungwa@underdusken.no .
FOTO: SIMEN MASKE

Da jeg var på vei ut av Baklandet Skydsstation, overhørte jeg to andre publikummere. «Var det det samme som i går?», spurte den ene. «Det var de samme låtene», sa den andre. Humvee hadde nemlig spilt konsert på kafeen også kvelden før. Men bandet spiller særdeles improvisert, så om de tok utgangspunkt i de samme låtene begge kveldene, var nok konsertene likevel forskjellige.

Det plateaktuelle frijazzbandet består av en trio med saksofon, bass og slagverk – alle med tilknytning til jazzlinja på Musikkonservatoriet. Musikken er akustisk, men underveis i konserten slo det meg at bandet innimellom brukte instrumentene sine på en måte som erstattet elektroniske elementer. De utnyttet sine instrumenter til det fulle, slik som når bassist Rune Nergaard lagde fine dunkelyder på kontrabassen sin, eller Gard Nilssen vred vispene mot trommene sine. Og aldri ble det for mye av det gode.

Humvee spiller kompromissløs frijazz, dog ikke like hardtslående som The Thing - et annet, norsk band som beveger seg i noe av det samme landskapet. Det er energisk, men melodiøst.

Da bandet hadde spilt en liten stund og nådd et slags støyende klimaks, reiste hårene seg litt på armene. Det var stemningsfullt og intenst å stå i et så lite rom og høre hvordan de tre musikerne arbeidet seg framover, med to vinduer ut mot et snødekt Trondheim i bakgrunnen. Baklandet Skydsstation er et lite lokale, og de tre radene med stoler hadde fylt seg fort i forkant av konserten. Resten av publikum måtte finne seg i å stå.

Konserten inneholdt egentlig ingen «låter», og den ble ikke avbrutt av applaus før mot slutten. Musikken var en eneste lang improvisasjon. Det startet nokså rolig, bygget seg oppover, eksploderte i en vegg av lyd, før det roet seg igjen med Jørgen Mathisen alene på saksofon. Deretter kom de to andre medlemmene sakte, men sikkert inn igjen. Musikken ebbet ut mens Nilssen lagde stemningsfulle, skrikende lyder på cymbalene ved hjelp av trommestikkene.

Humvees gradvise oppbygging av musikken gjorde konserten medrivende og spennende. I tillegg varte ikke det hele i mer enn en drøy halvtime, noe som var akkurat passe for en slik type musikk.

Om tykt og tynt

AVIS

GRUS TRONDHEIM – GRUS MEDIEPRODUKSJON/
TEKST: ANNIKEN VOLDEN annikenv@underdusken.no

Trondheims nye gratisavis Grus oppdaterer trønderstadens unge på kultur og skapende mennesker. Avisen har helt klart en ung profil, og den framstår mer tilgjengelig enn den nært beslektede avisen Natt og Dag.

Avisen inneholder lettleselig stoff om alt fra ting du ikke trodde du trengte, til fotoreportasjer i fem på gata-stil. I tillegg til småstoff som dette, finnes det en reisereportasje og et portrettintervju. Disse fungerer fint som dypdykk mellom de mer lettleste sakene.

Jevnt over har avisen klart å få med aktuelle oppdateringer på hva som rører seg i Trondheim, gjennom velskrevne artikler og intervjuer fra både teaterets, musikkens og filmens verden. Den inneholder også det mer «obligatoriske» småstoffet som plateanmeldelser og månedens konsertprogram Grus er variert og inneholder litt av alt. Sakstilfang og valg av intervjuobjekter er preget av en ung redaksjon. I tillegg finner man saker som er frittalende og annerledes, som reisebrev fra Moskva, og et kåseri om hvordan fulle jenter egentlig oppfører seg på byen.

I forhold til andre gratisaviser og magasiner har Grus mindre dybde. Her har man dekket et bredt område, i stedet for å velge et tydelig fokus. Avisen er enkel og underholdende å lese gjennom, men det er ikke nødvendigvis en avis man tar med seg hjem og leser om igjen. Dette på grunn av at den fungerer mer som en oppdaterende avis enn et dybdemagasin.

Bildene er gode, men avisa har ikke det samme unike særpreget som magasiner som Plan B, og er heller ikke like gjennomført når det kommer til design. Grus skal likevel ha skryt for å være lite intern, og for å klare å holde fokuset på den lokale kulturen i Trondheim.

Lettlest og underholdende stoff om Trondheims populærkultur, gjør Grus til en avis verdt å plukke med seg.

Pur popglede

ALBUM

NAME – *DRUM* – UNIVERSAL/ TEKST: TORGEIR AANES
torgeiraa@underdusken.no

Mannen som ga oss fjorårets mest slitesterke hitsingel, «Hand Me Down», har endelig nedkommet med sitt debutalbum, og markerer seg med dét som en av landets aller mest særegne og spennende artister.

Drum er en fortettet liten forundringspakke som består av ni spor på rundt tre minutter og et avslutningsspor på seks. Name har bakgrunn som rapper, og selv om dette av og til skinner gjennom i fraseringene, er det den eventyrlystne new wave-popen fra åttitallet som virker som den mest åpenbare inspirasjonskilden her.

Produksjonen er polert, refrengene smittsomme, og med en lengde på drøyt en halvtime rekker *Drum* aldri å bli kjedelig, til tross for en viss mangel på variasjon i lydbildet. Med den funklende synthen, den prosesserte vokalen og perkusjonen som er hovedbestanddelene i de fleste låtene funker det så bra at man ikke savner mer eksperimentering med elementene.

Names sløye vokalvendinger, frekke falsett og slibrige tekster leder raskt tankene hen til Prince, og på *Drum* finner vi da også hans coverversjon av «Darling Nikki» fra Prince-hyllestplata Shocadelica som kom ut i fjor sommer. Låta sniker seg ganske ubemerket inn mellom Names originaler, og er et av de absolutte høydepunktene.

Det er dessverre ikke noe på denne plata som når helt opp til «Hand Me Down», men åpningslåta «Shock! Blow!», andresingelen «Alphabet Love» og «City Lights» kommer overraskende nære, og alle sporene er egentlig så solide og umiddelbare at de kunne vært singler.

Kanskje er det bare min egen lengsel etter varmere dager som får meg til å si det, men *Drum* føles som et sommeralbum, og det er derfor litt synd at det slippes nå som minusgradene regjerer. På den andre siden er ei plate med slike kvaliteter velkommen når som helst på året, og Name kommer forhåpentligvis ikke til å hvile på laurbærene. For laurbær har han fortjent: *Drum* er sannsynligvis det beste norske popalbumet vi kommer til å få høre i år. Hvis han ikke bestemmer seg for å slippe et til, da.

Names debutalbum *Drum* bobler over av kreativitet og rå energi.

Veldig makabert, veldig moro

FILM

***DØD SNØ* - REGI: TOMMY WIRKOLA /** TEKST: ANNE SKALLEBERG GJERDE anneska@underdusken.no

Den skal ha vært godt isolert, den som ikke har hørt «nazi», «zombie», «splatter», «komedie» i en og samme setning i løpet av de siste ukene. Filmbeskrivelsen i seg selv, Jenny Skavlans utedo-sexscene, samt Trond Giskes «nei takk» til gjesterolle som zombie, har skapt store forventninger. Vel, nå er *Død snø* her, og Giske kan bare angre. Latterlige zombiefilmer er på ingen måte noe nytt. Men *Død snø* er noe så sjeldent som en skrekk-splatter man skal le av – og latter blir det.

Her er det imidlertid viktig å påpeke at latteren lar vente på seg. Den første halvtimen har vi sett før. En gjeng medisinstudenter skal på påskeferie sammen på en hytte i de øde finnmarksfjellene. Om det er mobildekning? Dumt spørsmål. Deretter følger de obligatoriske skumle lydene utenfor hytta, knirking i trærne og en mystisk turgåer på visitt. Ja, og så denne utedo-scenen, da.

Moroa begynner først når de grusomt stygge nazi-zombiene endelig viser seg. *Kill Buljo*-regissør Tommy Wirkola parodierer her respektløst alt og alle innen zombie- og splattersjangeren, og drar den så langt innvollene rekker.

450 liter teaterblod ble brukt under innspillingen, og det ser ikke ut til at en eneste dråpe har gått til spille. For ekkelt er det. Det er blod, gørr og billige horrortriks hele veien. Det er på ingen måte vakkert, og til tider i overkant patetisk. Men når det hele blir så grotesk og absurd, er det bare å lene seg tilbake og la seg fascinere. Det absurde når et klimaks når tre av ungdommene, utstyrt med motorsag og maskingevær, kjemper for livet mot bataljonen av nazi-zombier – akkompagnert av Åge Aleksandersens «Min dag».

Det er kanskje ikke politisk korrekt med replikker som «jeg sa jo vi skulle dratt til Sunny Beach i stedet» midt mellom angstfylte hyl, zombiebrøl og lyden av innvoller som faller i hyttegulvet. Og det er vel på grensen til moralsk forkastelig å le av all gørra, og å anbefale filmen på det varmeste. Men det får så være, for dette er faktisk moro!

Endelig en zombie-film det er lov å le av. Det er faktisk vanskelig å la være.

Kultur-kalenderen

13.januar – 27.januar/ Underla leken Kurt

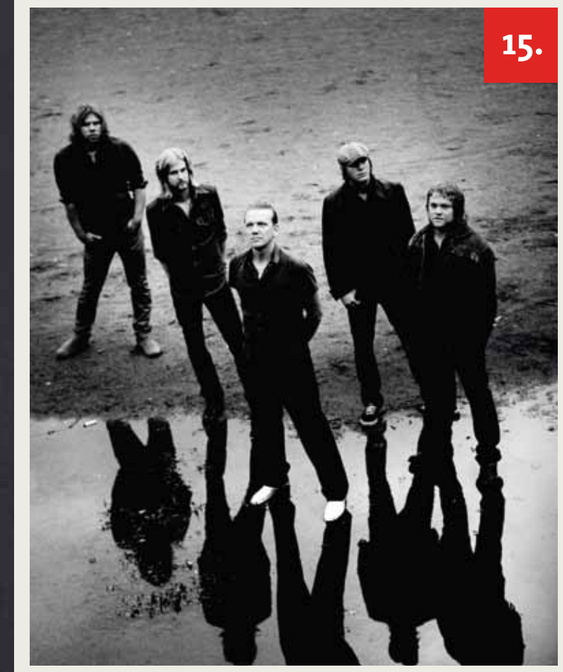

Foto: Brut Boogaloo

13.januar:

Trondheim kunstmuseum: Gråmølna åpnet den 11. en jubileumsutstilling i anledning gode, gamle **Håkon Bleken** sin 80-årsdag. Utstillingen varer fram til 8. februar.

Trøndelag Teater: ***John Gabriel Borkman*** spilles fram til 28.februar. Medvirkende i dette Ibsen-stykket er blant andre Erik Hivju, Hildegunn Eggen og Gunnhild Sundli.

Nattergalen Bar og Kjøkken: **Student-quiz** fra kl 21.00 med quizmasters Sigurd og Knut.

14.januar:

Dokkhuset: Vorspiel for **All Ears festival,** som årlig arrangeres i Oslo, holdes på Dokkhuset. Gled deg (eller gru deg, hvem vet ?) til improvisert musikk.

Olavshallen: Det er duket for den årlige **Medhum-revyen** kl 20.00 i Lille sal. Sjekk om medisinstudenter er til å le av.

15.januar

Samfundet: Årets første **Samfundsmøte** holdes i Storsalen kl 19, **Brut Boogaloo** med medlemmer fra Madrugada, Skambankt, Thulsa Doom og Cato Salsa Experience er klar til å rocke Klubben kl 22.30, før kvelden avsluttes med **Catastrophes** på Knaus kl 23.59.

Cinemateket: Kick-off med gratis filmvisning på Nova kino. Kveldens film er ***Tusenfrydene***, og vises kl 18.00.

16.januar:

Samfundet: Høstens nyvinning fortsetter på Samfundet. Drit deg ut eller briljér med dine kunnskaper på årets første **musikkquiz** på Edgar kl 20.00.

Brukbar/Supa: **Iconoclastic** spiller på Supa club kl 22.00.

Olavshallen: Audition for tv-programmet ***Norske Talenter***. Vil du bli den nye Erlend? Tenk deg nøye om før du prøver. Hvis du bare vil ha deg en god latter, skal det fortsatt være mulig å melde seg som publikum. Kanskje en bedre idé enn førstnevnte? Trolig.

Trondheim kino: Premiere på den norske filmen ***Jernanger*** med Bjørn Sundquist i hovedrollen. Filmen er regissør Pål Jackmans andre norskspråklige spillefilm, den forrige var *Detektor* fra år 2000. Her skal det altså være gode muligheter for valuta for billettpengene.

17.januar:

Trøndelag Teater: Premiere på teaterstykket basert på John Steinbecks kjente roman ***Om mus og menn*** kl 18.00. Johan Daniel Berlin omtales som et universalgeni i nasjonal og trøndersk kulturhistorie. Hør **Peter Andreas Kjeldsberg** fortelle om komponistens liv på teaterets lørdagskafé kl 14.00.

Cinemateket: ***De ufrivillige*** åpner sesongen på Cinemateket. Det skjer kl 18.00, og gjest er den svenske regissøren Ruben Östlund. Vises på Prinsen kino.

19. januar:

Olavshallen: Ingen ringere enn **Hans Majestet Kongens Gardes Musikkorps** spiller opp. Puss skoene, press buksa og møt opp klokka nitten hundre.

21.januar:

Blæst: **Jarle Bernhoft** fra Span har gått solo og serverer groovy soulfunk i byens røffeste rockehule. Mens du rocker, kan du sende en tanke nordover til Nordens Paris som i dag ser lyset etter å ha befunnet seg i svarte natta i to måneder.

22.januar

Olavshallen: **Trondheim Symfoniorkester** presenterer blant annet Prokofievs andre klaverkonsert i g-moll. Det skjer i Store sal kl 19.30. Dirigent er Eivind Gullberg Jensen, mens solisten er Jørgen Larsen på klaver.

Blæst: Tidligere har **Zoom** gitt oss vinnerband som Silver, Surferosa og Ricochets. I kveld er det **We Were Lightning**, **Hot Organ** og **Diskoviolente** som kjemper om å komme til årets finale. Møt opp og hei fram den du mener er verdig en billett til finalen.

Cinemateket: ***Ungkarsleiligheten*** vises på Nova kino kl 18.00. Kvelden fortsetter med ***Gitarrmongot***, en merkelig svensk film om en merkelig svensk tolv år gammel gutt. Regissør er Ruben Östlund, og kritikerne slakter og hyller filmen om hverandre. Møt opp klokka 21.00 og bedøm selv.

23.januar:

Samfundet: Norges viktigste kåring av ny norsk musikk finner sted i Storsalen. Ti finalister, deriblant trønderske **Captain Credible**, kjemper om tittelen «**Årets Urørt 09**». Tittelkampen starter kl 18.30.

Brukbar/Supa: **Heavy Feet** fra Storbritannia spiller påSupa club fra kl 22.00.

Olavshallen: Nordtrønderne i **Pulverkaffeteateret** lover moro med en ny revy kl 19.30. De har tidligere blitt kåret til den beste revygruppa i Norden, så her bør det være gode sjanser for å forlenge livet.

Blæst: Seks finkjemmede menn med sans for kam melder ankomst med et miksebord like stort som kontoret vårt. Dukk for det svenske bandet **Slagsmålsklubben**.

Trondheim kino: Den norske filmen ***Sammen*** har premiere i kveld. Matias Armand Jordal har regien, mens trønder Evy Kasseth Røsten spiller en av hoveddrollene. Barnevernsproblematikk tematiseres.

HIST Rotvoll: **Rotvollrevyen** settes opp for attende gang. Sjekk om framtidens lærere blir av den morsomme sorten.

24. januar:

Dokkhuset: **Johansen/Nickelsen/Rønning Trio** spiller hardtsvingende jazz fra kl 21.00. Trioen er fersk, og består av tidligere jazzelever fra Musikkonservatoriet.

Olavshallen: **Lattergalla** kl 19.00 med Espen Beranek Holm, Pernille Sørensen, Marit Voldsæter og Terje Sporsem. Fare for trimming av magemuskler.

Brukbar/Supa: **Martelo** spiller på Supa club kl 22.00.

3B: **Nina og Stine** kom i skade for å feire nyttårsaften én gang for hver tidssone, og i kveld celebrerer de at bakrusen endelig har sluppet taket. De ønsker deg et godt nytt 2002. Vi ønsker dem velkommen etter.

25. januar

Olavshallen: **Pippilotta Viktualia Rullgardina Krusmynte Efraimsdatter Langstrømpe**, eller Pippi om du vil, kan oppleves live kl 15.00 og 17.00 i Lille sal. Forestillinga hadde først premiere i 2004, og har siden da blitt spilt mer enn 200 ganger. Hent fram barnet i deg, og gi deg selv et gjensyn med verdens sterkeste og mest obsternasige flicka.

26.januar:

Cinemateket: Filmklubben har ennå ikke fått nok av söta bror Ruben Östlund. De kjører like greit i gang en **Ruben Östlund-spesial** på Nova kino fra kl 18.30. Som om ikke det var nok, gjentas hele sulamitten dagen etter.

27. januar:

I de elegante sorte stativene kan du hente ny utgave av Dusken. Gå forsiktig i snøslapset så verdens mest undertrykte sivilarbeider ikke må brøytes fram igjen.

Spitposten

95 år med myse. Det er mye myse det.

Spitdvergen kommenterer (såinn som i Blåblåbæ men uten poeng)

NR.1 2009, 10.ÅRGANG

Spit *(frå lågtysk)*, erting, krenking; spott

Spitposten registrerer:

... at vi er **tilbake**

... at nå er vi også **eksperter i team**

... at apropos **profesjonell gangbanging**, pornobransjen vil ha krisepakke

... at Caroline Andersen, «The unstoppable sandwich queen», sliter med å få norske firmaer til å ta seg av **«betalingstjenestene»** hennes

... at alt er bare leik og morro, til noen mister et **øye**

... at etter at de forbød **pinneraketter**, er det følgelig bare leik og morro

... at **akustikken** i en bygård er dårlig for rakettoppskyting

... at det likte **ikke** naboene

... at heller ikke **onkel Blå** var spesielt begeistret

... at drittavisa Under Duskens arbeidshelger ikke lenger styres av **Tante Rød**

... at Spitpostens **skadefro** spaltister peker nese, og ønsker dem alt ondt

... at med **ondt skal ondt** fordrives

... at det kan **Jan Thomas** skrive under på, der han sitter hulkende i sitt glasslott

... at mens vi snakker om gladhomser, de eneste som sørger over forbudet mot **pinne**raketter er Pirum

... at der er vi **iallefall** tilbake. Pirumjævler.

... at det romperakettentusiastiske «manns»-koret jamrer seg offentlig over at A-Magasinet i løpet av to uker erklærte både **beksømstøvlen og studenterluen** for utdødd

... at apropos **utdødd**, trønderlefsa Adressa (Du vet, den som ligger rundt all reklamen du får på døra hver morgen) melder at Israel snart har bombet seg ferdig på Gazastripen

... at norsk politi vurderer å benytte seg av samme metoder for å straffeforfølge eventuelle **pinneraketthomser**

... at det er **åpen** audition for Norske talenter på Samfundet denne uken

... at billetter fås kjøpt på **svartebors.samfundet.no**

... at **film- og zombieminister** Trond Giske allerede har børstet støvet av kostymet fra Jussrevyen -89, og skal deklamere høyt fra åndsverksloven

... at apropos plageåndsverk, framtiden for gratisaviser ligger i **grus**

... at det er viktig å se tingene i **kontekst**

... at det også er en fordel å ha en **plan b**

... at Spitposten og ordspill er som **natt og dag**

... at det vil si rølpete, useriøse og altfor **interne**. SP

Kulturminister i nazizombiesexlikorgie

750 millioner kroner var satt av til kultur fra kultur- og kirkeminister Trond Giske. Så ble han med to av dasspapiret Under Duskens medarbeidere på kunstmuseum, og innså en lenge skjult sannhet like kvikt som kuratoren hoppet fra stolen da han fikk se ministerens brydde oppsyn.

GISKER SEG: En ivrig kulturminister lever seg inn i rollen på castingsession for Død Snø. – Skal vi filme snart?

– Kunst er ikke helt min greie, fortalte han de to, og snudde praktisk talt i døra.

– Vi går på kino i stedet.

På Prinsen kino kom flere innrømmelser fra "kultur"-ministeren. Max Manus var den beste norske filmen han hadde sett på lenge, og han gledet seg til Død Snø. Dessuten nevnte statsråden i forbifarten at de 750 millionene utelukkende og uten opphold skulle gå til produksjonen av den nye norske pornofilmen Død Anus. Giske gikk ikke kortere enn til å fortelle de oppmøtte fra pressen, deriblant nyutloddet Duskenredaktør Eriksen, at han håpet den norske produksjonen til slutt kunne stikke av med tittelen verdens dyreste pornofilm. Han hadde også sett for seg en egen rolle, uten å gå mer inn, ut, eller inn på det.

Bakgrunnen for denne plutselige lysten på en skuespillerkarriere fant lyset samme ettermiddag, da nok en innrømmelse ble funnet på rullebåndet. Giske ble nemlig tilbudt en rolle i førstnevnte nazizombiefilm, men ble da sterkt rådet av sine sterke rådgivere å takke nei. Nå som trønderens politiske karriere likevel skal henges i september, har han altså bestemt seg for å trosse rådene, og følge drømmen. Vi kan ikke si annet enn at vi gruer oss, uavhengig av hvilken rolle de buede øyenbrynene får i denne herlig titulerte filmen. SP

Ny FiST-logo

Folkehøgskulen i Sør-Trøndelag offentliggjorde nylig sin ferske logo.

– Dette er en fistorisk dag, fniser kommunikasjonsrådgiver Fistel I. Winden, til Spitpostens økende frustrasjon.

– Vi har allerede femdoblet antall treff på den nye ingeniørlinja vår, Fist.ing. Hoj, sier han og ler og slår seg på lårene. Begge to.

– *Er dere ikke redde for å bli misforstått?*

Et plutselig latterbrøl trenger seg gjennom de litt for trange passasjene.

– Åh, unnskyld, hviner Winden i falsett.

– Jeg syntes du sa fistforstått. Hihi.

Spitpostens utsendte, redaktør Christian Eriksen, trekker på skuldrene. Dette kommer til å bli en lang dag. Det er bare å brette opp ermene. SP

– PIMpelthen fabelaktig!

GLEDER SEG: PIM, her avbildet med sitt tredje septer. I tråd med Spitpostens vedtekter er Under Dusken-redaktør Christian Eriksen avbildet til HØYRE.

Spitposten applauderer Per Ivar Maudal (PIM)s nyeste erobring, styrelederjobben i Olavsfestdagene.

– Min viktigste oppgave blir å gjenvinne styrets tillit, smiler PIM, og henviser med et nikk til 250 dekorative dansere som kaster skinnende, nyslåtte mynter over publikum.

Det har vært en travel tid for Trondheims tusen(lapp)kunstner. Sist mandag flyttet han egenhendig Trondheim økonomiske høgskole (Tøhø) ned til Adolf Øien.

– Det er bare snakk om ressursreallokasjoner, kreative multiplikasjoner og kost/nytteanalyse, så er alt mulig.

PIM kremter beskjedent, og vet liksom ikke helt hvor han skal gjøre av hendene sine. Han er beskjeden, størrelsen tatt i betraktning.

Det er i disse dager mange som kaster blomster og serpentinere fra vinduene i Sentralblokkene, men ingen jubler høyere enn PIMs gamle pengeteller, Bandjalou Shtu. SP

Fakta: Per Ivar Maudal (PIM)

- Konsernsjef og administrerende direktør for Studentsamskipnaden i Trondheim siden tidenes morgen. Det ble sagt at solen aldri stod opp over immatrikuleringsfestene, og en student kunne fuktig snuble fra MIT til Landbrukshøyskolen på Ås.
- Grunnla StudiebyEN, TO, TRE og FEM. StudiebyFEM forsvant på samme tid som Sodoma og Gomorra. Du kan ennå beskue ruinene på Moholt, i kjelleren til Bygg.
- Overlevde Tulipankrisen i 1673, utelukkende i kraft av sin kolossale gylne fallskjerm.
- Oppdaget Nordøstpassasjen, men ble utsatt for mytteri. Drev i land på Bouvetøya, hvor han ble reddet for første gang av sin trofaste hjelper og livsledsager, mannen med de mange navn, Bangalo Su.
- Figurerte som keiser av Trondheim noen lykksalige sommermåneder i 1856, til det ble oppdaget at keiseren var fullstendig Trådløs.
- Ble deretter styremedlem av *Adolph Øiens Hiem for Fatiiglemme*.
- I glansdagene til Mr-Gruppen var han med å oppføre både pyramidene, Eiffeltårnet og 300 kilometer av den Kinesiske mur. Skal ha tjent klekkelig på å selge konstruksjonstegningene til Djenghis Khan, som han så prompte vant tilbake i et slag svarteper.
- Hovedmistenkt i *Marie Celeste*-saken.
- Regnes for å ha spilt en instrumentell rolle da Sverige forlot gullstandarden i 1931.
- Diktator i den lille kaukasiske republikken Bangalistan i en kort periode på 1970-tallet.
- Erobret Torbjørn Digernes' høyborg NTH med sin kløftige framferd i slaget ved Høyskolebakken. Dolket i ryggen og presset til forlik av Martin Ystenes den 30. juni 1994, også kjent som De lange knivers natt.
- Tok deretter til takke med stillingen som Universitetsdirektør etter NTNU-revolusjonen av 1997.
- I det amerikanerene husker som «The Bangaloo Gambit» vikarierte han i tre uker som president i USA da President George Bush brakk lillefingeren, og ikke kunne klippe snor.
- Nå og til evig tid: Gudekeiser av Stiftstaden, Noregs Rette Konge og Erkehertug av Jan Mayen. SP

Torbjørn, I am your father!

Forelesende Elkraftkar

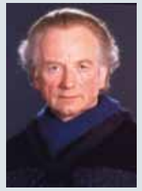

Den Mørke Sidens Gudfar

You've been SiT-roll'd!

Eplekjekk samskipnadtopp

Kommer aldri til å gi deg opp

NTNU

Rektors Blogikk

Torbjørn Digernes

Strategiplan for 2009

13. Januar 2009

Høytid har passert og blitt lavtid, særlig for dere stakkars jævler som sitter med Eksperter i Team disse vakre vinterdagene. For alle oss andre er det en glede å "ta opp turtallet på maskineriet" igjen. Ingenting er så godt som følelsen av "fersk matjord under neglene" og å få lov til å rote rundt (jeg gjør uansett som jeg vil, hi hi).

Hva enn, hva enn. Det er på tide å legge planer for vårt stolte universitet, samt Dragvoll.

Økonomi har vist seg å være nødvendig, men nå skal dere bare høre:

1. Legg ned Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det har versert en del rykter i Under Dusken og Spitposten om dette, men her er altså bekreftelsen.
2. Etablere en egen «industriell økonomi»-dag. Denne dagen skal være den 24 april, unntatt i skuddår, da flyttes den til 18. juli, som er fødselsdagen til Ind.øk.s store sønn, Christian Eriksen.
3. Opprett en ny stilling i instituttledelsen: Executive resource allocation & overseas team expertice executive. Vedkommende skal utstyres med styrthjelm og lommelykt, og tråle korridorene etter ubrukelige akademikere som har gjemt seg bort, og bare sitter og hever lønn og drikker kaffe. Fortrinnsvis på Dragvoll.
4. ???
5. Profitt!

Stikkord: Gryn, penger, aktiva, profitt, internasjonalisering, lego, ingeniørkunst, MIT, meme

Lagret under: NTH4eva, Skrytelista, Offisielle Dagbok; Min, Internett

Velkommen til min side. Den har jeg valgt å kalle Rektors Blogikk. Det er et ord jeg har funnet på selv. Finurlig, ikke sant? Har du funnet på et ord? **Send det til meg.** Jeg samler nemlig. ***Torbjørn Digernes***

søk

Returadresse
Under Dusken
Postboks 6855, Elgeseter
7433 Trondheim

ØYEBLIKK – *Bilder fra medarbeidere i Under Dusken*

Badetiss? *Badetiss.*
Fotograf: Line Skjærvik

BAKTANKER

Vi sees

Jeg sitter helt foran, likevel ligger jeg bakerst. Når jeg snur hodet kan jeg se teten. Rekke på rekke utgjør de en formasjon av krummede nakker og fokuserte blikk. Hundre blå penner marsjerer i takt. Nå, i et seks timer langt antiklimaks, komprimeres tre måneder til noen skarve ark. Jeg undres over hvor mye blekk som blir brukt her i dag. Hvor mange sider skrives det? Hvor mange kramper? For min del er regnestykket enkelt.

Jeg titter opp mot de tunge viserne høyt der oppe. Sakte, men sikkert, nærmer det seg Vår Tid. Da mitt folk skal tre fram. Også vi med krummet nakke, men denne krummingen skyldes resignasjon, snarere enn konsentrasjon. Ett ark leveres, to blikk møtes, ett kryss settes. Enkelte gjør det på slaget, andre holder tilbake. Jeg holder tilbake, uvisst av hvilken grunn. Kanskje samler hjernen seg til en siste kraftanstrengelse, et fåfengt forsøk i håp om et mirakel. Uansett går det ikke.

Jeg samler meg, og tar sats. En sjelden tung hånd rekkes i været, og som på refleks spretter en skrukkete rumpe opp med forventningsfullt blikk. Mer ark? På do? Ikke? Hva kan det være da? Aha. Du er en av Dem. Hun ser på meg med sine gamle øyne. Hun er ikke sint, bare veldig skuffet. Når jeg reiser meg, er det sammen med to andre fra mitt folk. Vi ser ikke på hverandre der vi går den lange veien mot det uungåelige, men i øyekroken vet vi at de andre er der. Det er en trøst. Vi er de som ikke klarte oss, vi som bukket under. I ukesvis har vi isolert oss i en bunker av uåpnede bøker med et arsenal av gule og grønne tusjer. Uten at det hjalp. Det er for sent nå, vi innser det.

Jeg når fram, og stiller meg så bredbeint jeg klarer foran Avkrysseren. Han titter opp med et vennlig blikk, gløtter ned på mitt blanke ark, og ser på meg igjen, forvandlet. Han kjenner mitt folk. Vi er den bortskjemte ungdommen som ikke tar vare på sjansene våre. Vi er de som gjør skam på den gamle dusken Avkrysseren bar i sin tid. Han krysser av, og med tre stive ord er jeg frigitt.

Jeg samler flaske, penn og jakke, og tar fatt på siste etappe. Idet frihetens dører åpner seg, og frisk og kald juleluft treffer ansiktet, tenker jeg på Avkrysseren. Vi møtes igjen, gammer'n. Jeg vet ikke når, jeg vet ikke hvor, men vi møtes igjen. Mitt folk vil seire.

Trampe